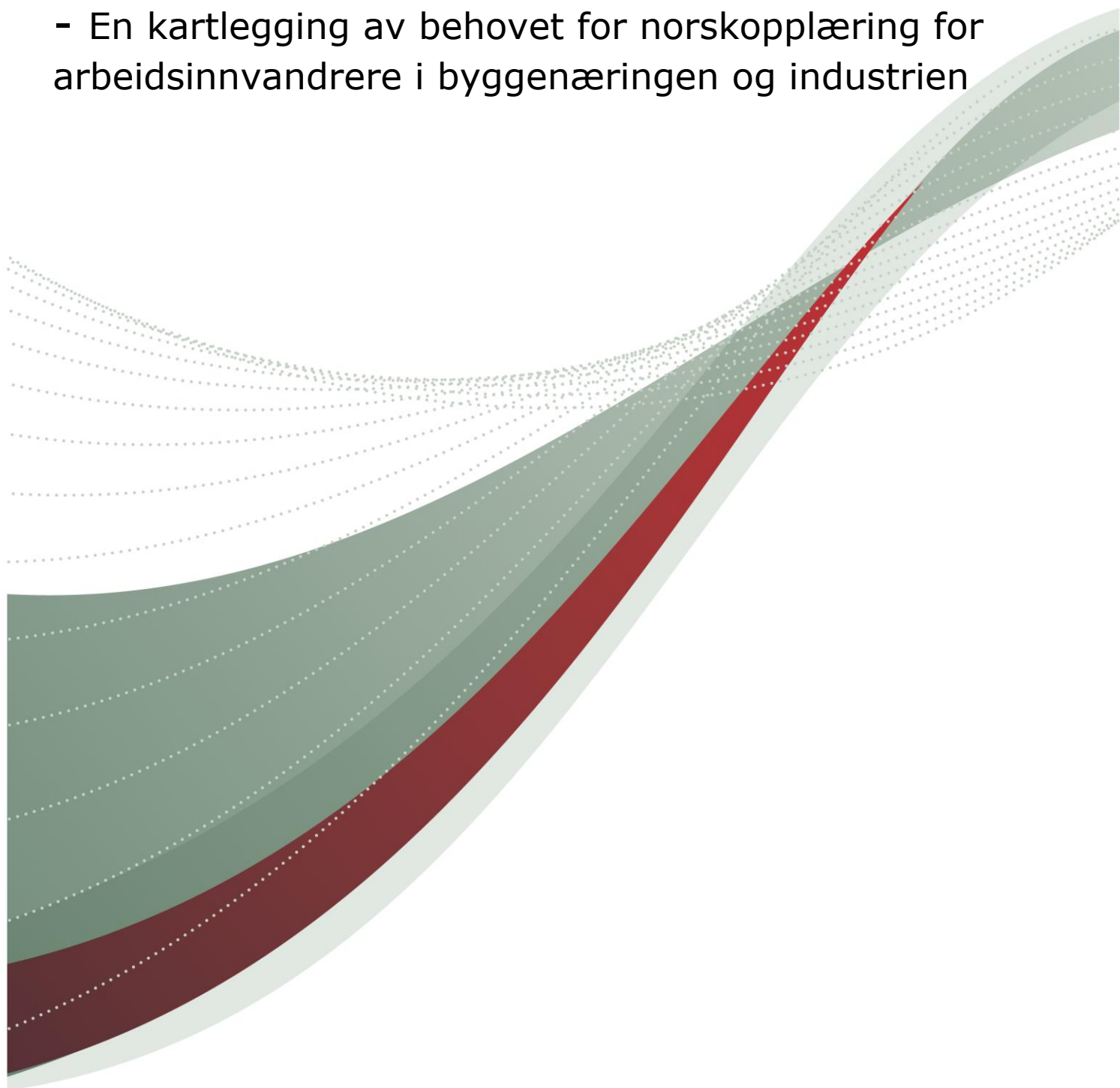

Norsk på arbeidsplassen

- En kartlegging av behovet for norskopplæring for arbeidsinnvandrere i byggenæringen og industrien

Innhold

Innhold	2
Sammendrag	4
1. Innledning	5
2. Data	6
3. Oppsummering	7
3.1 Holdninger til opplæring og gjennomførte opplæringsaktiviteter.....	7
3.2 Viktigheten og tilfredsheten av og med ferdigheter til arbeidsinnvandrere .	8
3.3 Holdningene til bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig..	9
3.4 Bedriftenes holdning til innleide arbeidsinnvandrere.....	10
4. Resultater	11
4.1 Holdninger til opplæring og gjennomførte opplæringsaktiviteter.....	11
4.1.1 Fire av ti bedrifter tilbyr norskopplæring til arbeidsinnvandrerne.....	11
4.1.2 Litt under én av fire bedrifter har gitt grunnleggende norskopplæring siste tolv måneder	11
4.1.3 Tre av fire bedrifter har engasjert en ekstern leverandør for å gi opplæringen.....	13
4.1.4 Over seksti prosent av de som ikke tilbyr norskopplæring mener det ikke er nødvendig	13
4.1.5 Under én av fire bedrifter mener det bør være deres ansvar å gi norskopplæring	15
4.1.6 Halvparten av bedriftene mener det bør være det offentliges ansvar å gi norskopplæring	17
4.1.7 Offentlig finansiering av opplæring vil øke tilbudet til arbeidsinnvandrerne	18
4.2 Viktigheten og tilfredsheten av og med ferdighetene til arbeidsinnvandrerne	20
4.2.1 Over seksti prosent av bedriftene mener det er viktig at arbeidsinnvandrerne kan lese norsk tekst godt.....	20
4.2.2 Litt under sytti prosent av bedriftene synes gode ferdigheter i norsk muntlig er viktig	21
4.2.3 Over førti prosent av bedriftene synes det er viktig med gode ferdigheter i skrivning på norsk	21
4.2.4 Godt over halvparten av bedriftene synes det er viktig med gode ferdigheter i engelsk eller et annet fremmedspråk	22
4.2.5 Under én av tre bedrifter er tilfreds med ferdighetene i lesing av norsk tekst.....	24
4.2.6 Litt over én av tre bedrifter er tilfreds med ferdighetene i norsk muntlig .	24
4.2.7 Omtrent én av fire bedrifter er tilfreds med skriveferdighetene på norsk .	25
4.2.8 Omtrent halvparten av bedriftene er tilfreds med ferdighetene i engelsk eller et annet fremmedspråk	26
4.2.9 Seksti prosent av bedriftene vektlegger norskkunnskaper når nye ansatte skal rekrutteres.....	27
4.2.10 Litt over halvparten av bedriftene er opptatt av formell utdanning i rekruttering av nyansatte	28
4.2.11 Én av seks bedrifter opplever effektivitetstap knyttet til manglende norskkunnskaper	29
4.3 Holdningene til bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig	31
4.3.1 Gode ferdigheter i norsk er litt viktigere blant bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig.....	31

4.3.2	Tilfredsheten med ferdighetene er betydelige høyere blant bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig	31
4.3.3	Bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig vektlegger norskkunnskaper i rekruttering i like stor grad som alle bedriftene.....	31
4.4	Bedriftenes holdning til innleide arbeidsinnvandrere.....	33
4.4.1	Under én av tre bedrifter synes språkkunnskapene til innleide arbeidsinnvandrere er tilstrekkelig.....	33
4.4.2	Halvparten av bedriftene mener de innleide arbeidsinnvandrerne forstår gjeldende sikkerhetsrutiner	34
4.4.3	To av tre bedrifter mener det er behov for norskopplæring for de innleide arbeidsinnvandrerne	34
	Figurliste.....	36
	Tabelliste	36
	Appendiks	37

Sammendrag

På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet har Vox kartlagt byggenæringen og industriens vurderinger av arbeidsinnvandreres språkkompetanse, samt deres holdninger til opplæring.

Kartleggingen viser at det eksisterer et behov for norskopplæring av arbeidsinnvandrere i disse næringene. Bedriftene synes det er viktig at deres ansatte arbeidsinnvandrere har gode ferdigheter i norsk. Samtidig er de i mindre grad tilfreds med norskferdighetene til arbeidsinnvandrere. Videre er det noen bedrifter som oppgir at de opplever effektivitetstap knyttet til manglende norskkunnskaper.

Behovet for opplæring synes å være større blant bygge- og anleggsbedriftene enn blant industribedriftene. Forskjell i behov basert på andre variabler, som bedriftsstørrelse og geografi, er mer utydelig.

Kartleggingen viser at behovet for norskopplæring i noen grad blir dekt av bedriftene. Førti prosent av bedriftene tilbyr norskopplæring til sine arbeidsinnvandrere. Blant bedriftene som ikke tilbyr norskopplæring, er det litt over seksti prosent som oppgir at det er fordi de ikke synes det er nødvendig. Disse bedriftene er mer tilfreds enn de øvrige bedriftene med norskspråkferdighetsnivået til sine ansatte arbeidsinnvandrere. I underkant av én av fire bedrifter tilbyr ikke norskopplæring, samtidig som de mener det er nødvendig.

Bedriftene mener i liten grad det bør være deres ansvar å gi norskopplæring til ansatte som trenger det. De mener i større grad at det er det offentlige som bør ha et generelt ansvar for å gi opplæring til de som skulle trenge det. Dersom norskopplæring var offentlig finansiert, ville flere arbeidsinnvandrere enn hva tilfellet er i dag få tilbud om opplæring fra arbeidsgiveren sin. Nærmere halvparten av bedriftene sier det vil føre til at flere får tilbud om opplæring. Samtidig sier omtrent én av tre at det ikke vil føre til det. Videre er det svært få bedrifter som oppgir at de ikke tilbyr opplæring fordi de synes det er for dyrt. Det samme kan sies om manglende tid eller manglende ønsket tilbud i området bedriften befinner seg i. Utfordringer som virkemiddelapparatet har gode forutsetninger for å løse blir med andre ord i liten grad benyttet som forklaring på hvorfor bedriftene ikke tilbyr opplæring.

Oppsummert viser kartleggingen at det er et udekt opplæringsbehov, og at tiltak i regi av det offentlige kan føre til at flere arbeidsinnvandrere får norskopplæring.

1. Innledning

På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet har Vox kartlagt byggenæringen og industriens vurderinger av arbeidsinnvandreres språkkompetanse, samt deres holdninger til opplæring. Kartleggingen er gjort ved hjelp av telefonintervju. Intervjuene har blitt gjennomført av TNS Gallup i perioden 22. mai til 3. juni 2015.

Kartleggingen har rettet seg mot daglige ledere eller andre som har god oversikt over de ansattes kompetanse. Det er altså bedriftenes vurderinger og holdninger som har blitt kartlagt, ikke den enkelte arbeidsinnvandrer sine vurderinger og holdninger.

I kartleggingen har vi vært særlig opptatt av i hvilken grad bedriftene vektlegger norskkompetanse, i hvilken grad de tilbyr norskopplæring og øvrig kompetanseheving for arbeidsinnvandrere og hvor fornøyd de er med arbeidsinnvandrernes kompetanse. Vi har også vært opptatt av hva bedriftene tenker om ansvarsfordelingen mellom det offentlige og bedriften når det kommer til å heve arbeidsinnvandrernes norskkompetanse. Mesteparten av kartleggingen dreier seg om ansatte arbeidsinnvandrere. Noen spørsmål har imidlertid blitt rettet mot innleide arbeidsinnvandrere. Byggenæringens Landsforbund (BNL), Norsk Industri (NI) og Fellesforbundet har vært med å utforme spørreskjemaet.

Rapporten er strukturert på følgende måte: I neste kapittel beskriver vi datamaterialet. I kapittel tre oppsummeres resultatene, først i overordnet reform, så mer detaljert fra hvert tema. I kapittel fire presenteres resultatene. Presentasjonen av resultater er lagt opp tematisk. Vi begynner med bedriftenes holdninger og tiltak knyttet til opplæring av arbeidsinnvandrere, før vi tar for oss bedriftenes synspunkt og vurderinger med hensyn til hvor viktig de synes utvalgte språkferdigheter er, og hvor tilfreds de er med ferdighetsnivået til arbeidsinnvandrerne i disse ferdighetene. Vi ser så nærmere på holdningene og vurderingene til de bedriftene som sier de ikke tilbyr norskopplæring fordi de mener det ikke er nødvendig, før vi avslutningsvis tar for oss bedriftenes vurdering om språkkompetansen til innleide arbeidsinnvandrere.

Presentasjonen av resultatene er begrenset til ulike frekvensfordelinger. Siden dette er en behovskartlegging har vi ikke gjort mer avanserte analyser basert på datamaterialet.

2. Data

Populasjonen i kartleggingen er bedrifter i byggenæringen og industrien som har to eller flere ansatte, og ansatte som er arbeidsinnvandrere fra EØS utenfor Skandinavia.¹ Utvalget er hentet fra tre forskjellige kilder; medlemslister til NI, medlemslister til BNL og TNS Gallup sin bedriftsbasis. Fra disse kildene ble det trukket et bruttoutvalg på 10 330 bedrifter. Bedriftene ble trukket representativt i henhold til bransje og geografi, men med overvekt av større bedrifter.² Nettoutvalget, antallet respondenter, består av 741 bedrifter.³ 48 av bedriftene – 6 prosent – stammer fra medlemslistene til NI, 81 av bedriftene – 11 prosent – stammer fra BNL sine medlemslister. 612 av bedriftene – 83 prosent – stammer fra TNS Gallups bedriftsbasis.⁴ Resultatene er vektet i henhold til populasjonsdata for alle bedriftene i målgruppen, hentet fra TNS Gallup sin bedriftsbasis.⁵

For oversikt over nettoutvalget av bedrifter, fordelt på bransje, region og antall ansatte, se tabell A 1 i vedlegget. Tabell 1 viser nettoutvalg av bedrifter fordelt på bransje, andel arbeidsinnvandrere i bedriften og ansettelsesforholdet til arbeidsinnvandrerne.

Tabell 1 Nettoutvalg før vekting, fordelt på bransje, andel arbeidsinnvandrere og arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Antall.

Andel ansatte arbeidsinnvandrere			
Bransje	> 10 %	10-20 %	< 20 %
Bygge- og anleggsbransjen	155	116	143
Industrien	105	100	122
Totalt	260	216	265

Ansatte arbeidsinnvandrere er hovedsakelig (over femti prosent)		
Bransje	Midlertidig ansatt	Fast ansatt
Bygge- og anleggsbransjen	16	308
Industrien	29	382
Totalt	45	690

¹ Likheten mellom norsk og de øvrige skandinaviske språkene har gjort at vi har utelatt arbeidsinnvandrere fra Skandinavia fra undersøkelsen.

² Dette ble gjort for å sikre at resultatene til de større bedriftene ikke ble for dominert av bare noen få bedrifter. Grensen for hva som utgjorde liten/stor bedrift ble satt ved 21 ansatte, og bedrifter med 21 eller flere ansatte ble overrepresentert i bruttoutvalget. Denne grensen ble valgt fordi det ga de mest akseptable vektene. Før vektingen utgjorde bedrifter med 21 eller flere ansatte 51 prosent. Etter vektingen utgjorde de 18 prosent, som er i tråd med fordelingen i TNS Gallups bedriftsbasis.

³ Målet var 1 000 respondenter, men på grunn av kort feltperiode og et utvalg som er vanskelig å nå, ble antallet respondenter mindre enn planlagt. Antallet respondenter er imidlertid mer enn tilstrekkelig til å oppnå statistisk signifikans, og gjøre meningsfulle nedbrytninger på egenskapene ved bedriftene.

⁴ I utgangspunktet er ingen medlemmer av henholdsvis BNL og NI inkludert i utvalget fra TNS Gallups bedriftsbasis, fordi alle tre kildene ble slått sammen og duplikater fjernet. Medlemslisten til NI var imidlertid ikke komplett, så det er mulig at noen bedrifter inkludert i utvalget fra bedriftsbasen er medlem i NI. Andelen NI-medlemmer i utvalget kan derfor være høyere enn seks prosent.

⁵ Utover todelt bedriftsstørrelse er resultatene vektet etter firedelts geografi: Oslo og Akershus, øvrig Østlandet, Vest- og Sørlandet og Trøndelag og Nord-Norge, og todelt bransjeinndeling: industri (NACE-kode 10x-33x) og bygg og anlegg (NACE-kode 41x-43x). Se tabell A 2 i vedlegget for fordeling på bransje, region og størrelse før og etter vektingen.

3. Oppsummering

Kartleggingen viser at 23 prosent av bedriftene ikke tilbyr norskopplæring til sine ansatte arbeidsinnvandrere, samtidig som de gir uttrykk for at opplæring er nødvendig. Med andre ord er det litt under én av fire bedrifter som gir uttrykk for at de har et udekt opplæringsbehov.

Det er en avstand mellom vurderingen av henholdsvis viktigheten av, og tilfredsheten med, ferdighetene til arbeidsinnvandrerne. Litt under dobbelt så mange bedrifter oppgir at norskerferdigheter er viktig, som bedrifter som oppgir at de er tilfreds med disse ferdighetene. Kombinasjonen av relativt høy vurdering av viktighet og relativt lav vurdering av tilfredshet kan i seg selv tolkes som at det er et behov for norskopplæring. Det er også én av seks bedrifter som opplever effektivitetstap knyttet til manglende norskkunnskaper.

Engelsk eller et annet fremmedspråk er omtrent like viktig som norsk. Bedriftene som synes engelsk eller et annet fremmedspråk er viktig, synes i mindre grad enn alle bedriftene sett under ett at norskkunnskaper er viktig.

Bedriftene som oppgir at norskopplæring ikke er nødvendig vektlegger norskkunnskaper i minst like stor grad som alle bedriftene sett under ett. Samtidig er de i betydelig større grad tilfreds med ferdighetsnivået til arbeidsinnvandrerne i norsk.

Det er omtrent dobbelt så mange bedrifter som er enig i at det offentlige bør ha et ansvar for å gi opplæring til de som trenger det, som bedrifter som mener at bedriften bør ha et ansvar for å gi opplæring til ansatte som trenger det. Nesten halvparten av bedriftene mener at en offentlig finansiert opplæringsordning vil føre til at flere arbeidsinnvandrere i deres bedrift vil få tilbud om opplæring. Omtrent én tredel mener det ikke vil føre til at flere ville få tilbud.

Behovet for opplæring virker å være større i byggenæringen enn i industrien. Når det gjelder forskjeller basert på geografi, bedriftsstørrelse, antallet arbeidsinnvandrere i bedriften, og om arbeidsinnvandrerne i hovedsak er fast eller midlertidig ansatt, er bildet mer utydelig. De med flest arbeidsinnvandrere gir imidlertid i større grad uttrykk for at de har et opplæringsbehov. Samtidig er gode norskerferdigheter i mindre grad viktig for disse bedriftene. Videre er behovet for norskopplæring for innleide arbeidsinnvandrere ganske stort. I hvilken grad behovet her er større enn for de ansatte arbeidsinnvandrerne er imidlertid vanskelig å vurdere nøyaktig, siden egne spørsmål har blitt stilt for å vurdere de innleides behov.

Under følger en mer detaljert oppsummering fra hvert delkapittel.

3.1 Holdninger til opplæring og gjennomførte opplæringsaktiviteter

- Omtrent førti prosent av bedriftene oppgir at de tilbyr norskopplæring til ansatte arbeidsinnvandrere. I underkant av én av fire av bedriftene sier de har gjennomført ulike typer norskopplæringstilbud for arbeidsinnvandrerne de siste tolv månedene. Resultatene er omtrent de samme for begge bransjene, men det er litt flere industribedrifter enn bygge- og anleggsbedrifter som har gjennomført opplæring de siste tolv måneder.
- Norskopplæring er mest utbredt blant bedriftene på Vest- og Sørlandet, og minst utbredt blant bedriftene på det øvrige Østlandet (Østlandet utenom Oslo og Akershus). Videre er norskopplæring en del mer utbredt blant bedriftene med femti eller flere ansatte enn blant bedriftene med færre ansatte. Dette gjelder særlig for industribedriftene. Norskopplæring er også mest utbredt blant bedriftene hvor

arbeidsinnvandrerne utgjør over tjue prosent av alle ansatte. Norskopplæring er en del mindre utbredt blant bedrifter hvor arbeidsinnvandrerne i hovedsak er midlertidig ansatt. Dette gjelder først og fremst bygge- og anleggsbedriftene.

- Tre av fire bedrifter har engasjert en ekstern leverandør til å gi norskopplæringen. Bruken av ekstern leverandør er mest utbredt blant industribedriftene. 18 prosent av bedriftene bruker en kombinasjon av ekstern leverandør og egne lærekrefter. Dette er mer utbredt blant bygge- og anleggsbedriftene enn blant industribedriftene. Sju prosent bruker bare egne lærekrefter. Det er små forskjeller mellom bransjene.
- Opplæring i fagkompetanse knyttet til primære arbeidsoppgaver er i mye mer utbredt enn språkopplæring. Tre av fire bedrifter har gjennomført denne type opplæring de siste tolv månedene.
- At norskopplæring ikke er nødvendig er den vanligste forklaringen blant bedriftene som ikke tilbyr norskopplæring. I overkant av seksti prosent av disse bedriftene sier dette. Det er flere industribedrifter enn bygge- og anleggsbedrifter som mener det ikke er nødvendig. Andelen som er tilfreds med arbeidsinnvandrernes norskerferdigheter betydelig høyere blant bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig enn blant alle bedriftene sett under ett. Videre vektlegger bedriftene som mener opplæring ikke er nødvendig norskkunnskaper i like stor grad som alle bedriftene sett under ett.
- At norskopplæring er for dyrt, at bedriftene ikke har hatt tid eller at ønsket tilbud ikke finnes i regionen, samt «annet», er de andre årsakene som ble tilbudt bedriftene som forklaringen på hvorfor de ikke tilbyr opplæring. Sju prosent av bedriftene oppgir at de ikke har hatt tid, seks prosent oppgir at det er for dyrt, fem prosent oppgir at ønsket tilbud ikke finnes i regionen, og 31 prosent «annet». Vi vet ikke hva «annet» består av. Det er små forskjeller mellom bransjene. Den mest markante er at det er litt flere bygge- og anleggsbedrifter enn industribedrifter som synes det er for dyrt. De minste bedriftene oppgir også oftere at de ikke har hatt tid, eller ikke har ønsket tilbud i sitt område.
- Mindre enn én av fire bedrifter mener det bør være deres ansvar å tilby norskopplæring. Det er litt flere bygge- og anleggsbedrifter enn industribedrifter som mener det bør være deres ansvar.
- Halvparten av bedriftene mener det er det offentlige som bør ha ansvaret for å gi norskopplæring.
- 45 prosent av bedriftene er enig i at en dersom norskopplæring for arbeidsinnvandrere ble finansiert av det offentlige, ville flere av deres ansatte fått tilbud om opplæring. Det er flere industribedrifter enn bygge- og anleggsbedrifter som er enig i dette.

3.2 Viktigheten og tilfredsheten av og med ferdigheter til arbeidsinnvandrere

- 62 prosent av bedriftene mener det er viktig at arbeidsinnvandrerne har gode ferdigheter i lesing av norsk tekst. 68 prosent synes det samme for norsk muntlig, og 43 prosent for skriving på norsk. Norskkunnskapene er jevnt over viktigere for bygge- og anleggsbedriftene enn for industribedriftene.
- 56 prosent av bedriftene synes bruk av engelsk eller et annet fremmedspråk er viktig. Engelsk er med andre ord omtrent like viktig som norskkunnskapene sett under ett. Det er flere industribedrifter enn bygge- og anleggsbedrifter som synes

engelsk er viktig. Bedriftene som synes engelsk eller et annet fremmedspråk er viktig, synes i mindre grad enn gjennomsnittet at norskkunnskaper er viktig.

- 31 prosent av bedriftene er tilfreds med arbeidsinnvandrernes ferdigheter i lesing av norsk tekst. 37 prosent av bedriftene er tilfreds med arbeidsinnvandrernes ferdigheter i norsk muntlig. 24 prosent av bedriftene er tilfreds med arbeidsinnvandrernes ferdigheter i skriving på norsk. Det er flere bygge- og anleggsbedrifter enn industribedrifter som er tilfreds med norskkunnskapene til arbeidsinnvandrerne.
- Halvparten av bedriftene er tilfreds med ferdighetene i bruk av engelsk eller et annet fremmedspråk. Industribedriftene er mer tilfreds enn bygge- og anleggsbedriftene.
- Gode norskspråkferdigheter blant ansatte arbeidsinnvandrere er mindre viktig for bedriftene med i hovedsak midlertidig ansatte arbeidsinnvandrere enn for bedriftene med i hovedsak fast ansatte arbeidsinnvandrere. Samtidig vektlegger bedriftene med i hovedsak midlertidig ansatte i større grad norskkunnskaper når nye ansatte skal rekrutteres. De samme bedriftene er i betydelig mindre grad enn bedriftene med fast ansatte tilfreds med ferdighetsnivået. For engelsk er viktighetsvurderingen den samme, mens graden av tilfredshet er litt større blant bedriftene med i hovedsak fast ansatte arbeidsinnvandrere.
- Seksti prosent av bedriftene vektlegger norskkunnskaper når nye ansatte skal rekrutteres. Det vektlegges høyere av bygge- og anleggsbedriftene enn av industribedriftene.
- Litt over halvparten av bedriftene er enig i påstanden om at de er opptatt av formell utdanning i rekruttering av nyansatte. Bygge- og anleggsbedriftene er litt mer opptatt av det enn industribedriftene.
- 16 prosent av bedriftene sier de har måttet ansette flere arbeidere for å utføre samme jobb på grunn av manglende norskkunnskaper. Flere bygge- og anleggsbedrifter enn industribedrifter sier dette. Oslo og Akershus skiller seg også ut, og det er i underkant av tretti prosent av bygge- og anleggsbedriftene her som har måttet ansette flere på grunn av manglende norskkunnskaper.

3.3 Holdningene til bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig

- Resultatene viser at bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig, i litt større grad enn gjennomsnittet synes gode ferdigheter i norsk er viktig. Bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig, vektlegger også norskkunnskaper i rekruttering av nye ansatte like mye som alle bedriftene sett under ett.
- Bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig er i mye større grad enn gjennomsnittet tilfreds med norskferdighetene til arbeidsinnvandrere. Dette gjelder begge bransjer.
- Videre er de i mindre grad enn gjennomsnittet enig i påstandene om at en offentlig finansieringsordning vil føre til at flere av deres arbeidsinnvandrere får tilbud om norskopplæring.
- Det samme gjelder påstanden om at de har måttet ansatt flere for å gjøre samme jobb på grunn av oppfølging med hensyn til språk.

3.4 Bedriftenes holdning til innleide arbeidsinnvandrere

- Under én av tre bedrifter er enig i påstanden om at innleide arbeidsinnvandrere har tilstrekkelige språkkunnskaper til å utføre arbeidet like selvstendig som de norskspråklige arbeidstakerne. Over førti prosent er uenig i påstanden. Det er store bransjeforskjeller, og nesten dobbelt så mange industribedrifter som bygge- og anleggsbedrifter er enig i påstanden.
- Bare halvparten av bedriftene mener de innleide arbeidsinnvandrerne forstår gjeldene sikkerhetsrutiner. Bransjeforskjellene er store. Og som over, er det industribedriftene som i størst grad oppgir at de er mest enig i påstanden.
- To av tre bedrifter er enig i påstanden om at det er behov for norskopplæring for innleide arbeidsinnvandrere på lik linje med de ansatte arbeidsinnvandrerne. Flere bygge- og anleggsbedrifter enn industribedrifter er enig i dette.

4. Resultater

I presentasjonen under har vi inkludert grafer som viser resultatene totalt, samt fordeling på bransje. Grafer som viser nedbrytninger på geografi⁶, bedriftsstørrelse⁷, antall arbeidsinnvandrere⁸ og på arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold⁹, finnes i appendiks.

4.1 Holdninger til opplæring og gjennomførte opplæringsaktiviteter

4.1.1 Fire av ti bedrifter tilbyr norskopplæring til arbeidsinnvandrerne

39 prosent av bedriftene oppgir at de tilbyr norskopplæring til sine ansatte arbeidsinnvandrere. 61 prosent oppgir at de ikke gjør det. Fordelingen er den samme for både bygge- og anleggsbedriftene og industribedriftene.

Halvparten av bedriftene på Vest- og Sørlandet tilbyr norskopplæring. Dette er betydelig flere enn i de andre regionene, og omtrent dobbelt så mange som på det øvrige Østlandet (Østlandet utenom Oslo og Akershus). Bransjeforskjellene er klart størst i Trøndelag og Nord-Norge, hvor opplæringstilbud er mye mer utbredt blant bygge- og anleggsbedriftene enn blant industribedriftene.

Tilbud av opplæring varierer også med bedriftsstørrelse. Større bedrifter tilbyr i større grad opplæring enn mindre bedrifter. Når vi fordeler på bransje, ser vi imidlertid at dette bare gjelder industribedriftene, og at det ikke er noen forskjell blant bygge- og anleggsbedriftene. Andelen som tilbyr norskopplæring er omtrent dobbelt så stor blant de største industribedriftene sammenlignet med de minste.

Videre varierer tilbudet med hvor stor andel arbeidsinnvandrerne utgjør av alle ansatte i bedriften. Bedrifter hvor arbeidsinnvandrerne utgjør mer enn tjue prosent av alle ansatte tilbyr i større grad norskopplæring enn bedrifter hvor andelen arbeidsinnvandrere er mindre. Samtidig er tilbudet bedre blant bedrifter med under ti prosent arbeidsinnvandrere enn blant bedrifter mellom ti og tjue prosent. Dette gjelder begge bransjer.

Bedrifter som i hovedsak har midlertidig ansatte arbeidsinnvandrere tilbyr i mye mindre grad norskopplæring enn bedriftene som i hovedsak har fast ansatte arbeidsinnvandrere. Dette gjelder i størst grad bygge- og anleggsbedriftene, og i betydelig mindre grad industribedriftene. Resultatene for bedriftene med i hovedsak midlertidig ansatte er basert på relativt få bedrifter (jf. tabell 1).

4.1.2 Litt under én av fire bedrifter har gitt grunnleggende norskopplæring siste tolv måneder

I tillegg til å kartlegge om bedriftene tilbyr arbeidsinnvandrerne norskopplæring, har vi også kartlagt i hvilken grad bedriftene har gjennomført ulike typer opplæringstilbud de siste tolv måneder.

Tre av fire bedrifter har gjennomført opplæring i fagkompetanse knyttet til primære arbeidsoppgaver. Andelen som har gjennomført ulike typer norskopplæring er betydelig lavere, og ligger mellom én av fire og én av fem, avhengig av type opplæring og bransje (se figur 1). Bransjefordelingen er ganske lik, men vi ser at norskopplæring er litt mer utbredt blant industribedriftene. I begge bransjene er det leseopplæring som er mest utbredt.

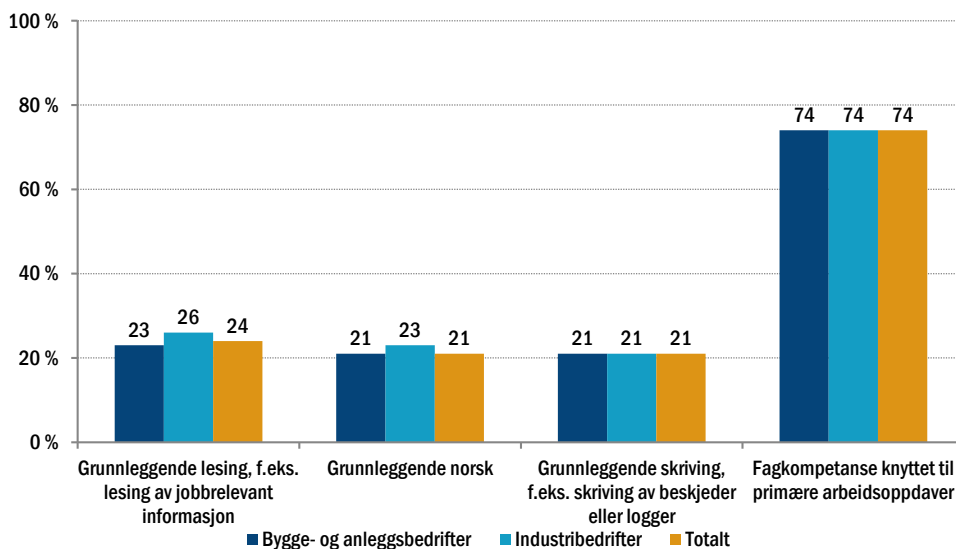
⁶ Oslo og Akershus, øvrige Østlandet, Vest- og Sørlandet og Trøndelag og Nord-Norge

⁷ 2-9 ansatte, 10-19 ansatte, 20-49 ansatte, 50 eller flere ansatte

⁸ Under 10 prosent, 10-20 prosent, over 20 prosent

⁹ Hovedsakelig fast ansatt eller hovedsakelig midlertidig ansatt

Figur 1 Bedrifter som har gjennomført opplæringsaktiviteter siste tolv måneder, fordelt på bransje. Prosent.

Med tanke på regionale forskjeller, er den tydeligste trenden at bedriftene på det øvrige Østlandet i mindre grad enn bedriftene i de andre regionene har gjennomført opplæringsaktiviteter. Dette gjelder særlig opplæring i grunnleggende norsk. Ellers ser vi at norskopplæring jevnt over er litt mer utbredt på Vest- og Sørlandet enn i de andre regionene.

Forskjellene mellom regionene er litt større for industribedriftene enn for bygge- og anleggsbedriftene. De største bransjeforskjellene ligger i Oslo og Akershus, og for opplæring i grunnleggende norsk og i grunnleggende skriving. Her er det en del flere bygge- og anleggsbedrifter enn industribedrifter som har gitt opplæring.

Andelen bedrifter som har gjennomført opplæringsaktiviteter siste tolv måneder stiger stort sett ved bedriftsstørrelse. Omtrent dobbelt så mange av bedriftene med femti eller flere ansatte enn bedrifter med 2-9 ansatte har gitt norskopplæring de siste tolv måneder. For bedrifter med henholdsvis 10-19 og 20-49 ansatte er imidlertid forskjellen både liten og ulik, alt ettersom hvilken opplæring det gjelder.

De største bransjeforskjellene er i bedrifter med 2-9 ansatte. Blant disse bedriftene er opplæring i skriving mye mer utbredt blant bygge- og anleggsbedriftene enn blant industribedriftene. Det er motsatt for grunnleggende lesing. Her er det en del flere industribedrifter som har gjennomført opplæring. Videre er bransjeforskjellen ganske stor med hensyn til i hvilken grad bedrifter med 10-19 ansatte har gjennomført opplæring i fagkompetanse. Dette skjer i større grad i bygge- og anleggsbedrifter enn i industribedrifter.

Bedriftene som har høyest andel arbeidsinnvandrere har i større grad enn de med færre arbeidsinnvandrere gjennomført opplæringsaktiviteter de siste tolv måneder. I sum er det ikke noen særlig forskjell på bedriftene som har henholdsvis under ti prosent arbeidsinnvandrere og mellom ti og tjue prosent arbeidsinnvandrere. For grunnleggende lesing og grunnleggende norsk, er det imidlertid flere bygge- og anleggsbedrifter med under ti prosent arbeidsinnvandrere, enn med mellom ti og tjue prosent arbeidsinnvandrere, som har gjennomført opplæring. Det er motsatt for industribedriftene. Her er andelen større for bedriftene med mellom ti og tjue prosent arbeidsinnvandrere.

Bedrifter hvor arbeidsinnvandrerne i hovedsak er midlertidig ansatt har i mindre grad enn bedrifter hvor de i hovedsak er fast ansatte gjennomført

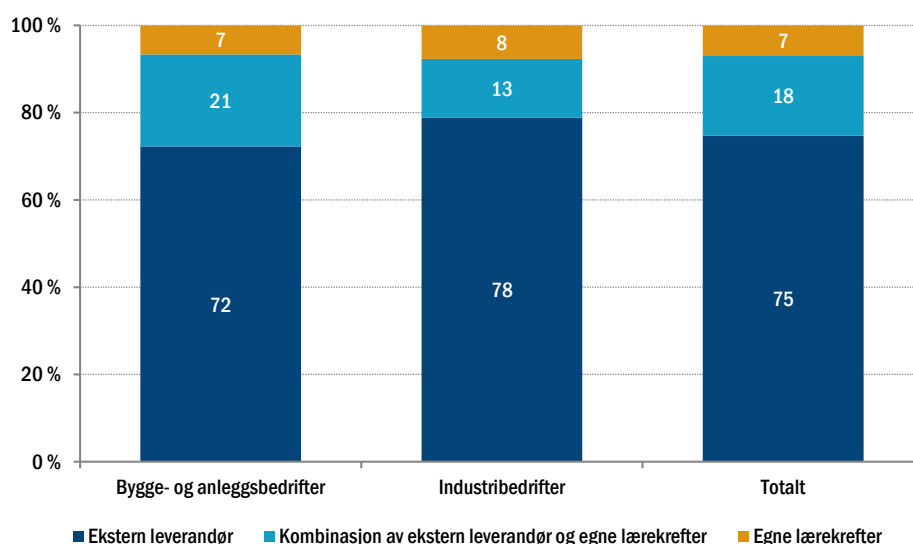
opplæringsaktiviteter de siste tolv måneder. Dette gjelder særlig for de ulike typene norskopplæring, og mindre for opplæring i fagkompetanse. Blant industribedriftene, og for opplæring i grunnleggende norsk og i fagkompetanse, er imidlertid andelen bedrifter som har gitt opplæring høyere blant bedriftene med i hovedsak midlertidig ansatte. Blant bedriftene med i hovedsak midlertidig ansatte arbeidsinnvandrere er også opplæring i grunnleggende norsk betydelig mer utbredt blant industribedriftene enn blant bygge- og anleggsbedriftene.

4.1.3 Tre av fire bedrifter har engasjert en ekstern leverandør for å gi opplæringen

75 prosent av bedriftene som tilbyr norskopplæring har engasjert en ekstern tilbyder til å gi opplæringen. 18 prosent benytter en kombinasjon av eksterne leverandører og egne lærekrefter. 7 prosent bruker bare egne lærekrefter (se figur 2).

Industribedriftene bruker i større grad enn bygge- og anleggsbedriftene eksterne leverandører. Videre er andelen som bruker både ekstern leverandør og egne lærekrefter en del lavere blant industribedriftene.

Figur 2 Hvem som har gitt opplæringen, fordelt på bransje. Prosent.

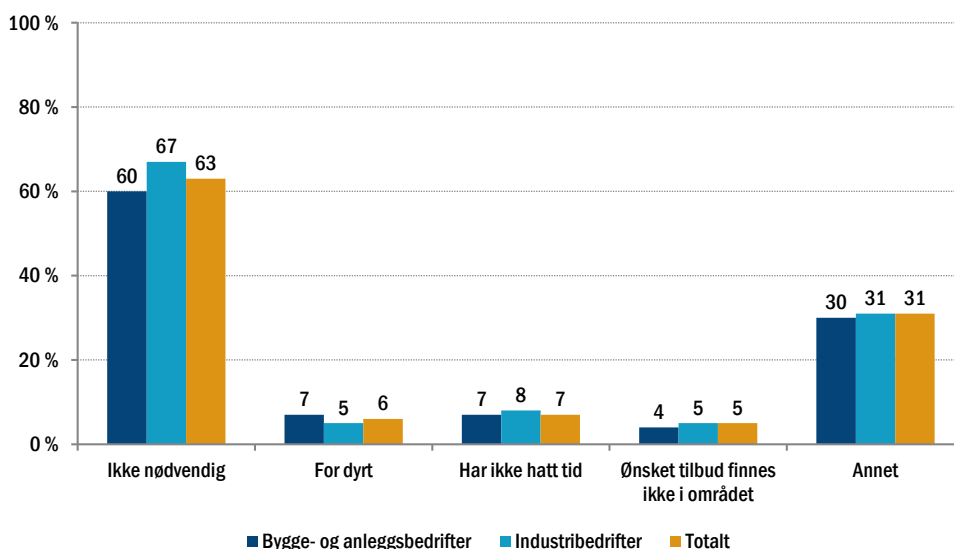

4.1.4 Over seksti prosent av de som ikke tilbyr norskopplæring mener det ikke er nødvendig

Figur 3 viser begrunnelsen til bedriftene som ikke tilbyr norskopplæring. 63 prosent av bedriftene oppgir at de ikke tilbyr norskopplæring fordi de ikke synes det er nødvendig. Som vi skal komme nærmere inn på senere, er bedriftene som ikke tilbyr norskopplæring fordi de mener det ikke er nødvendig i større grad tilfreds med norskkunnskapene til arbeidsinnvandrerne enn gjennomsnittet. I sum synes de også i litt større grad enn de øvrige bedriftene at norskkunnskaper er viktig. Få bedrifter – godt under ti prosent – sier de ikke tilbyr norskopplæring fordi de ikke har tid, råd eller tilgang til lærekrefter.

Det er flere industribedrifter (67 prosent) enn bygge- og anleggsbedrifter (60 prosent) som oppgir at opplæring ikke er nødvendig. Ellers er resultatene ganske like i begge bransjene.

Figur 3 Årsaker til at norskopplæring ikke tilbys, fordelt på bransje. Prosent.*

* Det var mulig å oppgi flere årsaker

Bedriftene på det øvrige Østlandet benytter «ikke nødvendig» som begrunnelse i litt større grad enn bedriftene i de andre regionene. Bedriftene på Vest- og Sørlandet benytter det i litt mindre grad enn bedriftene i de andre regionene. Forskjellene er imidlertid ikke spesielt store. Fordelt på bransje, ser vi at variasjonen mellom regionene i bruk av «ikke nødvendig» som begrunnelse er klart størst for industribedriftene. Over sytti prosent av industribedriftene i de to østlandsregionene mener at norskopplæring ikke er nødvendig

Den største forskjellen mellom regionene ligger i hvilken grad de oppgir manglende tid som begrunnelse. Dette er en mer utbredt begrunnelse blant bedriftene på Vest- og Sørlandet og på det øvrige Østlandet enn i de andre regionene. Samtidig er det ingen bygge- og anleggsbedrifter i Trøndelag og Nord-Norge som oppgir at de ikke har hatt tid. Det samme gjelder for manglende tilbud. «Annet» en begrunnelse som er mer utbredt blant bedriftene i Oslo og Akershus enn i de andre regionene. Vi vet ikke hva «annet» består av.

Bedriftene med 2-9 ansatte oppgir oftere enn bedriftene med flere ansatte «ikke nødvendig» som begrunnelse. Det er imidlertid like mange bedrifter med 10-19 ansatte som med femti eller flere ansatte som benytter denne forklaringen. Blant de minste bedriftene er det i mye større grad industribedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig. Nesten fire av fem av de minste industribedriftene mener dette. For bygge- og anleggsbedriftene er «ikke nødvendig» mest utbredt blant bedrifter med 20-49 ansatte. For denne størrelsesgruppa er også andelen som oppgir «ikke nødvendig» høyere enn hos tilsvarende industribedrifter.

Det er de aller største bedriftene som hyppigst oppgir at opplæring er for dyrt. Det er imidlertid svært få av bedriftene med 20-49 ansatte – bare én prosent totalt og ingen av bygge- og anleggsbedriftene – som oppgir det samme. De minste bedriftene oppgir oftere at de ikke har hatt tid eller ikke har ønsket tilbud i sitt område. De aller største bedriftene oppgir i minst grad dette som begrunnelse. Det er ingen av bygge- og anleggsbedriftene med over femti ansatte som mener de ikke har hatt tid eller at ønsket tilbud ikke finnes i deres område. Videre er det de minste bedriftene som i minst grad oppgir «annet» som begrunnelse.

Bedrifter med ti til tjue prosent arbeidsinnvandrere oppgir i større grad enn bedrifter med henholdsvis færre og flere arbeidsinnvandrere «ikke nødvendig». Bedriftene med flest arbeidsinnvandrere er de som i minst grad oppgir dette. Dette gjelder begge bransjer, men variasjonen er en del større for bygge- og anleggsbedriftene.

Bedriftene med mellom ti og tjue prosent arbeidsinnvandrere oppgir i mindre grad enn bedriftene med henholdsvis færre og flere arbeidsinnvandrere at et tilbud mangler fordi det er for dyrt. Det samme gjelder manglende tid, men bare totalt sett. Blant industribedriftene er manglende tid i størst grad et problem for bedriftene med færrest arbeidsinnvandrere. For bygge- og anleggsbedriftene er det i størst grad et problem for de med flest arbeidsinnvandrere.

Med hensyn til manglende tilbud i området, er det bygge- og anleggsbedriftene med færrest arbeidsinnvandrere som i størst grad oppgir dette som begrunnelse. Blant tilsvarende industribedrifter er det ingen som oppgir dette som begrunnelse.

Bedrifter med hovedsakelig midlertidig ansatte arbeidsinnvandrere oppgir i litt større grad at opplæring ikke er nødvendig. Hvorvidt dette betyr at midlertidige ansatte kan norsk bedre enn fast ansatte er imidlertid tvilsomt. Som vi skal se nærmere på senere, er bedriftene med i hovedsak midlertidig ansatte arbeidsinnvandrere i mindre grad tilfreds med norskferdighetene til arbeidsinnvandrerne. En mulig forklaring kan være at midlertidig ansatte kanskje i større grad utfører arbeidsoppgaver hvor norskkunnskaper ikke er avgjørende, eller at bedriftene som i hovedsak har midlertidig ansatte arbeidsinnvandrere i større grad har «organisert seg rundt» språkproblematikk, og løst dette på andre måter enn ved å lære arbeidsinnvandrerne norsk.

Videre er det tre ganger så mange bedrifter med i hovedsak midlertidig ansatte arbeidsinnvandrere som oppgir manglende tilgjengelig tilbud som begrunnelse for hvorfor de ikke har et tilbud.

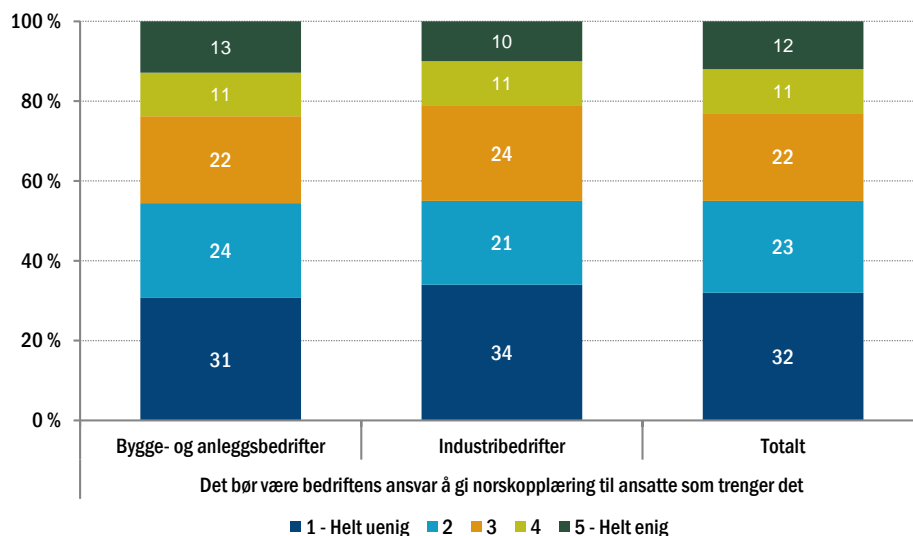
Fordelt på bransje, ser vi at bedriftene med i hovedsak midlertidig ansatte som oppgir at de ikke har hatt tid til å tilby norskopplæring, består utelukkende av bygge- og anleggsbedrifter. Det er motsatt for bedriftene med i hovedsak midlertidig ansatte som oppgir at det er for dyrt. Disse består utelukkende av industribedrifter.

4.1.5 Under én av fire bedrifter mener det bør være deres ansvar å gi norskopplæring

Bedriftene mener i liten grad at det er deres eget ansvar å gi norskopplæring til ansatte som trenger det. 23 prosent av bedriftene er enig¹⁰ i påstanden om at det bør være bedriftens ansvar å gi norskopplæring til ansatte som trenger det (se figur 4). Det er litt flere bygge- og anleggsbedrifter enn industribedrifter som er enig i dette, 24 mot 21 prosent. 55 prosent av bedriftene er uenig i påstanden. Her er det ingen forskjell mellom bransjene.

¹⁰ I de følgende delkapitlene utgjør «enig» de som har svart 4 og 5 på skala fra 1-5. «Uenig» utgjør de som har svart 1 og 2.

Figur 4 Bedrifteres holdning til ansvar for å gi norskopplæring, fordelt på bransje. Prosent.

Med hensyn til regionale forskjeller, er det bedriftene på det øvrige Østlandet som skiller seg mest ut. Andelen som er helt uenig i at det bør være bedriftens ansvar er en del større her enn i de andre regionene. Videre er det en del færre bedrifter i Oslo og Akershus enn i de andre regionene som er enig i at det bør være bedriftens ansvar. Bedriftene i Trøndelag og Nord-Norge er i størst grad enig i at det bør være bedriftens ansvar.

Når vi også fordeler på bransje, ser vi at det er bygge- og anleggsbedriftene på det øvrige Østlandet som i størst grad er uenig i at det bør være deres ansvar. Samtidig er det industribedriftene på det øvrige Østlandet som har høyest andel som er helt uenig i at det bør være deres ansvar. Vi ser også at det i hovedsak er industribedriftene i Trøndelag og Nord-Norge som er enig i at det bør være deres ansvar, og at det er disse bedriftene som trekker opp snittet til de som er enig i denne regionen.

Bedriftenes holdning synes å variere mer med bedriftsstørrelse enn med geografi. De små bedriftene er i større grad enn de store enig i at de bør ha et ansvar. På den andre ende av skalaen er imidlertid bildet mer utydlig. Andelen som er helt uenig i at bedriftene bør ha et ansvar er eksempelvis størst blant bedriftene med 2-9 ansatte, og det er små og usystematiske forskjeller mellom størrelsesgruppene når det kommer til hvor uenig de er i påstanden.

Når vi også fordeler på bransje ser vi at det er bygge- og anleggsbedriftene som drar opp snittet til bedriftene med mellom 2-9 ansatte som er enig i at de bør ha et ansvar. Videre ser vi at andelen bedrifter med femti eller flere ansatte som er helt enig i at de bør ha et ansvar utelukkende består av industribedrifter. Ingen av de største bygge- og anleggsbransjene er helt enig i at de bør ha et ansvar.

Totalt sett er det så å si ingen forskjell mellom bedrifter med ulik andel arbeidsinnvandrere. Fordelt på bransje ser vi imidlertid at andelen som er enig i at bedriften bør ha et ansvar blant bedriftene med mellom ti og tjue prosent arbeidsinnvandrere, er en del større blant industribedriftene enn blant tilsvarende bygge- og anleggsbedrifter.

Bedriftene hvor arbeidsinnvandrere i hovedsak er midlertidig ansatt er i betydelig mindre grad enn bedriftene hvor de i hovedsak er fast ansatt enig i at de bør ha et ansvar for å gi opplæring. Den lave andelen som er enig består utelukkende av

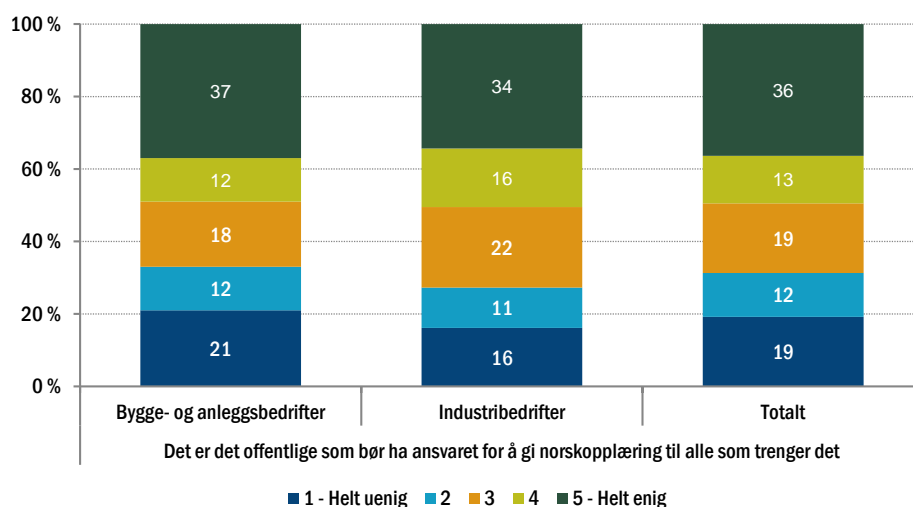

industribedrifter. Andelen blant disse bedriftene er den samme som for industribedriftene hvor arbeidsinnvandrerne i hovedsak er fast ansatt.

4.1.6 Halvparten av bedriftene mener det bør være det offentlige ansvar å gi norskopplæring

49 prosent av bedriftene er enig i påstanden om at det er det offentlige som bør ha ansvar for å gi norskopplæring til alle som trenger det (se figur 5). 31 prosent er uenig. I sum er det minimal forskjell mellom bransjene, men det er flere bygge- og anleggsbedrifter enn industribedrifter som helt enig i påstanden. Det er også seks prosentpoeng flere bygge- og anleggsbedrifter enn industribedrifter som er uenig i påstanden.

Figur 5 Bedrifters holdning til det offentlige ansvar for å gi norskopplæring, fordelt på bransje. Prosent.

Bedriftene på det øvrige Østlandet er i størst grad er enig i at det offentlige bør ha et ansvar. Ellers er bedriftene i Oslo og Akershus litt mer enig i påstanden enn bedriftene på Vest- og Sørlandet og i Trøndelag og Nord-Norge, hvor andelen er omtrent den samme. Forskjellene mellom regionene er først og fremst tilfellet blant bygge- og anleggsbedriftene.

Forskjellene i holdning til det offentlige ansvar basert på bedriftsstørrelse, er relativt stor. Det er de aller største bedriftene som i størst grad er enig i at det offentlige bør ha et ansvar. 58 prosent er enig i dette. Dette er bare litt mer enn blant de aller minste bedriftene, og forskjellen ligger først og fremst mellom bedriftene som er middels store og henholdsvis de aller største og de aller minste bedriftene. Andelen som er uenig i påstanden er imidlertid en del lavere blant de aller største bedriftene enn blant de aller minste.

Når vi fordeler på bransje ser vi at andelen som er helt enig i påstanden blant bedriftene med femti eller flere ansatte er ganske mye større blant bygge- og anleggsbedriftene enn blant industribedriftene. Nesten halvparten av de aller største bygge- og anleggsbedriftene er enig i påstanden, mens bare litt over én fjerdedel av de tilsvarende industribedriftene er det.

Bedriftene med under ti prosent arbeidsinnvandrere er i litt større grad enn bedriftene med flere arbeidsinnvandrere enig i at det offentlige bør ha et ansvar. Samtidig er de også den bedriftsgruppen som i størst grad er uenig i påstanden. Når vi fordeler på bransje ser vi imidlertid at disse resultatene bare gjelder bygge- og anleggsbedriftene.

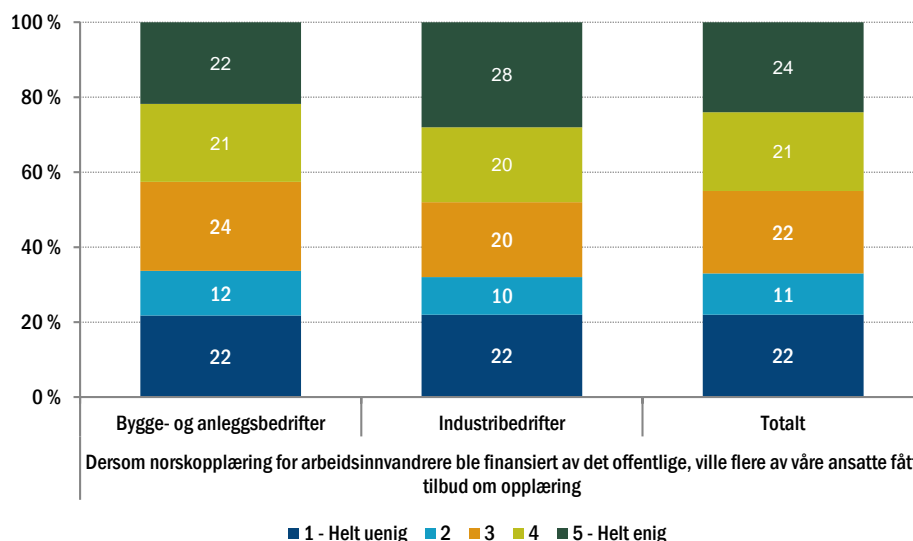
Bedrifter med i hovedsak midlertidig ansatte arbeidsinnvandrere er i mindre grad enig i påstanden. Bransjeforskjellene er ganske store, særlig når det kommer til å være uenig i påstanden. Mens litt over ti prosent av industribedriftene med i hovedsak midlertidig ansatte er uenig i at det offentlige bør ha et ansvar, er halvparten av de tilsvarende bygge- og anleggsbedriftene det. Det er også en del flere industribedrifter enn bygge- og anleggsbedrifter med i hovedsak midlertidig ansatte som er enig i påstanden.

4.1.7 Offentlig finansiering av opplæring vil øke tilbudet til arbeidsinnvandrere

45 prosent av bedriftene er enig i påstanden om at dersom norskopplæring for arbeidsinnvandrere ble finansiert av det offentlige, ville flere av deres ansatte fått tilbud om opplæring (se figur 6). Litt flere industribedrifter (48 prosent) enn bygge og anleggsbedrifter (43 prosent) er enig i dette.

33 prosent av bedriftene er uenig i at offentlig finansiering ville ført til at flere av deres arbeidsinnvandrere fikk et tilbud.

Figur 6 Bedrifters holdning til hva offentlig finansiering av opplæring vil gjøre med tilbudet til arbeidsinnvandrere, fordelt på bransje. Prosent.

Offentlig finansiering vil ha mest å si for bedriftene på Vest- og Sørlandet og i Oslo og Akershus. Halvparten av bedriftene i disse regionene er enig påstanden, mot omtrent førti prosent i de to andre regionene. Bedriftene i Trøndelag og Nord-Norge er i størst grad uenig i påstanden. Førti prosent av bedriftene her er uenig, mot omtrent tretti prosent i de andre regionene.

De regionale bransjeforskjellene er størst i Trøndelag og Nord-Norge. Her er det svært mange flere industribedrifter enn bygge- og anleggsbedrifter som er enig i påstanden. Videre er det først og fremst for bygge og anleggsbedriftene at Oslo og Akershus skiller seg ut som regionen hvor andelen som er enig er høyest.

De aller største bedriftene er i størst grad enig i påstanden. Halvparten av disse bedriftene er enig. Samtidig er andelen som er helt enig i påstanden størst blant de aller minste bedriftene. Det er de mindre bedriftene som i størst grad er uenig i påstanden, men her er forskjellene små mellom de ulike størrelsesgruppene.

Bransjeforskjellene er størst for de aller største bedriftene. Mens seksti prosent av de største bygge- og anleggsbedriftene er enig i påstanden, er førti prosent av de

tilsvarende industribedriftene det. Samtidig er det 16 prosent av de største bygge- og anleggsbedriftene som er uenig, mot 38 prosent av tilsvarende industribedrifter.

Andelen bedrifter som er enig i påstanden øker med hvor stor andel arbeidsinnvandrere utgjør av alle ansatte. Omtrent halvparten av bedriftene med over tjue prosent arbeidsinnvandrere er enig i påstanden, mens omtrent førti prosent av bedriftene med under ti prosent av arbeidsinnvandrere er det.

Forskjellen mellom bedriftene med henholdsvis størst og minst andel arbeidsinnvandrere er størst blant industribedriftene. Videre, mens bedriftene med flest arbeidsinnvandrere skiller seg ut som de blant industribedriftene som i størst grad er enige i påstanden, er ikke dette tilfellet blant bygge- og anleggsbedriftene. Her er det omtrent samme andel som er enige blant de med henholdsvis over tjue prosent og mellom ti og tjue prosent arbeidsinnvandrere.

Det er ikke spesielt store forskjeller mellom bedrifter som i hovedsak har midlertidig ansatt arbeidsinnvandrere, og de som i hovedsak har faste. Men det er litt flere av de med i hovedsak midlertidig ansatte som er enig i påstanden. Det er også færre av disse som er uenig i påstanden.

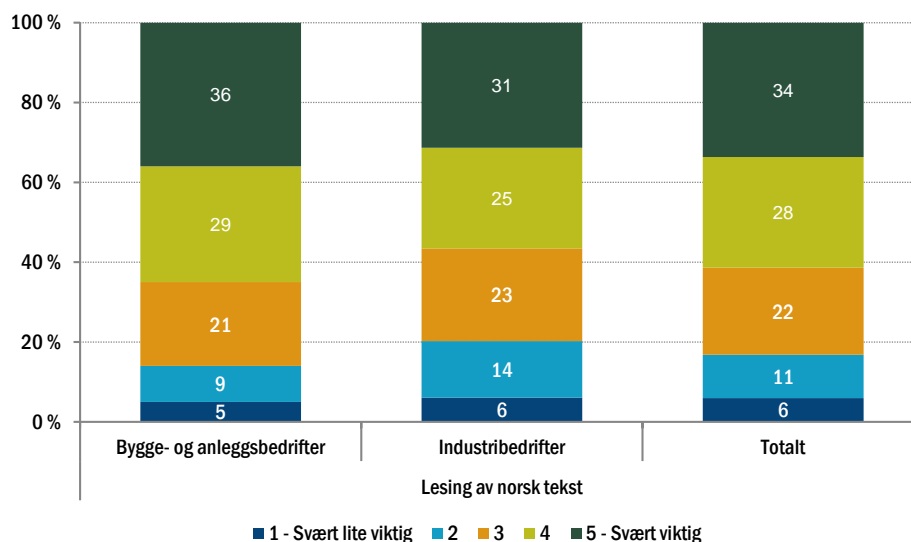
Fordelt på bransje, ser vi at det i mye større grad er industribedriftene med i hovedsak midlertidig ansatte som er enig i påstanden. Seksti prosent av disse bedriftene er enig i påstanden, mot 35 prosent av tilsvarende bygge- og anleggsbedrifter. Andelen som er uenig er videre en del større blant bygge- og anleggsbedriftene med i hovedsak midlertidig ansatte, enn blant tilsvarende industribedrifter.

4.2 Viktigheten og tilfredsheten av og med ferdighetene til arbeidsinnvandrerne

4.2.1 Over seksti prosent av bedriftene mener det er viktig at arbeidsinnvandrerne kan lese norsk tekst godt

62 prosent av bedriftene er mener det er viktig¹¹ at arbeidsinnvandrerne har gode ferdigheter i lesing av norsk tekst (se figur 7). Det er flere bygge- og anleggsbedrifter (65 prosent) enn industribedrifter (56 prosent) som synes det er viktig.

Figur 7 Bedrifteres vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i lesing av norsk tekst, fordelt på bransje. Prosent.

Bedriftene på Vest- og Sørlandet og i Oslo og Akershus synes i størst grad gode ferdigheter i lesing av norsk tekst er viktig. Andelen som synes det er svært viktig er imidlertid også relativt stor blant bedriftene på det øvrige Østlandet.

De regionale forskjellene er størst for industribedriftene. Her er det ganske stor forskjell mellom bedriftene i Trøndelag og Nord-Norge (i minst grad viktig) og bedriftene i Oslo og Akershus (i størst grad viktig). Videre er bransjeforskjellen relativt stor i Trøndelag og Nord-Norge.

De aller største bedriftene synes i større grad enn de aller minste at gode ferdigheter i lesing av norsk tekst er viktig. Når vi fordeler på bransje ser vi imidlertid at dette først og fremst gjelder bygge- og anleggsbedriftene. Her er det godt over halvparten av de aller største som synes det er svært viktig. For industribedriftene er forskjellen mindre, og andelen som synes det er viktig er den samme for de aller største bedriftene og for de med 10-19 ansatte.

Bedriftene med tjue prosent eller færre arbeidsinnvandrere synes i betydelig større grad enn bedriftene med flere arbeidsinnvandrere at det er viktig med gode ferdigheter i lesing av norsk tekst. Dette gjelder både industribedriftene og bygge- og anleggsbedriftene, men forskjellen er større for bygge- og anleggsbedriftene.

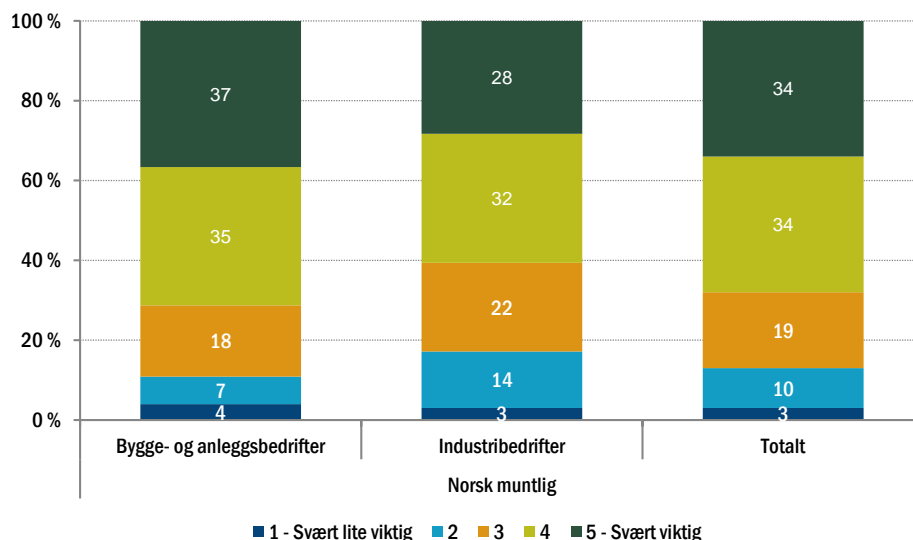
Bedrifter hvor arbeidsinnvandrerne i hovedsak er midlertidig ansatt synes i mindre grad at gode ferdigheter i lesing av norsk tekst er viktig. Dette gjelder begge bransjer, men forskjellen er en del større blant industribedriftene enn blant bygge- og anleggsbedriftene.

¹¹ I de følgende delkapitlene utgjør «viktig» de som har svart 4 og 5 på skala fra 1-5. «Lite viktig» utgjør de som har svart 1 og 2.

4.2.2 Litt under sytti prosent av bedriftene synes gode ferdigheter i norsk muntlig er viktig

68 prosent av bedriftene synes det er viktig at arbeidsinnvandrerne har gode ferdigheter i norsk muntlig. Litt flere bygge- og anleggsbedrifter (72 prosent) enn industribedrifter (60 prosent) synes dette (se figur 8).

Figur 8 Bedrifters vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i norsk muntlig, fordelt på bransje. Prosent.

Bedriftene på det øvrige Østlandet og i Oslo og Akershus synes i litt større grad enn bedriftene i de andre regionene at dette er viktig. For Oslo og Akershus, og i Trøndelag og Nord-Norge er bransjeforskjellen spesielt stor.

Det er ikke spesielt store forskjeller i hvilken grad henholdsvis større og mindre bedrifter synes gode ferdigheter i norsk muntlig er viktig. Andelen som synes det er svært viktig er likevel klart størst blant de aller største bedriftene. Fordelt på bransje ser vi imidlertid at dette bare gjelder for bygge- og anleggsbedriftene. Her er det 63 prosent som oppgir at det er svært viktig. For bygge- og anleggsbedriftene, er det også i større grad viktig for de større bedriftene enn for de mindre.

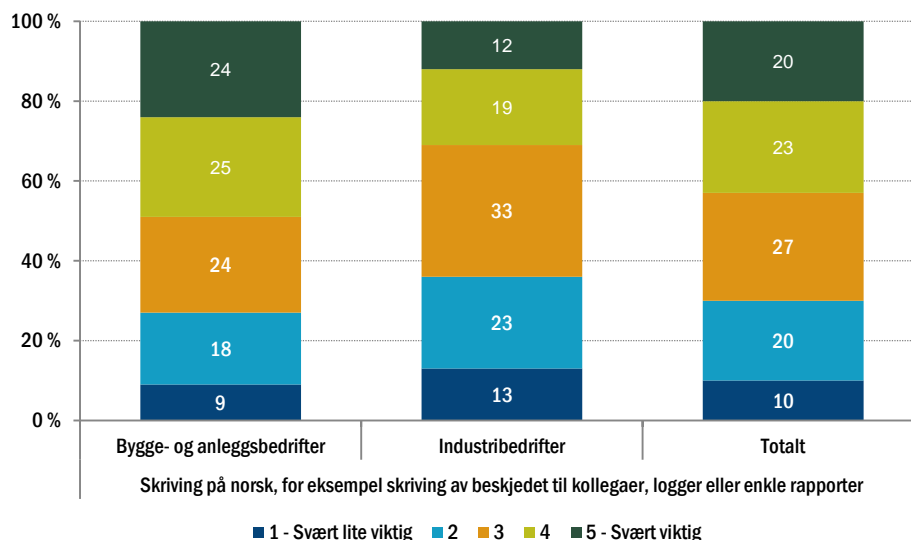
Bedriftene med tjue prosent eller færre arbeidsinnvandrere synes i større grad enn bedriftene med flest arbeidsinnvandrere, at gode ferdigheter i norsk muntlig er viktig. Dette gjelder begge bransjer, men forskjellen er betydelig større blant bygge- og anleggsbedriftene.

Bedriftene med i hovedsak midlertidig ansatte synes i mindre grad at gode ferdigheter i norsk muntlig er viktig. Dette gjelder begge bransjer, men i litt større grad for industribedriftene.

4.2.3 Over førti prosent av bedriftene synes det er viktig med gode ferdigheter i skrijving på norsk

43 prosent av bedriftene synes det er viktig at arbeidsinnvandrerne har gode ferdigheter i skrijving på norsk, for eksempel skrijving av beskjeder til kollegaer, logger eller enkle rapporter. Det er ganske mange flere bygge- og anleggsbedrifter (49 prosent) enn industribedrifter (31 prosent) som synes dette (se figur 9).

Figur 9 Bedrifteres vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i skriving på norsk, fordelt på bransje. Prosent.

Bedriftene på det øvrige Østlandet og i Oslo og Akershus synes det er litt viktigere enn bedriftene i de andre regionene. Dette gjelder imidlertid bare for bygge- og anleggsbedriftene. For industribedriftene er det viktigst for bedriftene fra Trøndelag og Nord-Norge, tett fulgt av bedriftene på det øvrige Østlandet.

Det er ganske små forskjeller mellom de ulike bedriftsstørrelsene i hvor viktig bedriftene synes gode ferdigheter i skriving er. Bedriftene med 10-19 ansatte skiller seg ut som bedriftene med lavest andel. Forskjellene er større når vi fordeler på bransje, spesielt for bygge- og anleggsbedriftene. Her er andelen som synes det er viktig en del større blant de to bedriftsgruppene med flest ansatte. For industribedriftene er det viktigst blant de minste bedriftene.

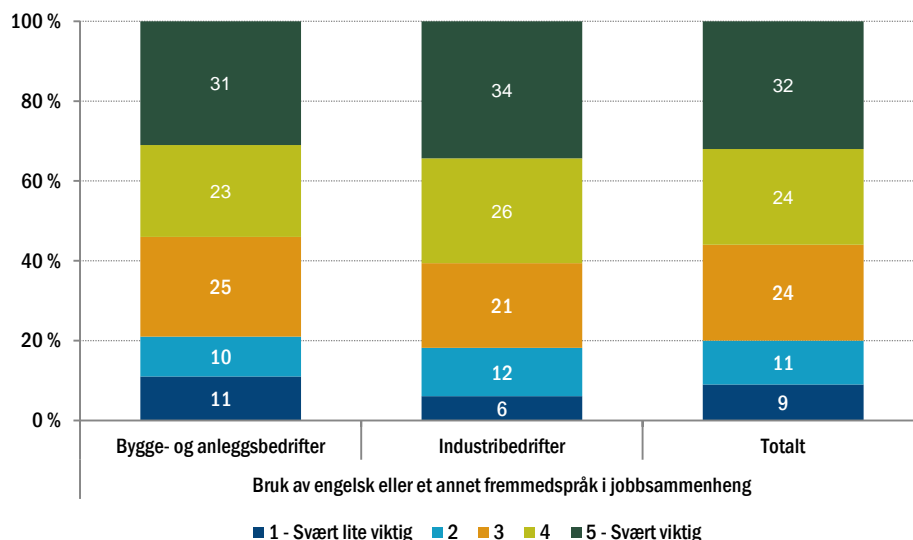
Gode ferdigheter i skriving er viktigere dess færre arbeidsinnvandrere bedriften har. For industribedriftene er imidlertid forskjellen liten mellom bedriftene med henholdsvis mellom ti og tjue prosent arbeidsinnvandrere og over tjue prosent. For bygge- og anleggsbedriftene er forskjellen liten mellom bedriftene med henholdsvis mellom ti og tjue prosent arbeidsinnvandrere og under ti prosent.

Bedriftene hvor arbeidsinnvandrerne i hovedsak er midlertidig synes i mindre grad gode ferdigheter i skriving er viktig. Fordelt på bransje, ser vi imidlertid at dette bare gjelder for industribedriftene, og at andelen er den samme blant bygge- og anleggsbedriftene. Andelen blant bygge- og anleggsbedriftene som er uenig i at det er viktig, er imidlertid ganske mye større blant bedriftene med i hovedsak midlertidig ansatte arbeidsinnvandrere.

4.2.4 Godt over halvparten av bedriftene synes det er viktig med gode ferdigheter i engelsk eller et annet fremmedspråk

56 prosent av bedriftene synes det er viktig at arbeidsinnvandrere har gode ferdigheter i bruk av engelsk eller et annet fremmedspråk i jobbsammenheng. Det er litt flere industribedrifter (60 prosent) enn bygge- og anleggsbedrifter (54 prosent) som synes det er viktig (se figur 10). Bedriftene som synes engelsk er viktig, synes i mindre grad enn alle bedriftene sett under ett at norskkunnskaper er viktig.

Figur 10 Bedrifteres vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i bruk av engelsk eller annet fremmedspråk, fordelt på bransje. Prosent.

Bedriftene på Vest- og Sørlandet, tett fulgt av bedriftene i Oslo og Akershus, synes i størst grad det er viktig. Bedriftene på det øvrige Østlandet skiller seg ut som bedriftene som i minst grad synes det er viktig.

Fordelt på bransje, ser vi imidlertid at for industribedriftene er gode ferdigheter i bruk av engelsk eller annet fremmedspråk viktigst blant bedriftene i Trøndelag og Nord-Norge.

Bedriftene med femti eller flere ansatte synes i størst grad det er viktig. Samtidig er det flere blant bedriftene med færre enn tjue ansatte enn blant bedriftene med mellom 20-49 ansatte som synes det er viktig.

Bransjeforskjellene er ganske store. Blant industribedriftene er det en del flere blant bedriftene med tjue eller flere ansatte enn blant bedriftene med 19 eller færre ansatte som synes det er viktig. For bygge- og anleggsbedriftene er det imidlertid omvendt, og de med 19 eller færre ansatte synes det er viktigere enn de med tjue eller flere ansatte.

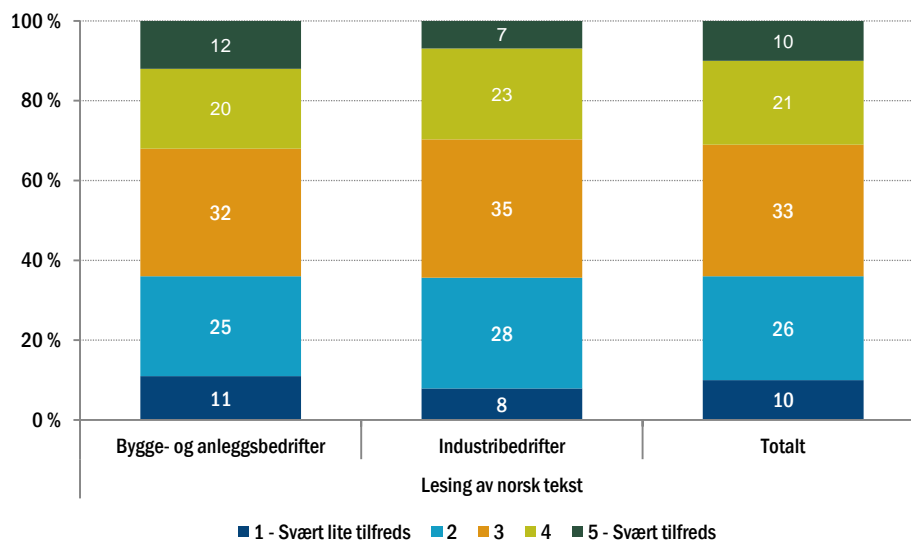
Viktigheten av gode ferdigheter i bruk av engelsk eller et annet fremmedspråk øker med andelen arbeidsinnvandrere som er ansatt i bedriften. Dette gjelder imidlertid bare for bygge- og anleggsbedriftene. For industribedriftene er det nesten like viktig for bedriftene med færrest arbeidsinnvandrere som for de med flest arbeidsinnvandrere, og i minst grad viktig for bedriftene med mellom ti og tjue prosent arbeidsinnvandrere.

Det er små forskjeller mellom bedriftene hvor arbeidsinnvandrerne henholdsvis i hovedsak er midlertidig ansatt eller hovedsakelig fast ansatt. Når vi fordeler på bransje, ser vi imidlertid at for industribedriftene er det i størst grad viktig for bedriftene med i hovedsak midlertidig ansatte, mens det for bygge- og anleggsbedriftene i størst grad er viktig for bedriftene med i hovedsak fast ansatte.

4.2.5 Under én av tre bedrifter er tilfreds med ferdighetene i lesing av norsk tekst

31 prosent av bedriftene er tilfreds¹² med arbeidsinnvandrernes ferdigheter i lesing av norsk tekst. Forskjellen mellom bransjene er liten, men det er litt flere bygge- og anleggsbedrifter (32 prosent) enn industribedrifter (30) som er tilfreds (se figur 11).

Figur 11 Bedrifters tilfredshet med ferdighetene i lesing av norsk tekst, fordelt på bransje. Prosent.

Bedriftene i Oslo og Akershus og i Trøndelag og Nord-Norge er i størst grad tilfreds. Bedriftene på Vest- og Sørlandet er i minst grad tilfreds. For industribedriftene er andelen som er tilfreds omtrent den samme for det øvrige Østlandet som for Trøndelag og Nord-Norge og Oslo og Akershus. Samtidig er andelen som er lite tilfreds ganske stor i Trøndelag og Nord-Norge. For bygge- og anleggsbedriftene er fordelingen ganske lik den totale regionfordelingen.

Forskjellene i grad av tilfredshet når vi fordeler på bedriftsstørrelse er relativt små, men andelen som oppgir at de er lite tilfreds er større blant de to minste bedriftsgruppene. Forskjellen er litt større nå vi fordeler på bransje, men først og fremst blant industribedriftene, hvor bedriftene med 10-19 ansatte er de som i størst grad er tilfreds. Fordelt på bransje ser vi også at den høye andelen som er lite tilfreds blant de to minste bedriftsgruppene totalt sett, skyldes høye andeler blant bygge- og anleggsbedriftene.

Bedriftene med tjue prosent eller færre arbeidsinnvandrere er i større grad tilfreds enn bedriftene med over tjue prosent arbeidsinnvandrere. Dette gjelder begge bransjer.

Bedriftene med i midlertidig ansatte arbeidsinnvandrere er i mindre grad tilfreds. Dette gjelder begge bransjer, men forskjellen er litt større for bygge- og anleggsbedriftene enn for industribedriftene.

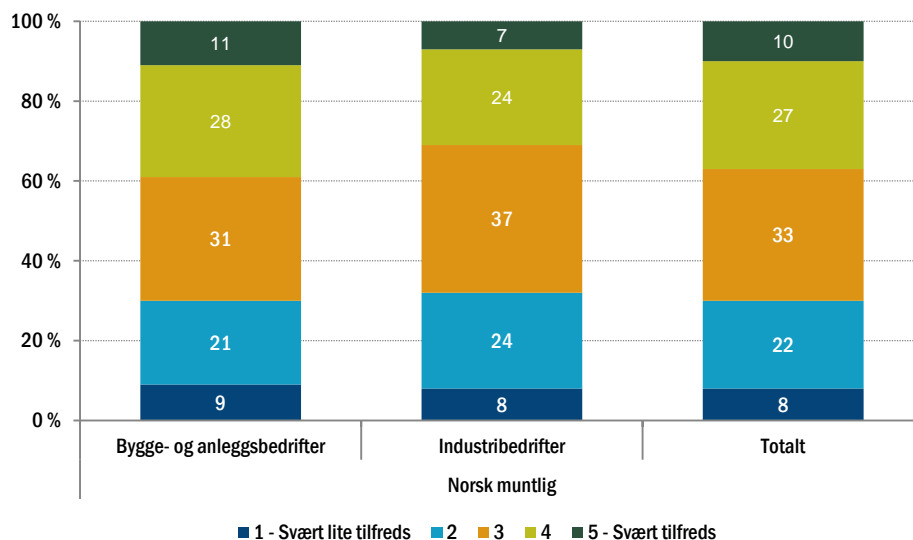
4.2.6 Litt over én av tre bedrifter er tilfreds med ferdighetene i norsk muntlig

37 prosent av bedriftene er tilfreds med arbeidsinnvandrernes ferdigheter i norsk muntlig (se figur 12). Litt flere bygge- og anleggsbedrifter (39 prosent) enn industribedrifter (31 prosent) er tilfreds.

¹² I de følgende delkapitlene utgjør «tilfreds» de som har svart 4 og 5 på skala fra 1-5. «Lite tilfreds» utgjør de som har svart 1 og 2.

Figur 12 Bedrifteres tilfredshet med ferdighetene i norsk muntlig, fordelt på bransje. Prosent.

Bedriftene på det øvrige Østlandet og i Oslo og Akershus er i større grad tilfreds enn bedriftene i de andre regionene. Fordelt på bransje, og særlig for industribedriftene, er imidlertid ikke dette like tydelig. For industribedriftene er andelen den samme for bedriftene i Trøndelag og Nord-Norge som for bedriftene i Oslo og Akershus. Samtidig er det en del flere bedrifter i Trøndelag og Nord-Norge som oppgir at de er lite tilfreds.

Det er de minste bedriftene som i størst grad oppgir at de er tilfreds. Forskjellen mellom de øvrige bedriftsstørrelsene er små, men det er en del flere bedrifter med 10-19 ansatte enn bedrifter med flere ansatte som er lite tilfreds. Bransjeforskjellene er ganske store. Blant industribedriftene er det de minste bedriftene som i minst grad er tilfreds, selv om andelen som er svært tilfreds er høyere her enn blant de større bedriftene. Det er bedriftene med 10-19 ansatte som i størst grad er tilfreds blant industribedriftene. Blant bygge- og anleggsbedriftene er andelen som er tilfreds like høy blant de aller største og de aller minste bedriftene.

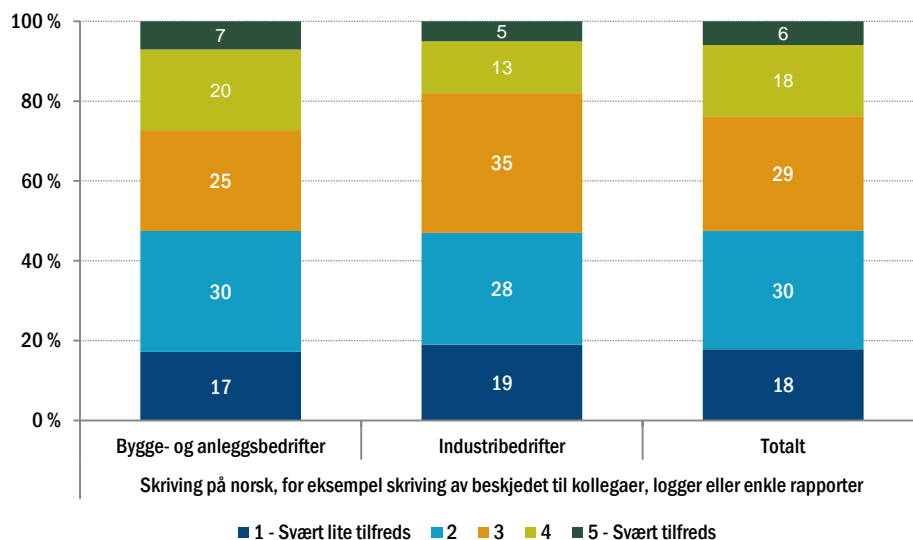
Bedriftene med tjue prosent eller færre arbeidsinnvandrere er i større grad enn bedriftene med flere arbeidsinnvandrere tilfreds. De med under ti prosent er også i litt større grad enn de med mellom ti og tjue prosent tilfreds, samtidig som andelen som er lite tilfreds er litt høyere. Fordelt på bransje, ser vi at blant industribedriftene er forskjellene mellom bedriftene med henholdsvis mellom ti og tjue prosent og under ti prosent arbeidsinnvandrere litt større enn blant tilsvarende bygge- og anleggsbedrifter.

Bedriftene med i hovedsak midlertidig ansatte er i betydelig mindre grad tilfreds. Dette gjelder begge bedriftene, men forskjellen er en del større blant bygge- og anleggsbedriftene.

4.2.7 Omtrent én av fire bedrifter er tilfreds med skriveferdighetene på norsk

24 prosent av bedriftene er tilfreds med arbeidsinnvandrernes ferdigheter i skrijving på norsk, for eksempel skrijving av beskjeder til kollegaer, logger eller enkle rapporter (se figur 13). Det er en del flere bygge- og anleggsbedrifter (27 prosent) enn industribedrifter (18 prosent) som er tilfreds.

Figur 13 Bedrifteres tilfredshet med ferdighetene i skrijving på norsk, fordelt på bransje. Prosent.

Bedriftene i Oslo og Akershus og på det øvrige Østlandet er i større grad enn bedriftene i de andre regionene tilfreds. Bedriftene på Vest- og Sørlandet skiller seg ut som bedriftene som i størst grad er lite tilfreds. Fordelingen gjelder for begge bransjer, men regionforskjellene er tydeligere for bygge- og anleggsbedriftene enn for industribedriftene.

De minste bedriftene er i størst grad tilfreds med ferdighetene. Andelen som er tilfreds er minst blant bedriftene med 20-49 ansatte. Andelen som oppgir at de er lite tilfreds er en del lavere blant de aller største bedriftene sammenlignet med de mindre. Forskjellene basert på størrelse er større blant bygge- og anleggsbedriftene enn blant industribedriftene. For bygge- og anleggsbedriftene er det også betydelig flere blant de aller største bedriftene enn blant tilsvarende industribedrifter som er tilfreds.

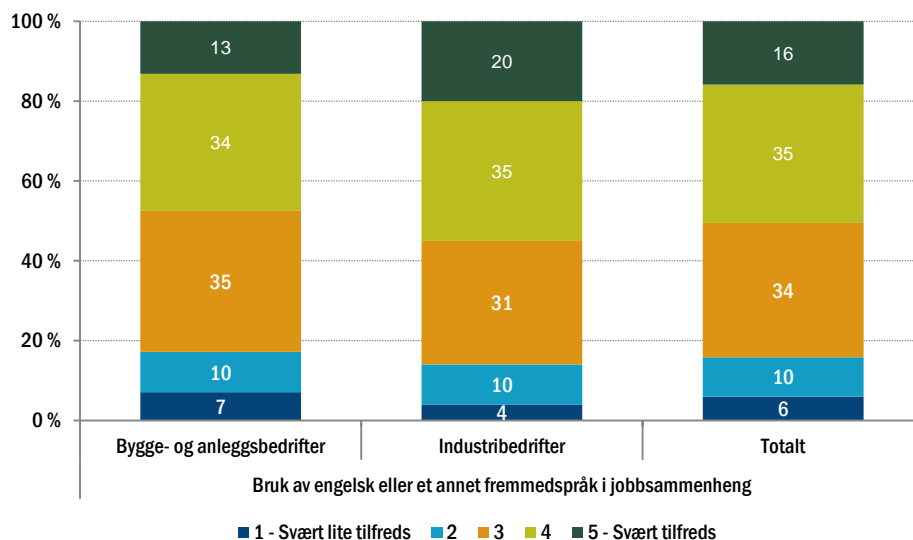
Bedriftene med mellom ti og tjue prosent arbeidsinnvandrere er i større grad enn bedriftene med henholdsvis færre og flere arbeidsinnvandrere tilfreds. Videre er de med færrest arbeidsinnvandrere i større grad tilfreds enn de med flest arbeidsinnvandrere. Denne fordelingen gjelder imidlertid bare for bygge- og anleggsbedriftene. For industribedriftene øker andelen som er tilfreds fra de med høyest andel arbeidsinnvandrere til de med lavest andel.

Bedriftene med i hovedsak midlertidig ansatte er i betydelig mindre grad tilfreds. Dette gjelder begge bransjer.

4.2.8 Omtrent halvparten av bedriftene er tilfreds med ferdighetene i engelsk eller et annet fremmedspråk

49 prosent av bedriftene er tilfreds med ferdighetene til arbeidsinnvandrerne i bruk av engelsk eller et annet fremmedspråk i jobbsammenheng (se figur 14). Det er litt flere industribedrifter (55 prosent) enn bygge- og anleggsbedrifter (47 prosent) som er tilfreds.

Figur 14 Bedrifteres tilfredshet med ferdighetene i bruk av engelsk eller et annet fremmedspråk, fordelt på bransje. Prosent.

Bedriftene i Trøndelag og Nord-Norge er i størst grad tilfreds. Andelen som er svært tilfreds er imidlertid lavere her enn i de andre regionene. Bedriftene på det øvrige Østlandet er i minst grad tilfreds.

Når vi fordeler på bransje ser vi at for industribedriftene er det like mange bedrifter på Vest- og Sørlandet som i Trøndelag og Nord-Norge som er tilfreds. Samtidig er det ingen industribedrifter i Trøndelag og Nord-Norge som oppgir at de er lite tilfreds. Selv om andelen som er tilfreds er høyest i Trøndelag og Nord-Norge også for bygge- og anleggsbedriftene, består denne nesten utelukkende av de som har oppgitt fire på skalaen.

Det er de mindre bedriftene som i størst grad er tilfreds med arbeidsinnvandrernes bruk av engelsk eller et annet fremmedspråk. Samtidig er det disse bedriftene som har de høyeste andelen som er lite tilfreds. Når vi fordeler på bransje, ser vi at denne fordelingen bare gjelder for bygge- og anleggsbedriftene. For industribedriftene er det de aller minste bedriftene sammen med bedriftene med mellom 20-49 ansatte som skiller seg ut som de som i størst grad er tilfreds.

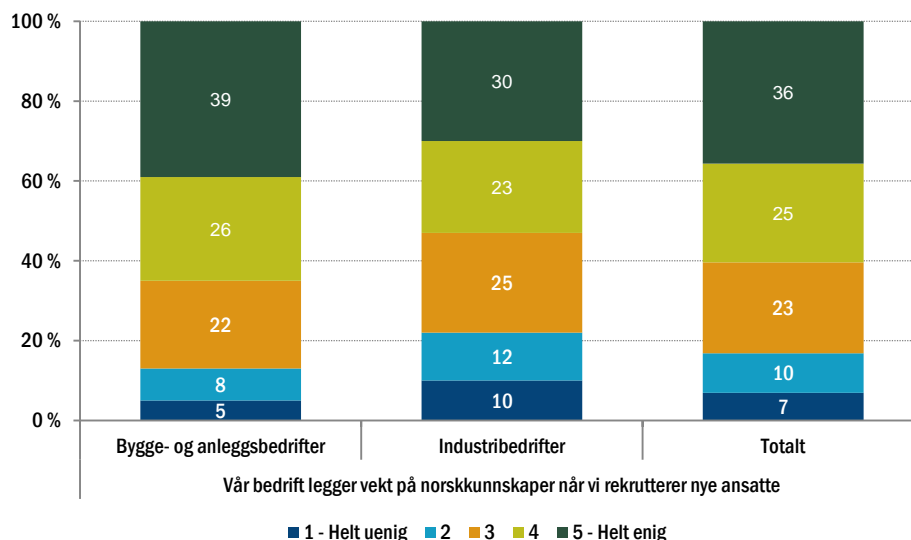
Bedriftene med mellom ti og tjue prosent arbeidsinnvandrere er i større grad enn de med henholdsvis flere og færre arbeidsinnvandrere tilfreds. Fordelt på bransje ser vi imidlertid at dette bare gjelder bygge- og anleggsbedriftene. For industribedriftene er andelen omtrent den samme blant de med henholdsvis ti til tjue prosent og over tjue prosent arbeidsinnvandrere, mens den er høyest blant bedriftene med under ti prosent arbeidsinnvandrere.

Bedriftene med i hovedsak midlertidig ansatte arbeidsinnvandrere er i litt mindre grad tilfreds. Dette gjelder begge bransjene.

4.2.9 Seksti prosent av bedriftene vektlegger norskkunnskaper når nye ansatte skal rekrutteres

Seksti prosent av bedriftene er enig i påstanden om at norskkunnskaper vektlegges når nye ansatte skal rekrutteres (se figur 15). Flere bygge- og anleggsbedrifter (65 prosent) enn industribedrifter (53 prosent) er enig i dette. Det er 22 prosent av industribedriftene som er uenig i at de vektlegger det, mot 13 prosent av bygge- og anleggsbedriftene.

Figur 15 Bedrifteres vektlegging av norskkunnskaper i rekruttering av nye ansatte, fordelt på bransje. Prosent.

Bedriftene på det øvrige Østlandet vektlegger i størst grad norskkunnskaper i rekruttering. Det er imidlertid Oslo og Akershus som har høyest andel som er helt enig i påstanden. 45 prosent av bedriftene her er dette. Bedriftene i Trøndelag og Nord-Norge er i minst grad enig.

Når vi fordeler på region sammen med bransje, ser vi at det er Trøndelag og Nord-Norge som i størst grad drar ned snittet til industribedriftene. Her er det under førti prosent som er enig i påstanden. Andelen industribedrifter som er enig i de andre regionene ligger på 55 prosent og over.

De største bedriftene er mer enig i påstanden enn de mindre bedriftene. Når vi også fordeler på bransje, ser vi at de høye andelene som er enig blant de største bedriftene skyldes svært høye andeler blant de største bygge- og anleggsbedriftene. Godt over åtti prosent av bygge- og anleggsbransjene med tjue eller flere ansatte er enig i påstanden. Blant tilsvarende industribedrifter er andelen over tjue prosentpoeng lavere.

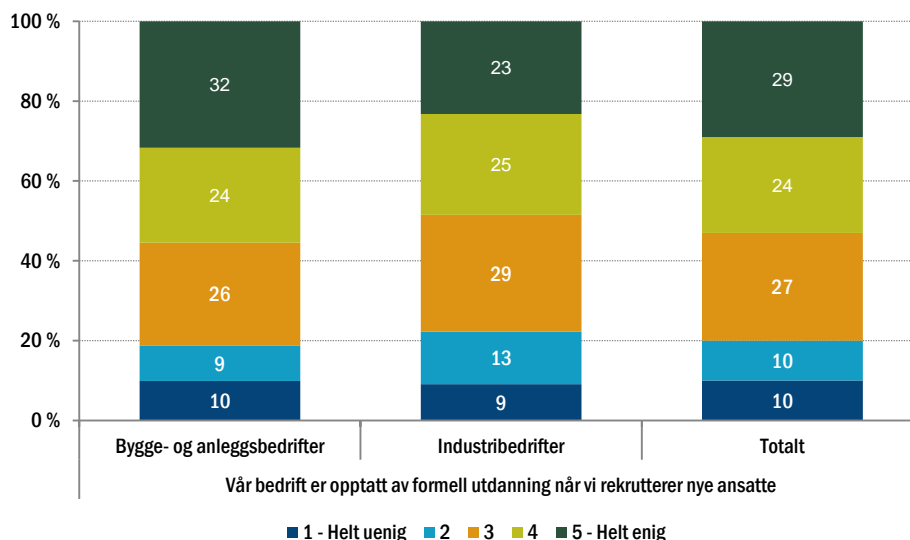
Bedriftene med lave andeler arbeidsinnvandrere er mest enig i påstanden. Samme hovedinntrykk gjelder når vi fordeler på bransje, men forskjellene er mye tydeligere for bygge- og anleggsbedriftene. Mens nesten nitti prosent av bygge- og anleggsbedriftene med under ti prosent arbeidsinnvandrere er enig i påstanden, er tilsvarende andel blant industribedriftene i overkant av seksti prosent. For industribedriftene er det heller ikke noe særlig forskjell mellom bedriftene med henholdsvis under ti prosent og mellom ti og tjue prosent arbeidsinnvandrere.

Bedriftene hvor arbeidsinnvandrerne i hovedsak er midlertidig ansatt er i litt større grad enig i påstanden. Dette gjelder begge bransjene.

4.2.10 Litt over halvparten av bedriftene er opptatt av formell utdanning i rekruttering av nyansatte

53 prosent av bedriftene er enig i påstanden om at de er opptatt av formell utdanning i rekruttering av nyansatte (se figur 16). Bygge- og anleggsbedriftene (56 prosent) er i litt større grad opptatt av det enn industribedriftene (48 prosent).

Figur 16 Bedrifteres vektlegging av formell utdanning i rekruttering av nye ansatte, fordelt på bransje. Prosent.

Bedriftene på Vest- og Sørlandet og i Oslo og Akershus vektlegger formell utdanning i størst grad. Andelen som er uenig i påstanden om at de vektlegger det er samtidig klart minst i Trøndelag og Nord-Norge.

Når vi fordeler på region sammen med bransje ser vi at for industribedriftene er det bedriftene i Trøndelag og Nord-Norge som i størst grad er enig i påstanden. Vi ser også at det er tilnærmet ingen av bygge- og anleggsbedriftene i Trøndelag og Nord-Norge som er uenig i påstanden, og at dette forklarer den lave andelen som er uenig i denne regionen totalt sett.

De aller største bedriftene er mer opptatt av formell utdanning når de rekrutterer enn de mindre bedriftene. Det er imidlertid ikke noe særlig forskjell mellom de to minste størrelsesgruppene. Når vi fordeler på bransje i tillegg, ser vi at forskjellene mellom størrelsesgruppene er tydeligere for bygg- og anleggsbedriftene enn for industribedriftene. For industribedriftene er det bare de aller største bedriftene som skiller seg ut, mens det for bygge- og anleggsbedriftene er klare forskjeller mellom de tre gruppene som har ti eller flere ansatte.

Bedriftene med de laveste andelen arbeidsinnvandrere er i størst grad enig i påstanden. Dette gjelder imidlertid først og fremst bygge- og anleggsbedriftene. For industribedriftene er det ikke noe særlig forskjell mellom bedriftene med under ti prosent arbeidsinnvandrere og bedriftene med mellom ti og tjue prosent arbeidsinnvandrere, selv om andelen som oppgir at de er helt enig i påstanden er en del høyere blant førstnevnte bedrifter.

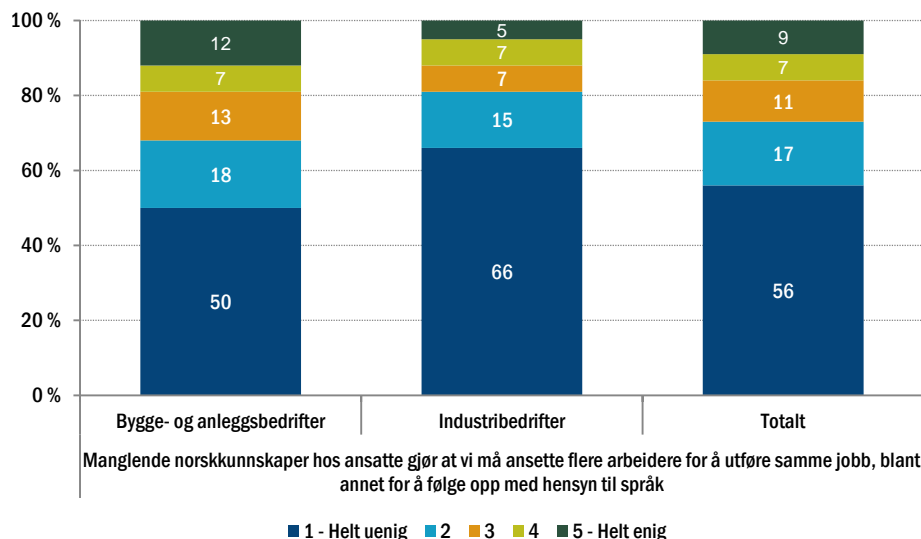
Bedriftene som i hovedsak har midlertidig ansatte er i mindre grad enig i påstanden. Dette gjelder imidlertid bare for industribedriftene. Andelen er omtrent den samme for bygge- og anleggsbedriftene. Her består imidlertid andelen som er enig blant bedriftene med i hovedsak midlertidig ansatte så å si utelukkende av bedrifter som er helt enig i påstanden.

4.2.11 Én av seks bedrifter opplever effektivitetstap knyttet til manglende norskkunnskaper

I kartleggingen har vi spurt bedriftene om de har måttet ansette flere arbeidere for å utføre samme jobb på grunn av manglende norskkunnskaper hos ansatte, blant annet for å følge opp med hensyn til språk. Det er 16 prosent som er enig i denne påstanden, 19 prosent av bygge- og anleggsbedriftene og 12 prosent av industribedriftene (se figur

17). Det er 81 prosent av industribedriftene som er uenig i påstanden, mot 68 prosent av bygge- og anleggsbedriftene og 73 prosent totalt.

Figur 17 Bedrifteres vurdering av om flere arbeidere trengs til samme oppgave på grunn av manglende norskkunnskaper, fordelt på bransje. Prosent.

Bedriftene i Oslo og Akershus er i størst grad enig i påstanden, mens bedriftene i Trøndelag og Nord-Norge og på Vest- og Sørlandet er i minst grad enig. Bransjeforskjellene er ganske store. Industribedriftene i Trøndelag og Nord-Norge skiller seg ut som de industribedriftene som er klart minst enig i påstanden. Samtidig ser vi at de høye andelene som er enig i Oslo og Akershus skyldes bygge- og anleggsbedriftene, hvor litt under tretti prosent av bedriftene er enig.

De minste bedriftene er i større grad enn de største enig i påstanden. Det er imidlertid liten forskjell mellom bedriftene med henholdsvis 2-9 ansatte og 10-19 ansatte. Fordelt på bransje, ser vi at det er ganske stor forskjell i hvor enig de aller største bedriftene er i påstanden. Blant bygge- og anleggsbedriftene er det omtrent like mange av de aller største bedriftene som de aller minste som er enig i påstanden, mens det blant industribedriftene er de aller største som er klart minst enig.

Bedriftene med de høyeste andelene arbeidsinnvandrere er i størst grad enig i påstanden, men det er liten forskjell mellom bedriftene med over tjue prosent arbeidsinnvandrere og over ti prosent arbeidsinnvandrere. Forskjellene mellom de tre gruppene er tydeligere for industribedriftene enn for bygge- og anleggsbedriftene.

Bedriftene med i hovedsak midlertidig ansatte arbeidsinnvandrere er i litt mindre grad enig i påstanden enn bedriftene med i hovedsak fast ansatte arbeidsinnvandrere. Dette gjelder imidlertid ikke industribedriftene, hvor bedriftene med i hovedsak midlertidig ansatte i større grad er enig i påstanden.

4.3 Holdningene til bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig

I de følgende avsnittene ser vi nærmere på bedriftene som ikke tilbyr norskopplæring og som forklarer dette med at de ikke synes det er nødvendig. Det er interessant å se om de tenker annerledes enn de øvrige bedriftene med hensyn til hvordan norskkunnskaper vektlegges og hvor tilfreds de er med norskferdighetene til arbeidsinnvandrerne. Som nevnt over er det 63 prosent av bedriftene som ikke tilbyr opplæring som oppgir at det er fordi det ikke er nødvendig.

4.3.1 Gode ferdigheter i norsk er litt viktigere blant bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig

67 prosent av bedriftene som oppgir at de ikke tilbyr norskopplæring til arbeidsinnvandrerne fordi det ikke er nødvendig synes det er viktig at de ansatte arbeidsinnvandrerne har gode ferdigheter i lesing av norsk tekst. 71 prosent av bygge- og anleggsbedriftene, og 57 prosent av industribedriftene, synes dette. Tilsvarende resultater for alle bedriftene sett under ett er 62 prosent totalt, 65 prosent for bygge- og anleggsbedriftene og 56 prosent for industribedriftene.

67 prosent av bedriftene som ikke synes norskopplæring er nødvendig synes det er viktig at arbeidsinnvandrerne har gode ferdigheter i norsk muntlig. 75 prosent av bygge- og anleggsbedriftene, og 54 prosent av industribedriftene, synes dette. Tilsvarende resultat for alle bedriftene sett under ett er 68 prosent totalt, 72 prosent for bygge- og anleggsbedriftene og 62 prosent for industribedriftene.

Femti prosent av bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig synes det er viktig at arbeidsinnvandrerne har gode ferdigheter i skriving på norsk, for eksempel skriving av beskjeder til kollegaer, logger eller enkle rapporter. 62 prosent av bygge- og anleggsbedriftene, og 32 prosent av industribedriftene, synes dette. Tilsvarende resultat for alle bedriftene er 43 prosent totalt, 49 prosent for bygge- og anleggsbedriftene og 31 prosent for industribedriftene.

4.3.2 Tilfredsheten med ferdighetene er betydelige høyere blant bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig

49 prosent av bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig er tilfreds med arbeidsinnvandrernes ferdigheter i lesing av norsk tekst. Andelen er den samme for begge bransjer. Tilsvarende resultat for alle bedriftene er 31 prosent totalt, 32 prosent for bygge- og anleggsbedriftene og 30 prosent for industribedriftene.

54 prosent av bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig er tilfreds med arbeidsinnvandrernes ferdigheter i norsk muntlig. 61 prosent av bygge- og anleggsbedriftene, og 44 prosent av industribedriftene, er dette. Tilsvarende resultat for alle bedriftene er 37 prosent totalt, 39 prosent for bygge- og anleggsbedriftene og 31 prosent for industribedriftene.

38 prosent av bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig er tilfreds med arbeidsinnvandrernes ferdigheter i norsk muntlig. 43 prosent av bygge- og anleggsbedriftene, og 30 prosent av industribedriftene, er dette. Tilsvarende resultat for alle bedriftene er 24 prosent totalt, 27 prosent for bygge- og anleggsbedriftene og 18 prosent for industribedriftene.

4.3.3 Bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig vektlegger norskkunnskaper i rekruttering i like stor grad som alle bedriftene

61 prosent av bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig er enig i påstanden om at de legger vekt på norskkunnskaper når de rekrutterer nye ansatte. 68 prosent av bygge- og anleggsbedriftene, og 51 prosent av industribedriftene, er enig i dette. Tilsvarende resultat for alle bedrifter er det samme totalt, mens det er 65 prosent for bygge- og anleggsbedriftene og 53 prosent for industribedriftene.

37 prosent av bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig er enig i påstanden om at flere av deres ansatte arbeidsinnvandrere ville fått tilbud om opplæring dersom det fulgte med offentlig finansiering. 39 prosent av bygge- og anleggsbedriftene, og 36 prosent av industribedriftene, er enig i dette. Tilsvarende resultat for alle bedriftene er 45 prosent totalt, 43 prosent for bygge- og anleggsbedriftene og 48 prosent for industribedriftene.

Elleve prosent av bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig er enig i påstanden om at manglende norskkunnskaper hos ansatte har gjort at de har måttet ansatte flere arbeidere for å utføre samme jobb, blant annet for å følge opp med hensyn til språk. Sju prosent av industribedriftene, og 13 prosent av bygge- og anleggsbedriftene, er enig i dette. Tilsvarende resultat for alle bedriftene er 16 prosent totalt, 19 prosent for bygge- og anleggsbedriftene og tolv prosent for industribedriftene.

4.4 Bedriftenes holdning til innleide arbeidsinnvandrere

I kartleggingen har vi hatt tatt for oss innleid arbeidskraft fra EØS utenfor Skandinavia separat, og spurt bedriftene hva de tenker om språknivået til disse arbeidstakerne og eventuelle utfordringer språknivået deres skaper med hensyn til effektivitet og sikkerhetsrutiner.

Totalt er det 262 bedrifter – 35 prosent av nettoutvalget – som oppgir at de har innleid arbeidskraft fra EØS utenfor Skandinavia. Det er 129 av industribedriftene, og 133 av bygge- og anleggsbedriftene, som har det.

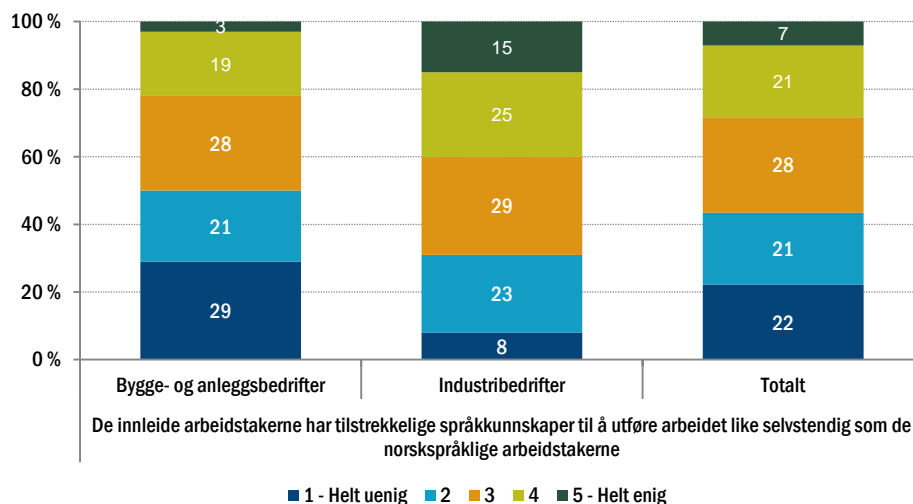
Fordi tallgrunnlaget blir svært lavt for noen grupper når vi fordeler på bransje sammen med øvrig fordelingsvariabel, har vi valgt å ikke fordele på bransje sammen med øvrig fordelingsvariabel. Lavt tallgrunnlag gjør også at vi ikke fordeler på arbeidsinnvandrernes hovedsakelige ansettelsesforhold.

4.4.1 Under én av tre bedrifter synes språkkunnskapene til innleide arbeidsinnvandrere er tilstrekkelig

28 prosent av bedriftene er enig i påstanden om at de innleide arbeidstakerne har tilstrekkelige språkkunnskaper til å utføre arbeidet like selvstendig som de norskspråklige arbeidstakerne. 43 prosent er uenig i denne påstanden (se figur 18).

Det er ganske store bransjeforskjeller. Førsti prosent av industribedriftene er enig i påstanden, mens 22 prosent av bygge- og anleggsbedriftene er det. Blant industribedriftene er det også 31 prosent som er uenig i påstanden, mot femti prosent av bygge- og anleggsbedriftene.

Figur 18 Bedrifters vurdering av innleide arbeidsinnvandreres språkkompetanse sett opp mot arbeidsutførelse, fordelt på bransje. Prosent.

Bedriftene på Vest- og Sørlandet, og delvis i Trøndelag og Nord-Norge, er i større grad enig i påstanden enn bedriftene i de andre regionene. Samtidig er bedriftene i Trøndelag og Nord-Norge i størst grad uenig i påstanden. Bedriftene i Oslo og Akershus er de som i minst grad er enig i påstanden.

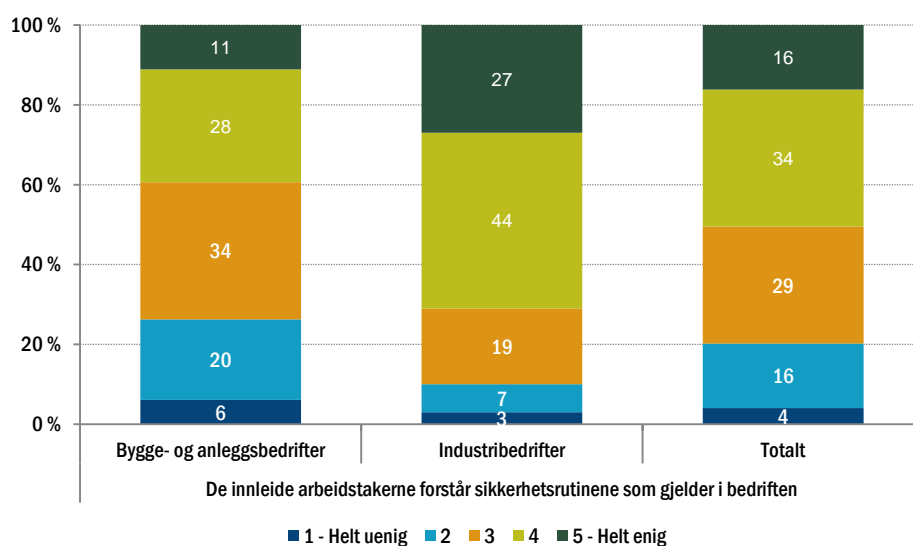
Bedriftene med 20-49 ansatte er i størst grad enig i påstanden. Samtidig har bedriftene med femti eller flere ansatte den klart høyeste andelen som er helt enig. Bedriftene med 10-19 ansatte er bedriftene som er minst enig i påstanden. De er også bedriftene som har den høyeste andelen som er uenig i påstanden.

Bedriftene med de minste andelene arbeidsinnvandrere er i størst grad enig i påstanden. Forskjellen mellom bedriftene med ti til tjue prosent arbeidsinnvandrere og bedriftene med over tjue prosent arbeidsinnvandrere er imidlertid ikke spesielt stor.

4.4.2 Halvparten av bedriftene mener de innleide arbeidsinnvandrere forstår gjeldende sikkerhetsrutiner

Femti prosent av bedriftene er enig i påstanden om at de innleide arbeidstakerne forstår sikkerhetsrutinene som gjelder i bedriften (se figur 19). Det er imidlertid store bransjeforskjeller. 71 prosent av industribedriftene er enig i påstanden, mot 39 prosent av bygge- og anleggsbedriftene. Andelen bedrifter som er uenig i påstanden er også betydelig lavere blant industribedriftene enn blant bygge- og anleggsbedriftene.

Figur 19 Bedrifters vurdering av innleide arbeidsinnvandreres forståelse av sikkerhetsrutiner, fordelt på bransje. Prosent.

Det er i størst grad bedriftene fra Trøndelag og Nord-Norge som er enig i påstanden, tett fulgt av bedriftene på det øvrige Østlandet og på Vest- og Sørlandet. Bedriftene i Oslo og Akershus er i minst grad enig i påstanden, og har også den største andelen som er uenig i påstanden.

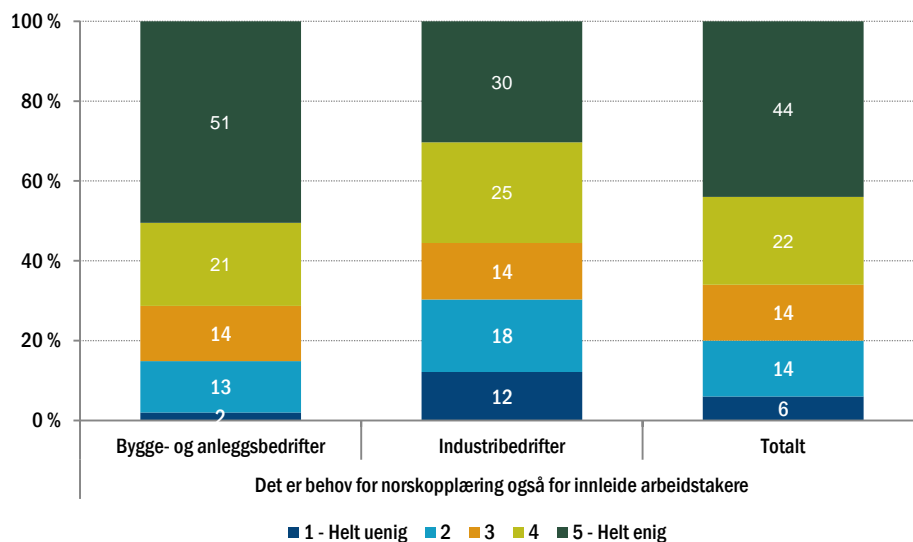
De største bedriftene er i størst grad enig i påstanden. Forskjellene er imidlertid ikke spesielt store, sett bort i fra andelen som er helt enig, hvor det er ganske mange flere som oppgir dette blant de aller største bedriftene. Bedriftene med 10-19 ansatte skiller seg ut som bedriftene som i størst grad er uenig i påstanden.

Forskjellene er både små og uklare når vi fordeler på andel arbeidsinnvandrere. Andelen som er uenig i påstanden stiger imidlertid litt med hvor stor andel arbeidsinnvandrere utgjør av alle ansatte.

4.4.3 To av tre bedrifter mener det er behov for norskopplæring for de innleide arbeidsinnvandrere

66 prosent av bedriftene er enig i påstanden om at det også er behov for norskopplæring for innleide arbeidstakere (se figur 20). Andelen er en del høyere blant bygge- og anleggsbedriftene, hvor 72 prosent av bedriftene er enig i påstanden, sammenlignet med industribedriftene hvor 55 prosent er enig. Andelen som er uenig i påstanden er dobbelt så stor blant industribedriftene.

Figur 20 Bedrifteres vurdering av behovet for norskopplæring for innleide arbeidsinnvandrere, fordelt på bransje. Prosent.

Bedriftene i Oslo og Akershus er i større grad enig i påstanden enn bedriftene i de andre regionene. Det er omtrent like mange bedrifter på det øvrige Østlandet som på Vest- og Sørlandet som er enig i påstanden, mens det er litt færre i Trøndelag og Nord-Norge. Bedriftene i Trøndelag og Nord-Norge er også klart mer uenig i påstanden enn bedriftene i de andre regionene.

Bedriftene med 10-19 ansatte er i større grad enig i påstanden enn bedriftene med henholdsvis færre og flere ansatte. Bedriftene med 2-9 ansatte er i minst grad enig i påstanden.

Bedriftene med ti til tjue prosent arbeidsinnvandrere er i større grad enig i påstanden enn bedriftene med henholdsvis færre og flere arbeidsinnvandrere. Andelen som er uenig i påstanden er også klart minst blant disse bedriftene.

Figurliste

Figur 1 Bedrifter som har gjennomført opplæringsaktiviteter siste tolv måneder, fordelt på bransje. Prosent.	12
Figur 2 Hvem som har gitt opplæringen, fordelt på bransje. Prosent.	13
Figur 3 Årsaker til at norskopplæring ikke tilbys, fordelt på bransje. Prosent.*	14
Figur 4 Bedrifters holdning til ansvar for å gi norskopplæring, fordelt på bransje. Prosent.	16
Figur 5 Bedrifters holdning til det offentliges ansvar for å gi norskopplæring, fordelt på bransje. Prosent.	17
Figur 6 Bedrifters holdning til hva offentlig finansiering av opplæring vil gjøre med tilbudet til arbeidsinnvandrerne, fordelt på bransje. Prosent.	18
Figur 7 Bedrifters vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i lesing av norsk tekst, fordelt på bransje. Prosent.	20
Figur 8 Bedrifters vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i norsk muntlig, fordelt på bransje. Prosent.	21
Figur 9 Bedrifters vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i skriving på norsk, fordelt på bransje. Prosent.	22
Figur 10 Bedrifters vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i bruk av engelsk eller annet fremmedspråk, fordelt på bransje. Prosent.	23
Figur 11 Bedrifters tilfredshet med ferdighetene i lesing av norsk tekst, fordelt på bransje. Prosent.	24
Figur 12 Bedrifters tilfredshet med ferdighetene i norsk muntlig, fordelt på bransje. Prosent.	25
Figur 13 Bedrifters tilfredshet med ferdighetene i skriving på norsk, fordelt på bransje. Prosent.	26
Figur 14 Bedrifters tilfredshet med ferdighetene i bruk av engelsk eller et annet fremmedspråk, fordelt på bransje. Prosent.	27
Figur 15 Bedrifters vektlegging av norskkunnskaper i rekruttering av nye ansatte, fordelt på bransje. Prosent.	28
Figur 16 Bedrifters vektlegging av formell utdanning i rekruttering av nye ansatte, fordelt på bransje. Prosent.	29
Figur 17 Bedrifters vurdering av om flere arbeidere trengs til samme oppgave på grunn av manglende norskkunnskaper, fordelt på bransje. Prosent.	30
Figur 18 Bedrifters vurdering av innleide arbeidsinnvandreres språkkompetanse sett opp mot arbeidsutførelse, fordelt på bransje. Prosent.	33
Figur 19 Bedrifters vurdering av innleide arbeidsinnvandreres forståelse av sikkerhetsrutiner, fordelt på bransje. Prosent.	34
Figur 20 Bedrifters vurdering av behovet for norskopplæring for innleide arbeidsinnvandrere, fordelt på bransje. Prosent.	35

Tabelliste

Tabell 1 Nettoutvalg før vekting, fordelt på bransje, andel arbeidsinnvandrere og arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Antall.	6
---	---

Appendiks

Data

Tabell A 1 Nettoutvalg før vekting, fordelt på bransje, region og bedriftsstørrelse.

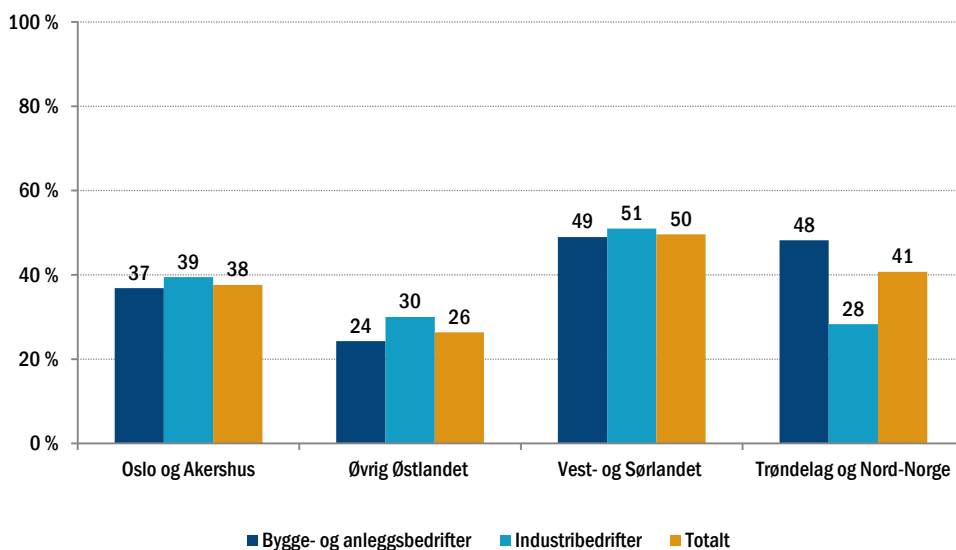
Bransje	N	Region	N	Bedriftsstørrelse	N		
Bygge- og anleggsbransjen	327	Oslo og Akershus	72	2-9 ansatte	19		
				10-19 ansatte	22		
				20-49 ansatte	26		
				50 ansatte eller flere	5		
		Øvrig Østlandet	72			2-9 ansatte	17
						10-19 ansatte	22
						20-49 ansatte	20
						50 ansatte eller flere	13
		Vest- og Sørlandet	135			2-9 ansatte	25
						10-19 ansatte	44
						20-49 ansatte	45
						50 ansatte eller flere	21
Trøndelag og Nord-Norge	48			2-9 ansatte	8		
				10-19 ansatte	13		
				20-49 ansatte	15		
				50 ansatte eller flere	12		
Industrien	414	Oslo og Akershus	45	2-9 ansatte	16		
				10-19 ansatte	10		
				20-49 ansatte	7		
				50 ansatte eller flere	12		
		Øvrig Østlandet	120			2-9 ansatte	21
						10-19 ansatte	28
						20-49 ansatte	34
						50 ansatte eller flere	37
		Vest- og Sørlandet	190			2-9 ansatte	37
						10-19 ansatte	37
						20-49 ansatte	58
						50 ansatte eller flere	58
Trøndelag og Nord-Norge	59			2-9 ansatte	7		
				10-19 ansatte	12		
				20-49 ansatte	22		
				50 ansatte eller flere	18		

Tabell A 2 Vekting av populasjonen.

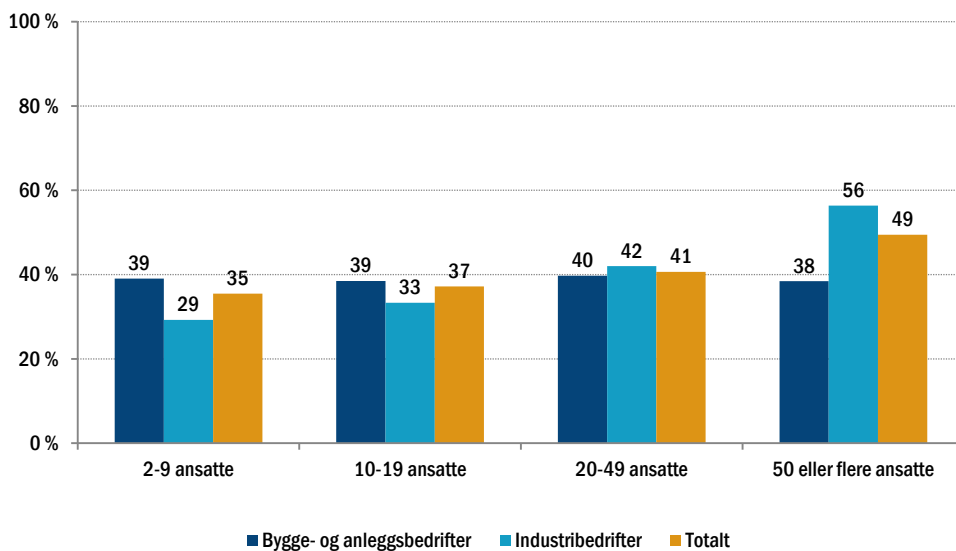
Kategori	Nettoutvalg	Populasjon	Differanse
Industri, Oslo og Akershus, 20 eller færre ansatte	3,90 %	3,80 %	-0,10 %
Industri, Oslo og Akershus, 21 eller flere ansatte	2,20 %	1,30 %	-0,90 %
Industri, øvrig Østlandet, 20 eller færre ansatte	6,60 %	8,20 %	1,60 %
Industri, øvrig Østlandet, 21 eller flere ansatte	9,60 %	2,60 %	-7,00 %
Industri, Vest- og Sørlandet, 20 eller færre ansatte	10,50 %	9,70 %	-0,80 %
Industri, Vest- og Sørlandet, 21 eller flere ansatte	15,10 %	4,20 %	-10,90 %
Industri, Trøndelag og Nord-Norge, 20 eller færre ansatte	3,10 %	5,50 %	2,40 %
Industri, Trøndelag og Nord-Norge, 21 eller flere ansatte	4,90 %	1,80 %	-3,10 %
Bygg og anlegg, Oslo og Akershus, 20 eller færre ansatte	6,10 %	11,30 %	5,20 %
Bygg og anlegg, Oslo og Akershus, 21 eller flere ansatte	3,60 %	1,50 %	-2,10 %
Bygg og anlegg, øvrig Østlandet, 20 eller færre ansatte	6,30 %	16,90 %	10,60 %
Bygg og anlegg, øvrig Østlandet, 21 eller flere ansatte	3,40 %	2,10 %	-1,30 %
Bygg og anlegg, Vest- og Sørlandet, 20 eller færre ansatte	10,10 %	17,40 %	7,30 %
Bygg og anlegg, Vest- og Sørlandet, 21 eller færre ansatte	8,10 %	2,50 %	-5,60 %
Bygg og anlegg, Trøndelag og Nord-Norge, 20 eller færre ansatte	2,70 %	9,70 %	7,00 %
Bygg og anlegg, Trøndelag og Nord-Norge, 21 eller flere ansatte	3,80 %	1,40 %	-2,40 %

Holdninger til opplæring og gjennomførte opplæringsaktiviteter

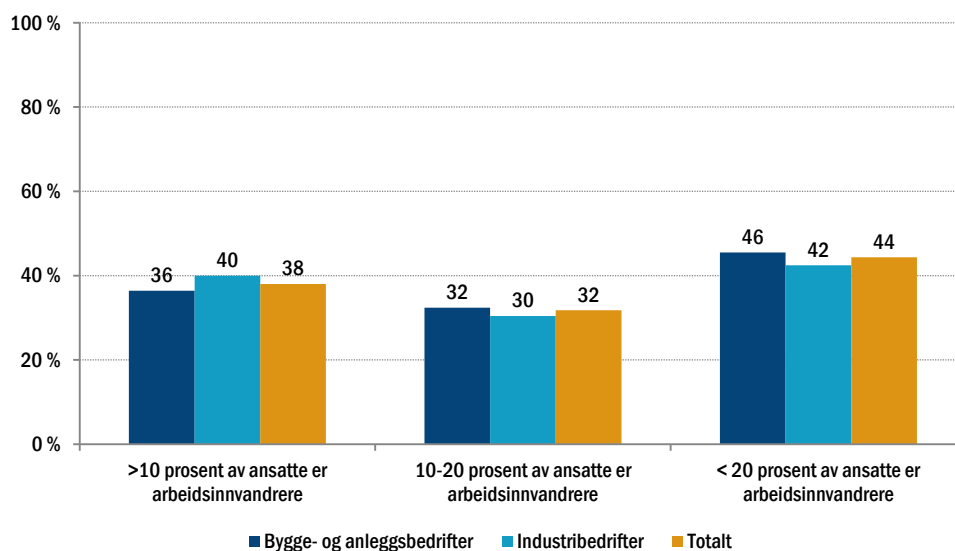
Figur A 1 Bedrifter som tilbyr norskopplæring, fordelt på bransje og region. Prosent.

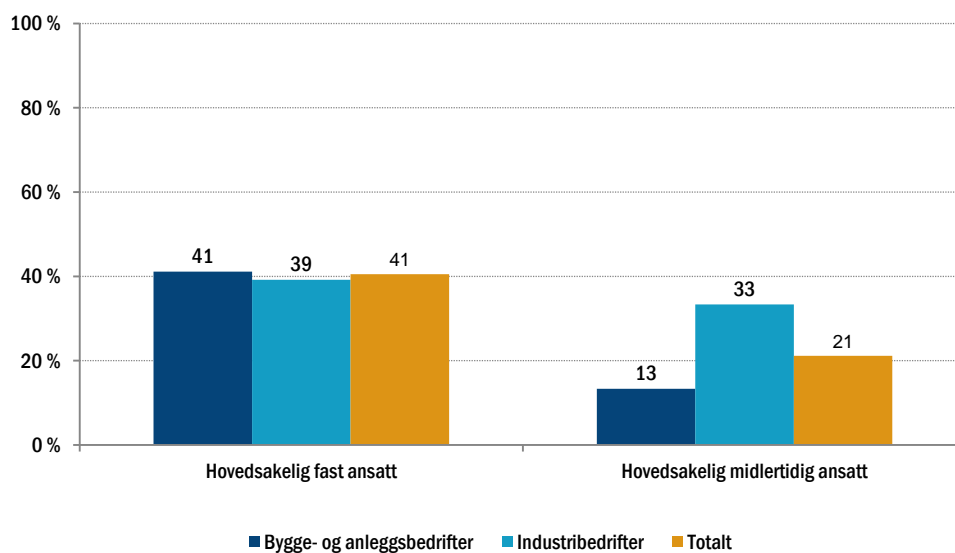
Figur A 2 Bedrifter som tilbyr norskopplæring, fordelt på bransje og bedriftsstørrelse. Prosent.

Figur A 3 Bedrifter som tilbyr norskopplæring, fordelt på bransje og andel arbeidsinnvandrere. Prosent.

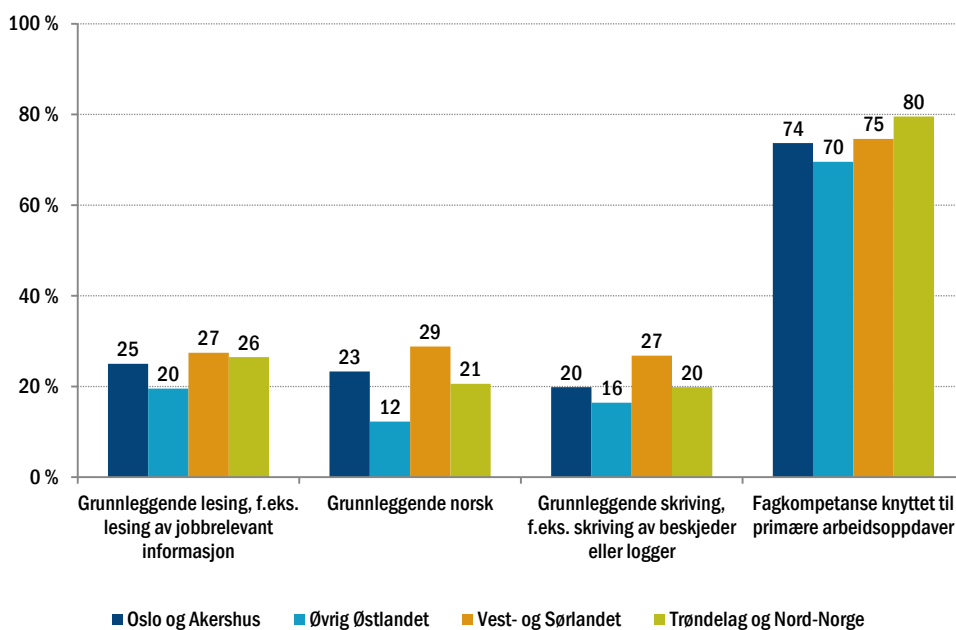

Figur A 4 Bedrifter som tilbyr norskopplæring, fordelt på bransje og arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Prosent.

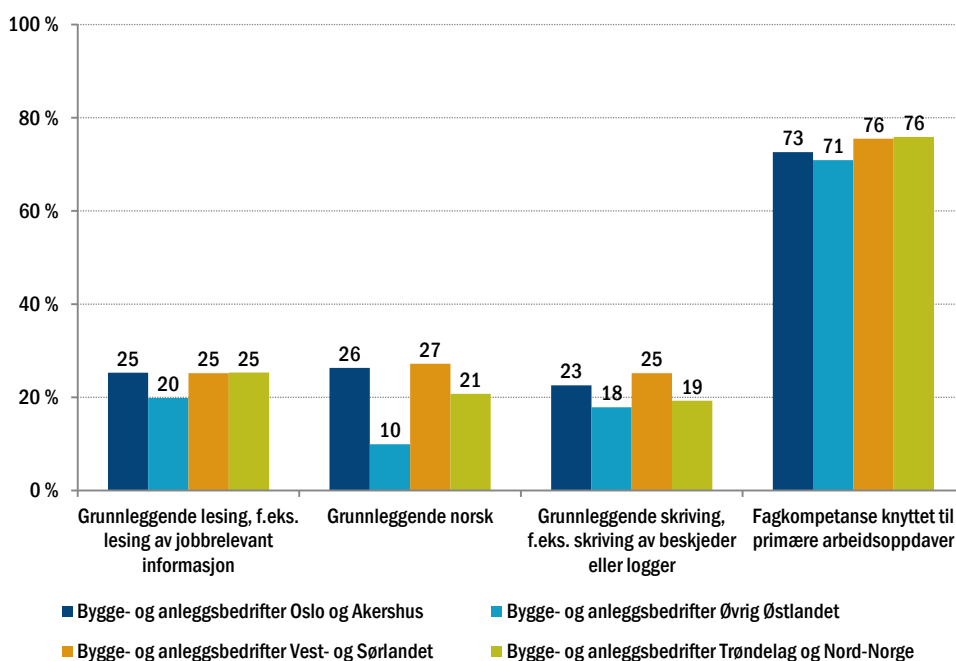

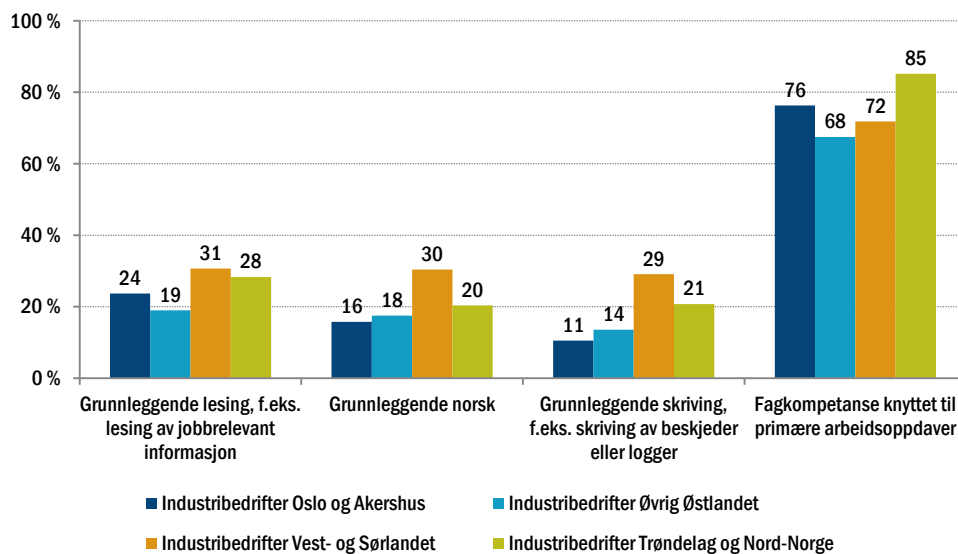
Figur A 5 Bedrifter som har gjennomført opplæringsaktiviteter siste tolv måneder, fordelt på region. Prosent.

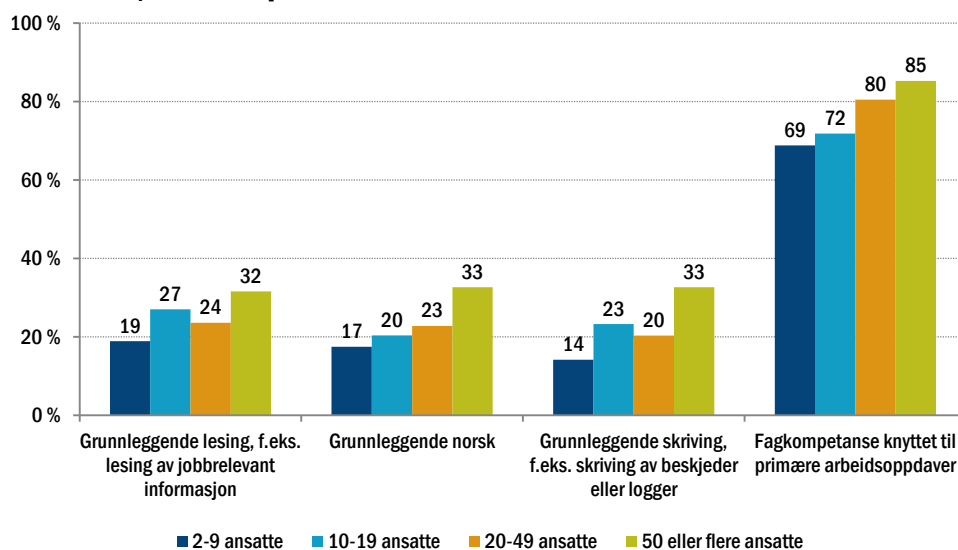
Figur A 6 Bygge- og anleggsbedrifter som har gjennomført opplæringsaktiviteter siste tolv måneder, fordelt på region. Prosent.

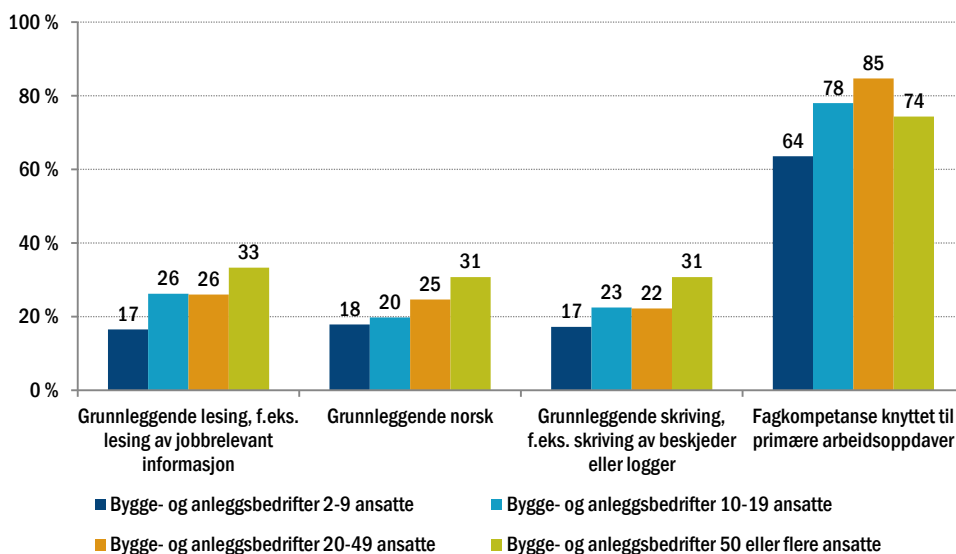
Figur A 7 Industribedrifter som har gjennomført opplæringsaktiviteter siste tolv måneder, fordelt på region. Prosent.

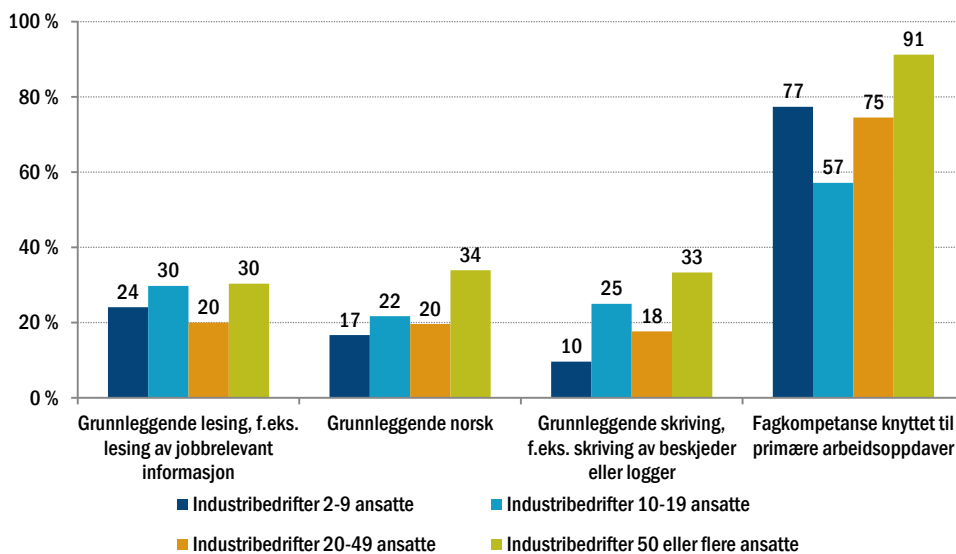
Figur A 8 Bedrifter som har gjennomført opplæringsaktiviteter siste tolv måneder, fordelt på bedriftsstørrelse. Prosent.

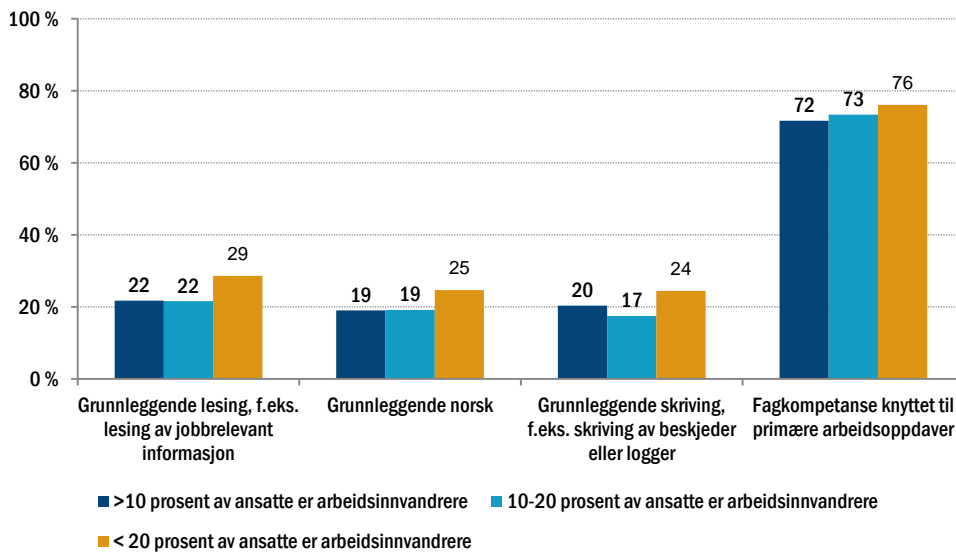
Figur A 9 Bygge- og anleggsbedrifter som har gjennomført opplæringsaktiviteter siste tolv måneder, fordelt på bedriftsstørrelse. Prosent.

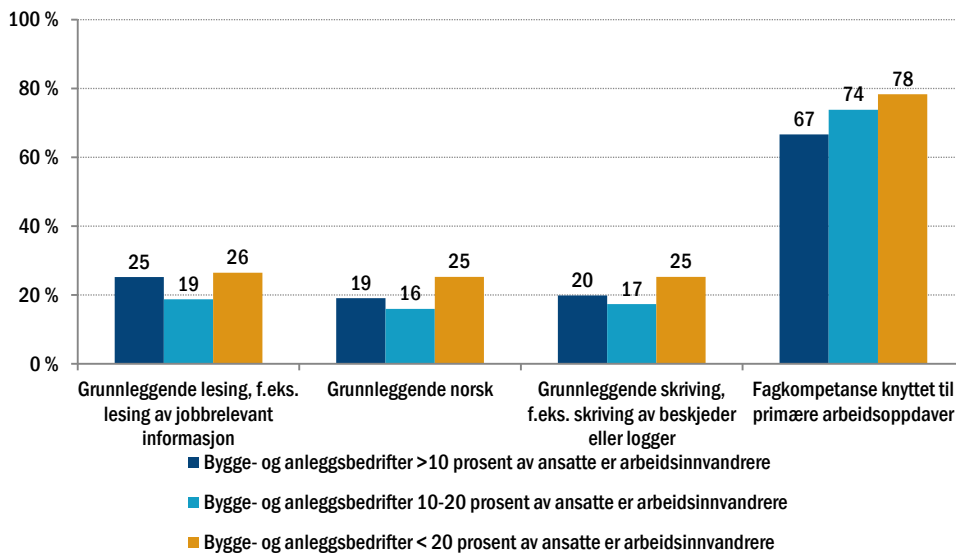
Figur A 10 Industribedrifter som har gjennomført opplæringsaktiviteter siste tolv måneder, fordelt på bedriftsstørrelse. Prosent.

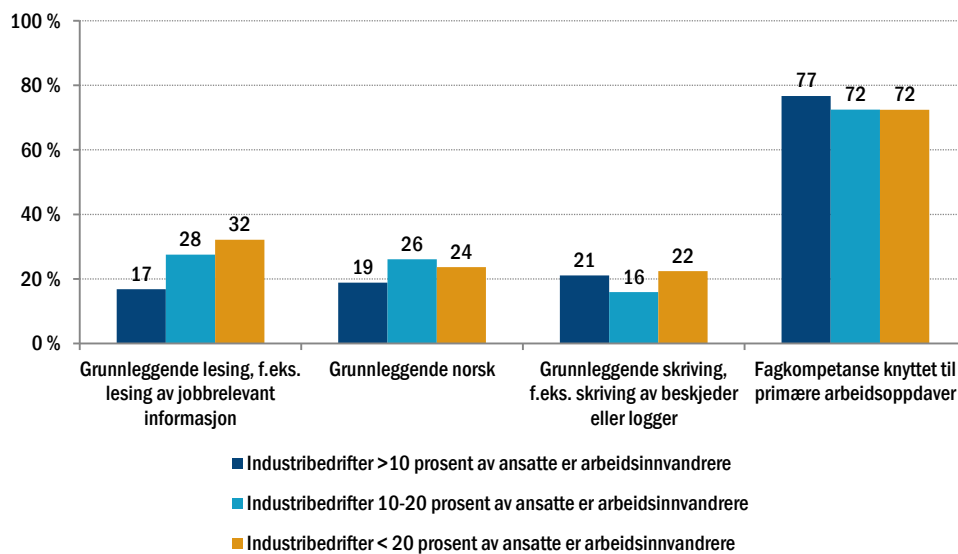
Figur A 11 Bedrifter som har gjennomført opplæringsaktiviteter siste tolv måneder, fordelt på andel arbeidsinnvandrere. Prosent.

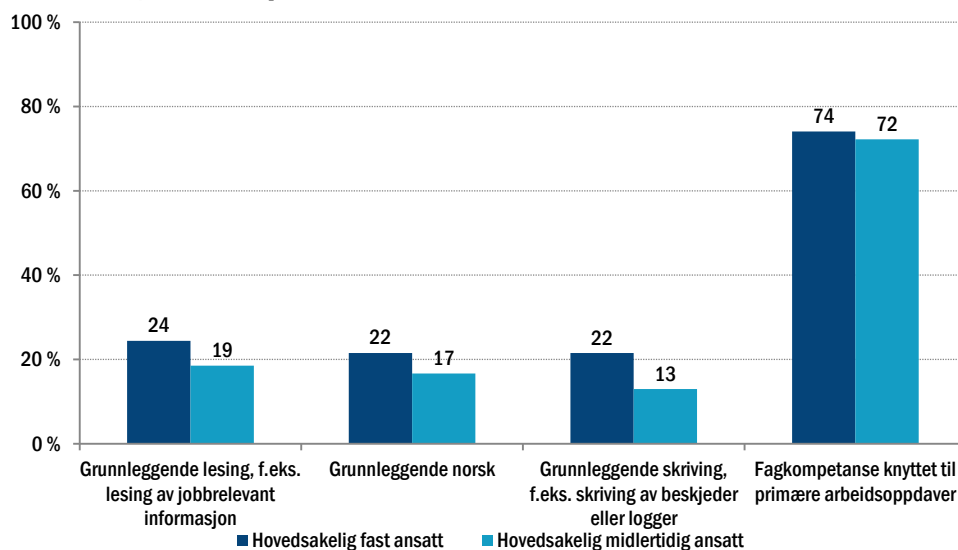
Figur A 12 Bygge- og anleggsbedrifter som har gjennomført opplæringsaktiviteter siste tolv måneder, fordelt på andel arbeidsinnvandrere. Prosent.

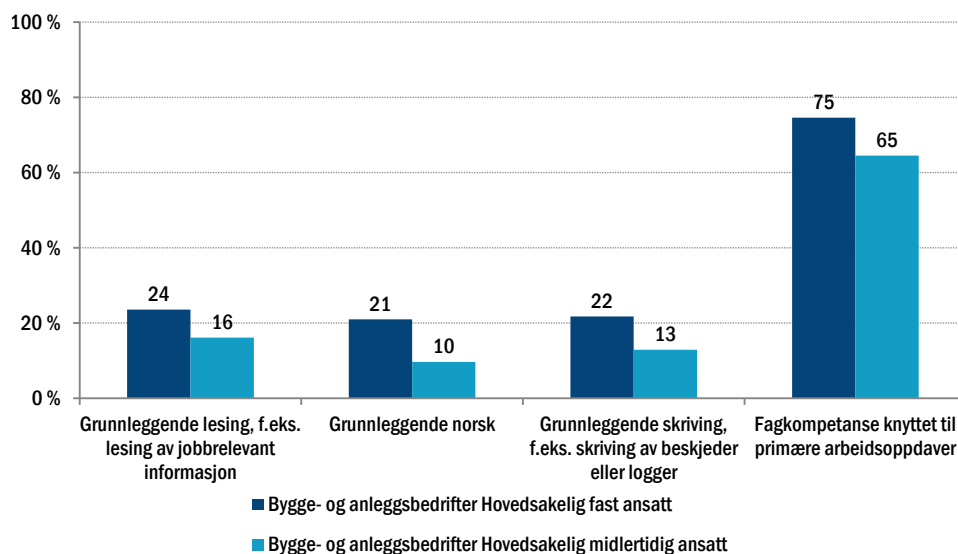
Figur A 13 Industribedrifter som har gjennomført opplæringsaktiviteter siste tolv måneder, fordelt på andel arbeidsinnvandrere. Prosent.

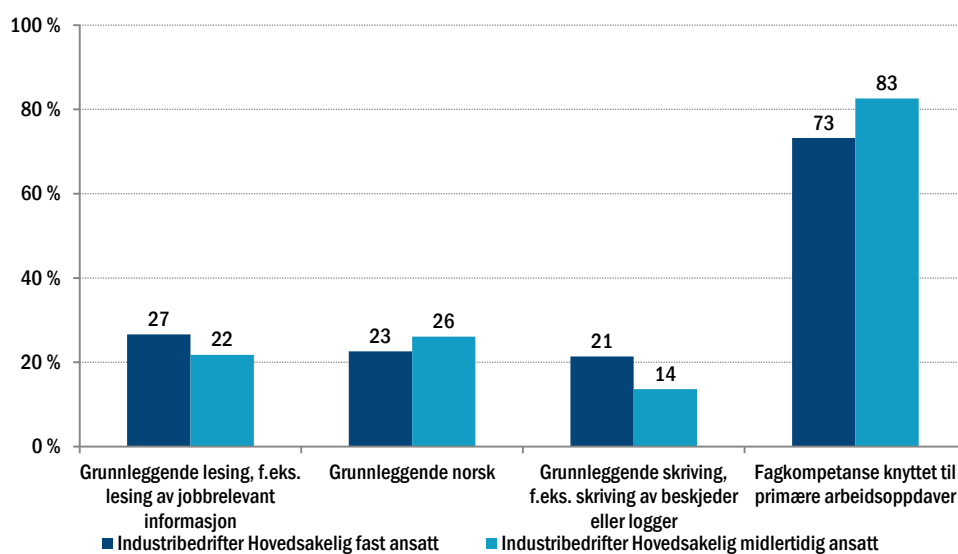
Figur A 14 Bedrifter som har gjennomført opplæringsaktiviteter siste tolv måneder, fordelt på arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Prosent.

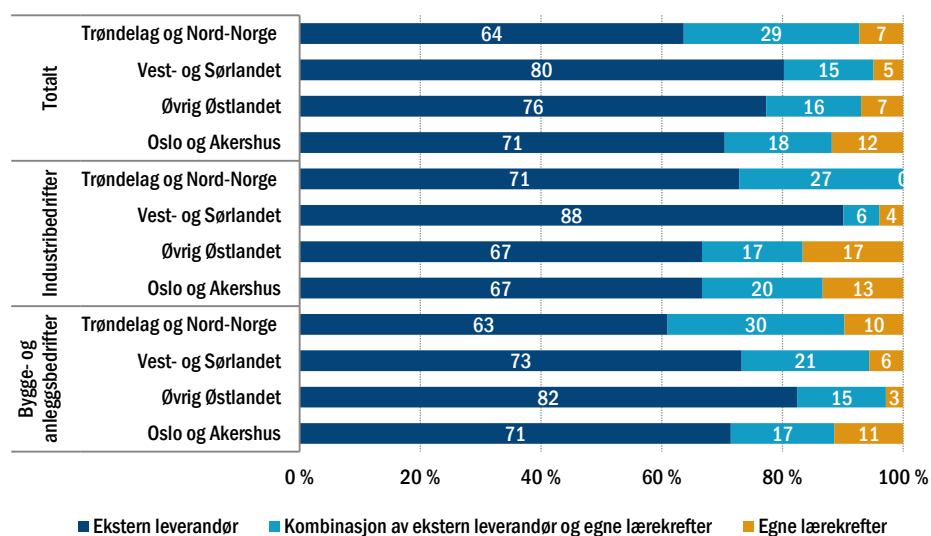
Figur A 15 Bygge- og anleggsbedrifter som har gjennomført opplæringsaktiviteter siste tolv måneder, fordelt på arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Prosent.

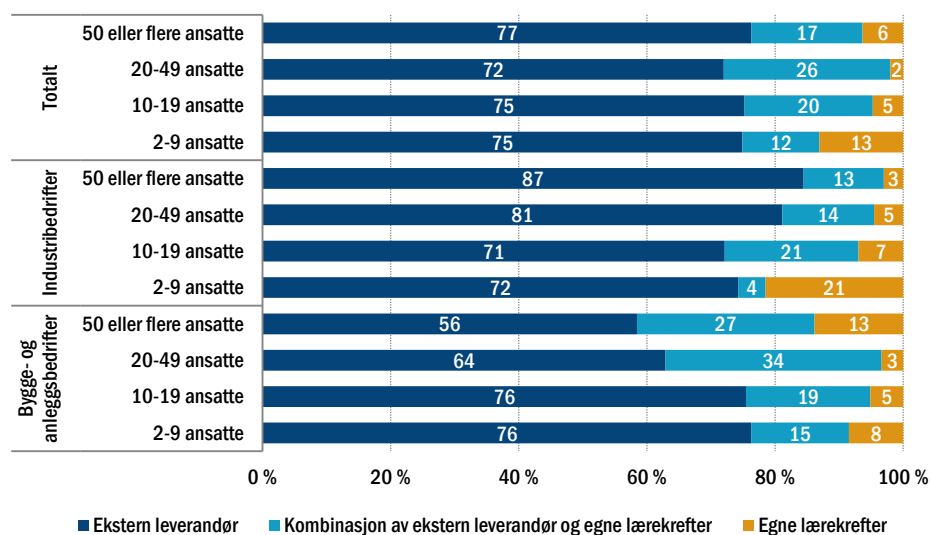
Figur A 16 Industribedrifter som har gjennomført opplæringsaktiviteter siste tolv måneder, fordelt på arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Prosent.

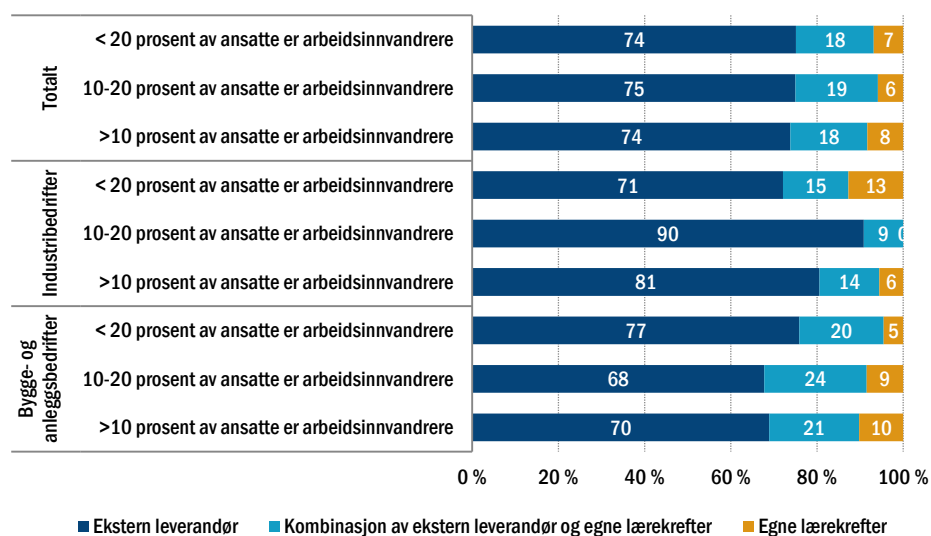
Figur A 17 Hvem som har gitt opplæringen, fordelt på bransje og region. Prosent.

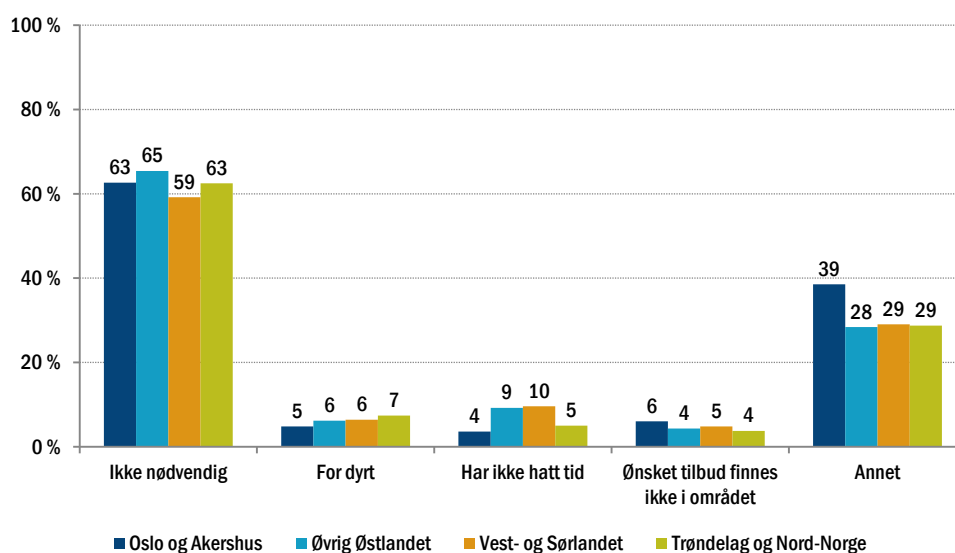
Figur A 18 Hvem som har gitt opplæringen, fordelt på bransje og bedriftsstørrelse. Prosent.

Figur A 19 Hvem som har gitt opplæringen, fordelt på bransje og andel arbeidsinnvandrere. Prosent.

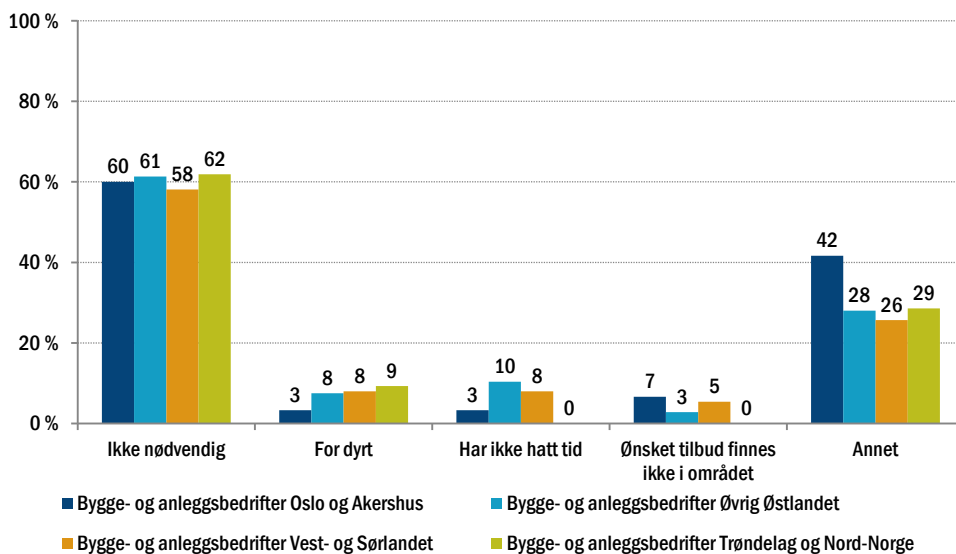
Figur A 20 Årsaker til at norskopplæring ikke tilbys, fordelt på region. Prosent.*

* Det var mulig å oppgi flere årsaker

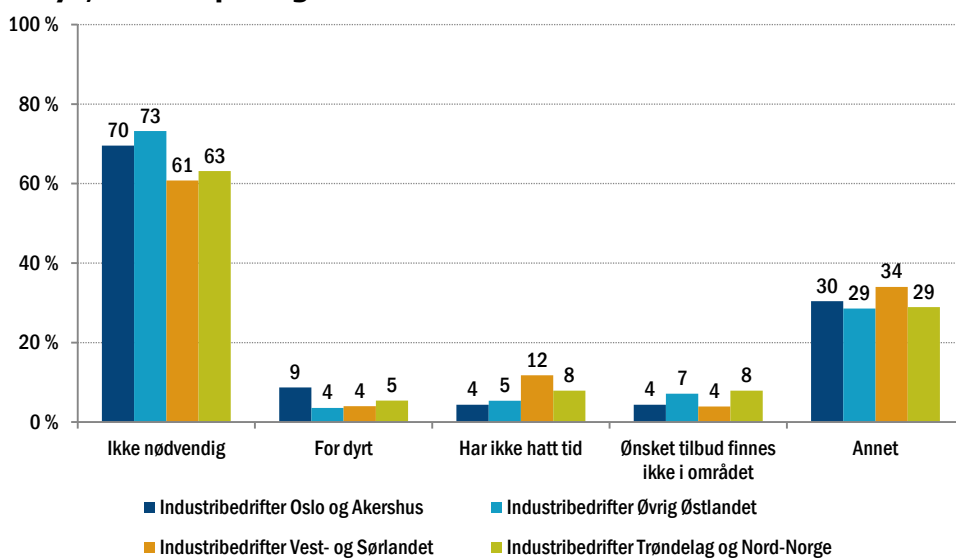

Figur A 21 Bygge- og anleggsbedrifters begrunnelse for hvorfor norskopplæring ikke tilbys, fordelt på region. Prosent.*

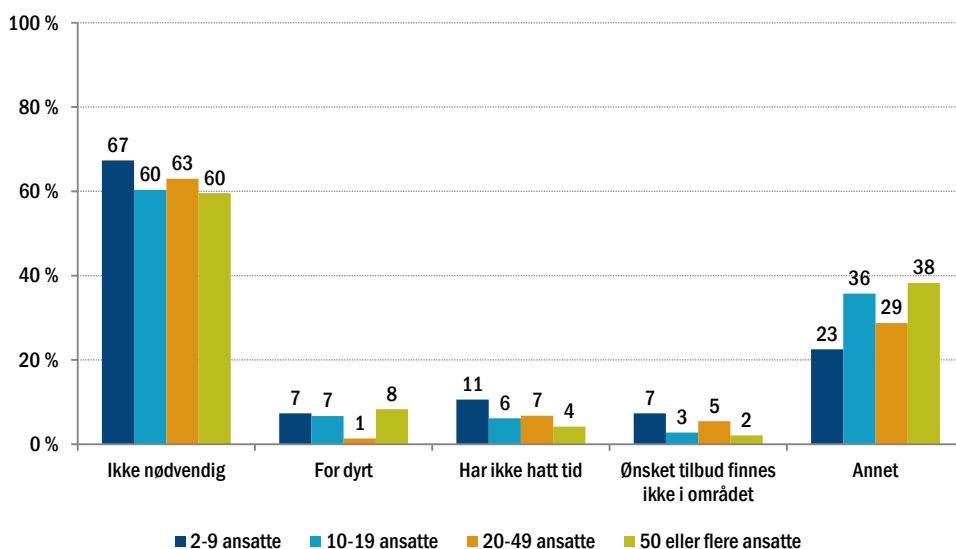
* Det var mulig å oppgi flere årsaker

Figur A 22 Industribedrifters begrunnelse for hvorfor norskopplæring ikke tilbys, fordelt på region. Prosent.*

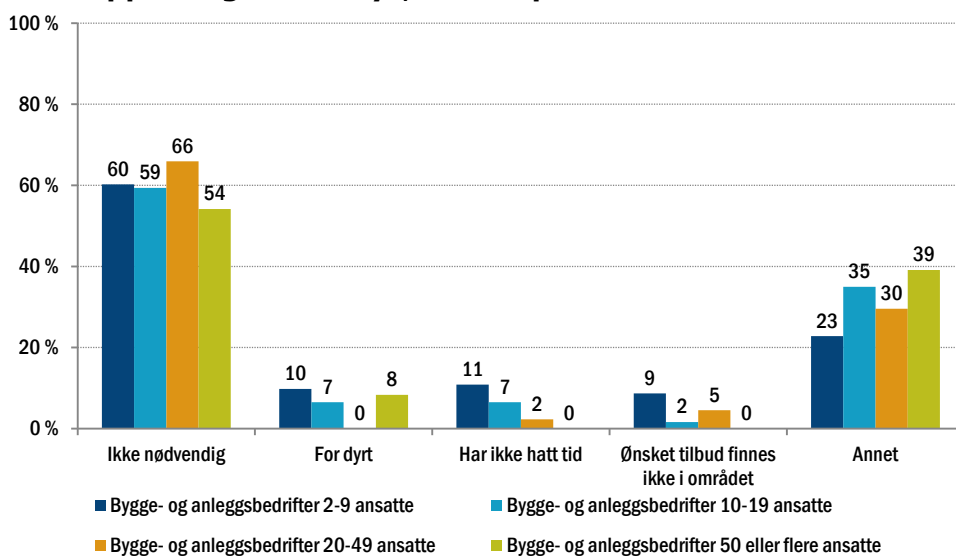
* Det var mulig å oppgi flere årsaker

Figur A 23 Årsaker til at norskopplæring ikke tilbys, fordelt på bedriftsstørrelse. Prosent.*

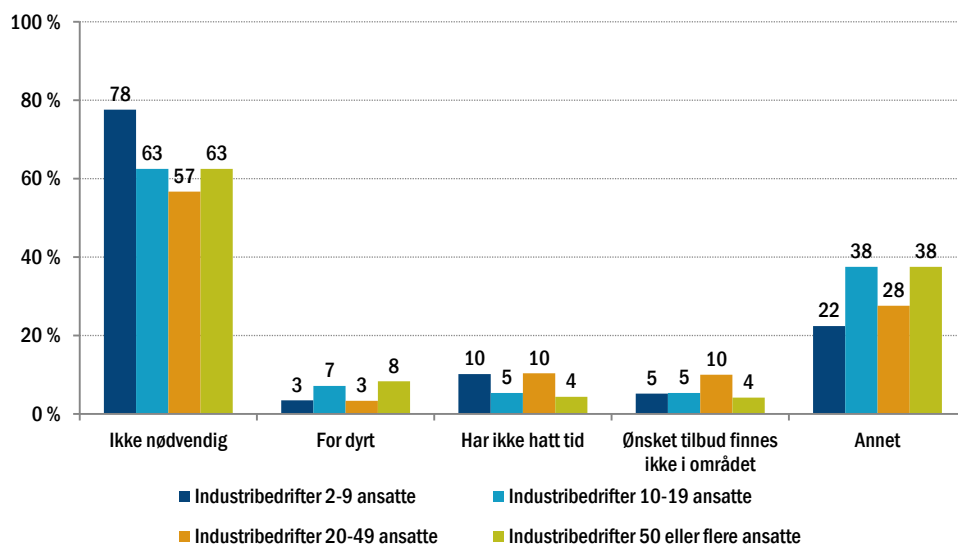
* Det var mulig å oppgi flere årsaker

Figur A 24 Bygge- og anleggsbedrifters begrunnelse for hvorfor norskopplæring ikke tilbys, fordelt på bedriftsstørrelse. Prosent.*

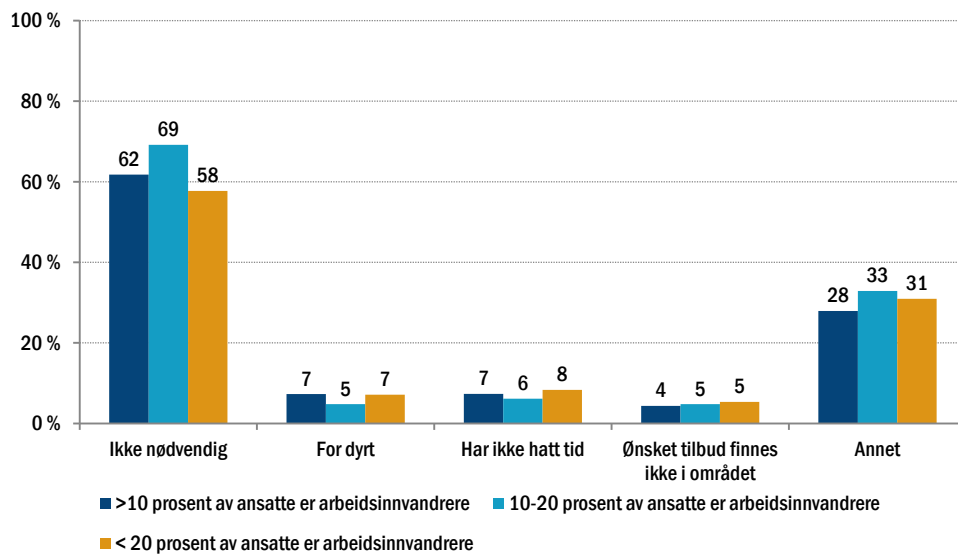
* Det var mulig å oppgi flere årsaker

Figur A 25 Industribedrifters begrunnelse for hvorfor norskopplæring ikke tilbys, fordelt på bedriftsstørrelse. Prosent.*

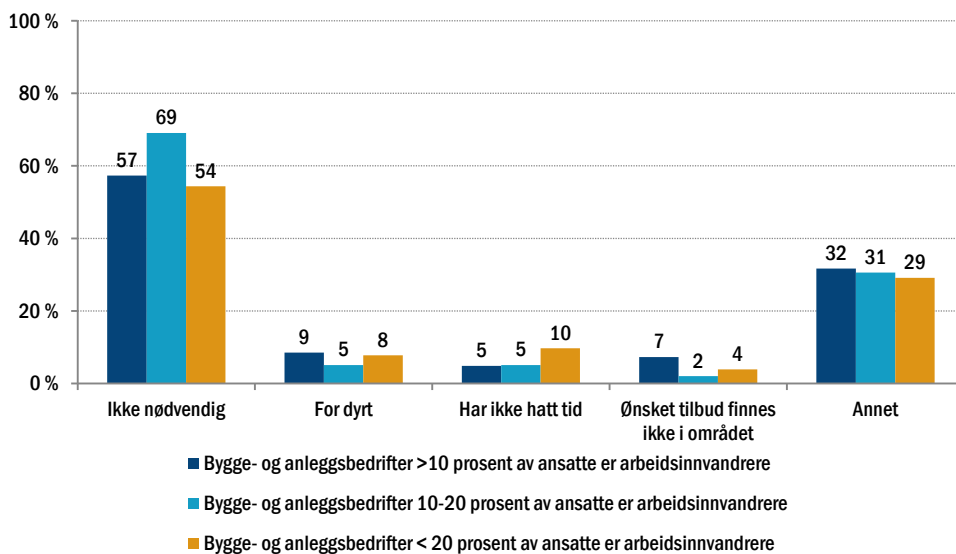
* Det var mulig å oppgi flere årsaker

Figur A 26 Årsaker til at norskopplæring ikke tilbys, fordelt på andel arbeidsinnvandrere. Prosent.*

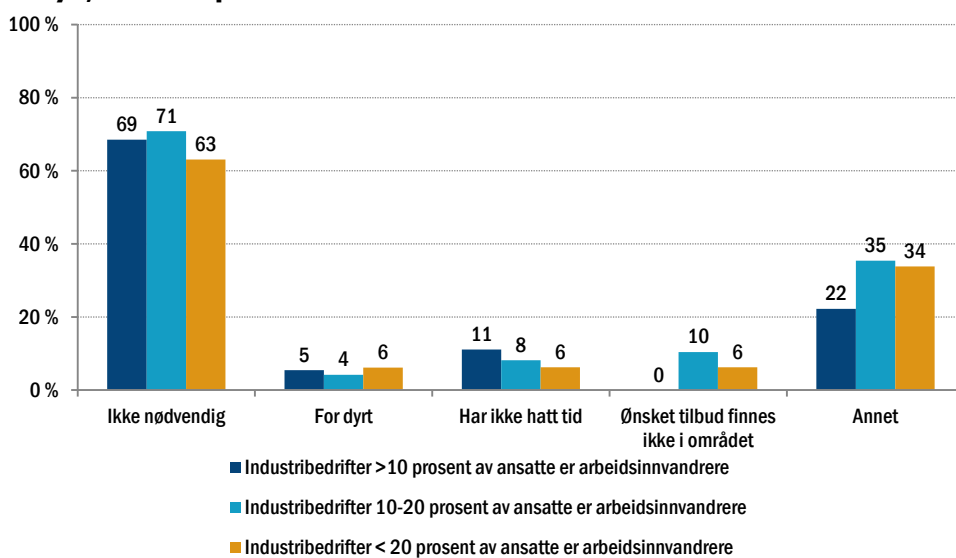
* Det var mulig å oppgi flere årsaker

Figur A 27 Bygge- og anleggsbedrifters begrunnelse for hvorfor norskopplæring ikke tilbys, fordelt på andel arbeidsinnvandrere. Prosent.*

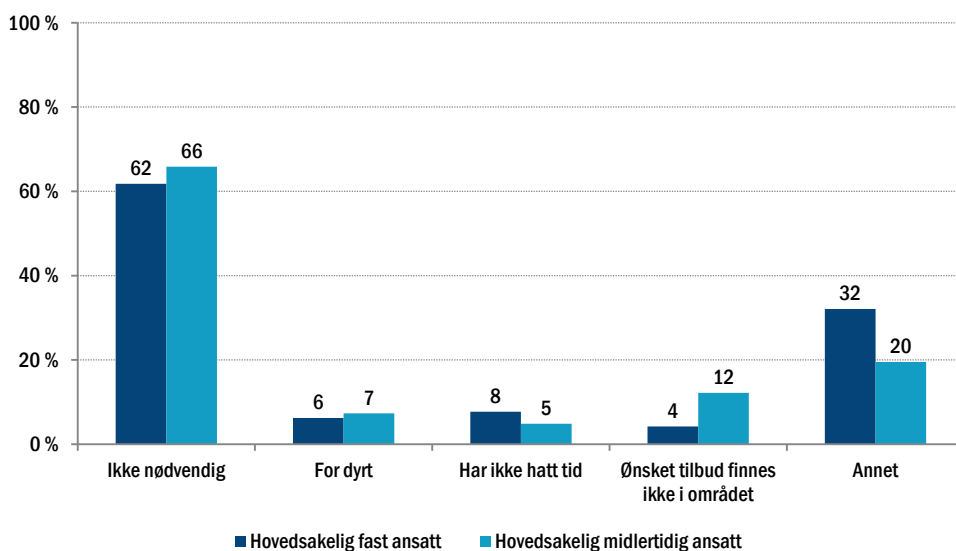
* Det var mulig å oppgi flere årsaker

Figur A 28 Industribedrifters begrunnelse for hvorfor norskopplæring ikke tilbys, fordelt på andel arbeidsinnvandrere. Prosent.*

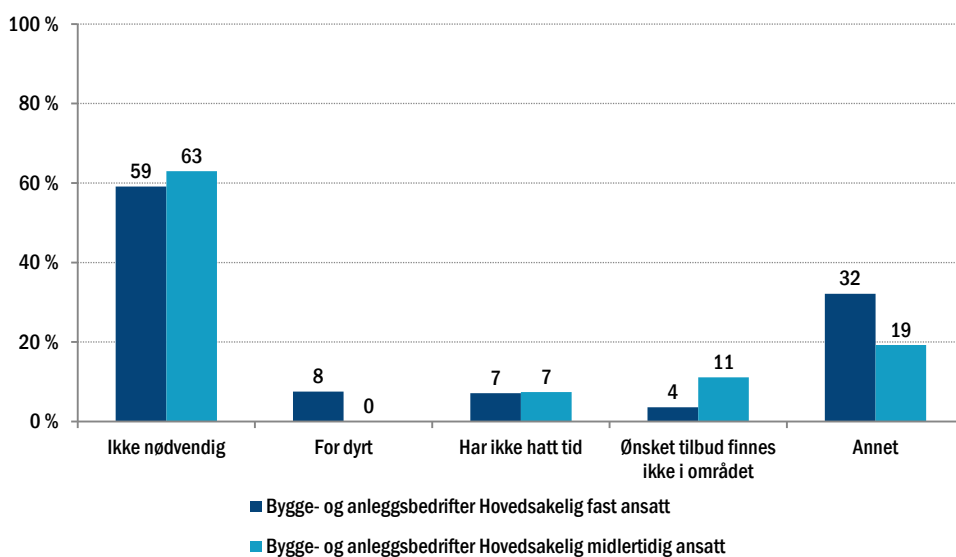
* Det var mulig å oppgi flere årsaker

Figur A 29 Årsaker til at norskopplæring ikke tilbys, fordelt på arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Prosent.*

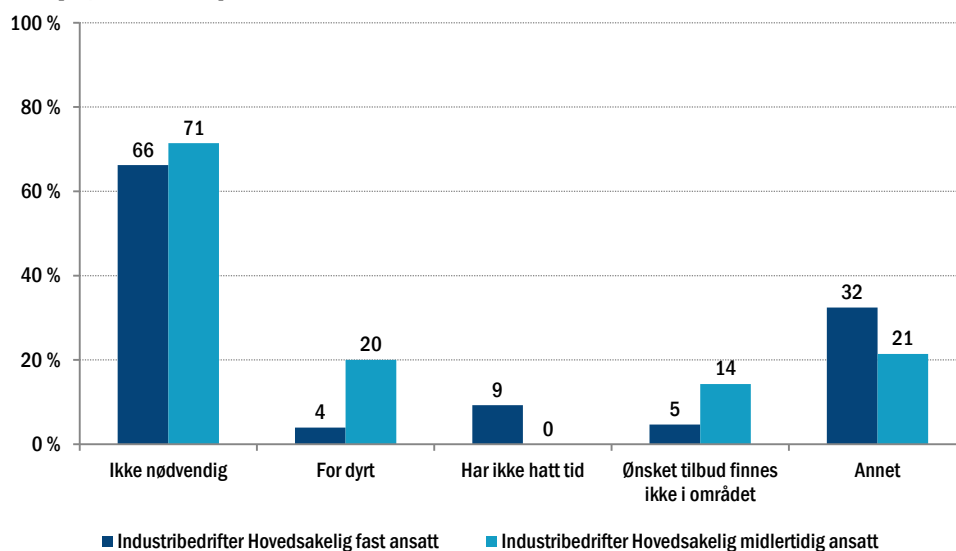
* Det var mulig å oppgi flere årsaker

Figur A 30 Bygge- og anleggsbedrifters begrunnelse for hvorfor norskopplæring ikke tilbys, fordelt på arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Prosent.*

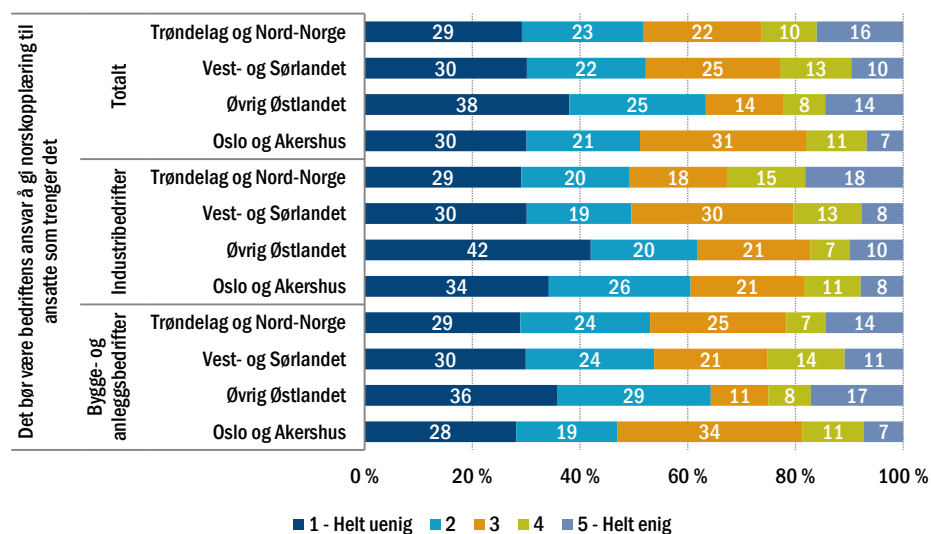
* Det var mulig å oppgi flere årsaker

Figur A 31 Industribedrifters begrunnelse for hvorfor norskopplæring ikke tilbys, fordelt på arbeidsinnvandrerens ansettelsesforhold. Prosent.*

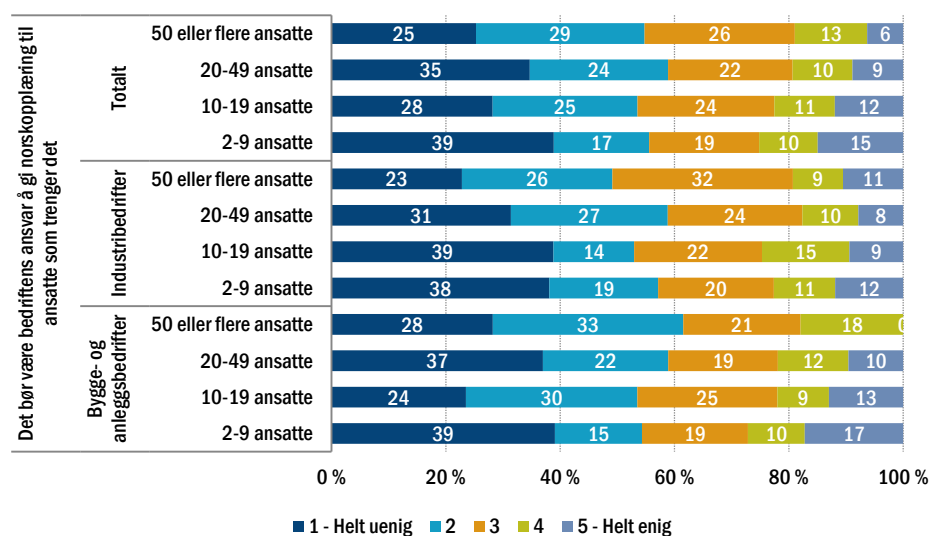

* Det var mulig å oppgi flere årsaker

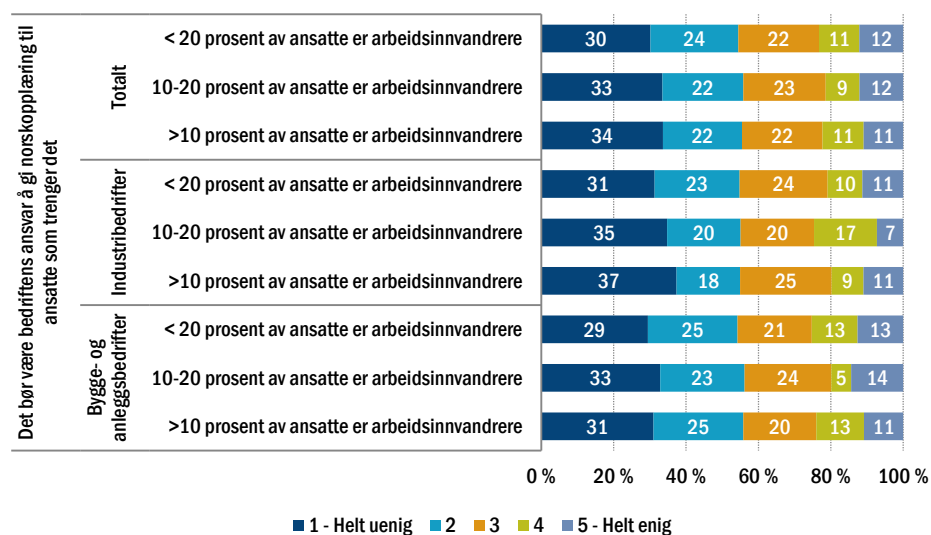
Figur A 32 Bedrifters holdning til ansvar for å gi norskopplæring, fordelt på bransje og region. Prosent.

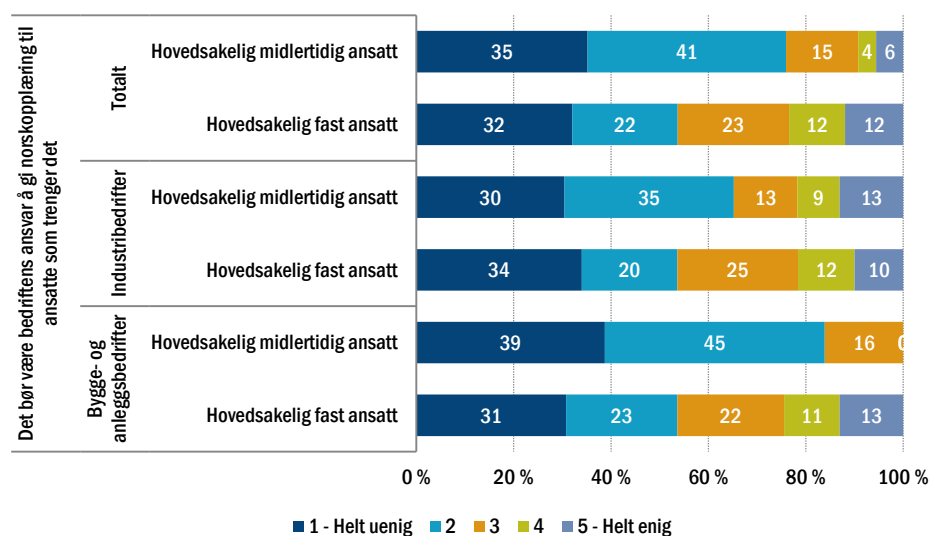
Figur A 33 Bedrifteres holdning til ansvar for å gi norskopplæring, fordelt på bransje og bedriftsstørrelse. Prosent.

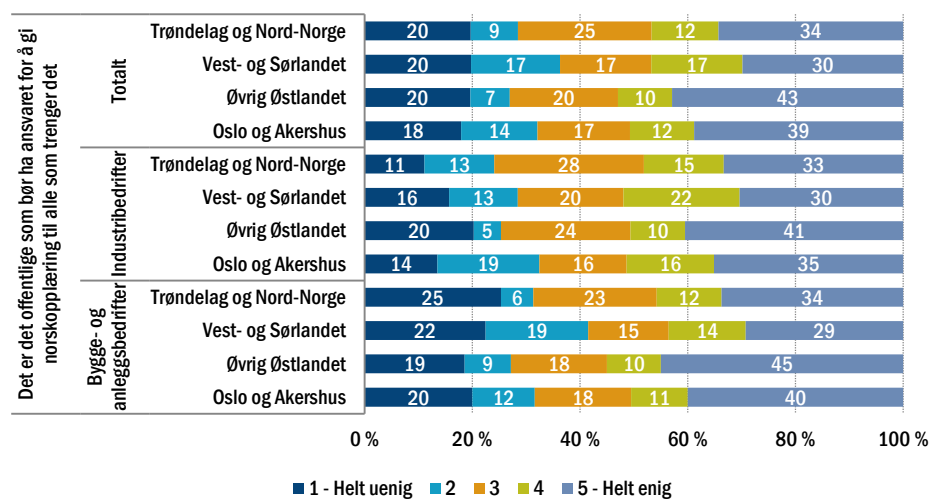
Figur A 34 Bedrifteres holdning til ansvar for å gi norskopplæring, fordelt på bransje og andel arbeidsinnvandrere. Prosent.

Figur A 35 Bedrifteres holdning til ansvar for å gi norskopplæring, fordelt på bransje og arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Prosent.

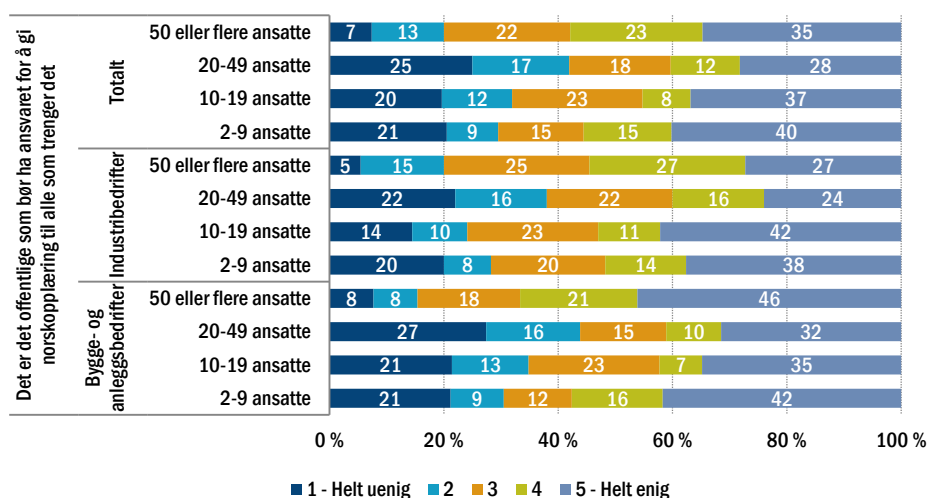

Figur A 36 Bedrifteres holdning til det offentlige ansvar for å gi norskopplæring, fordelt på bransje og region. Prosent.

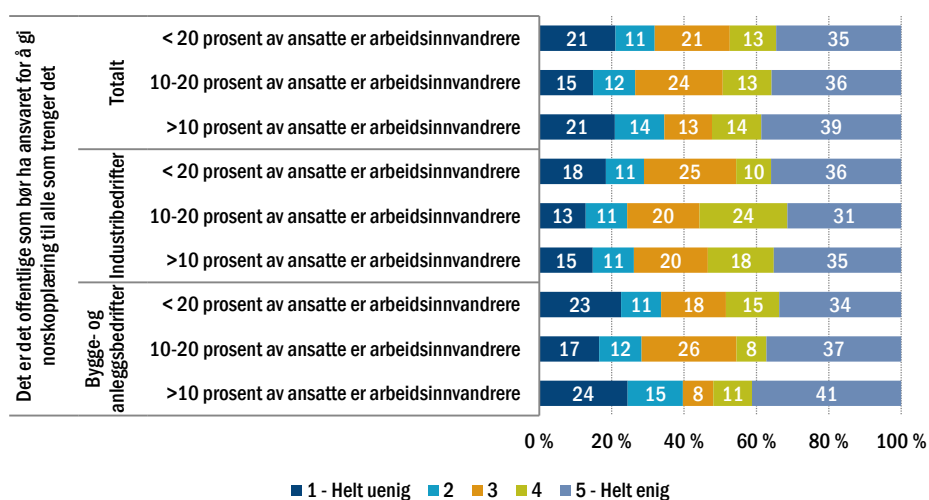

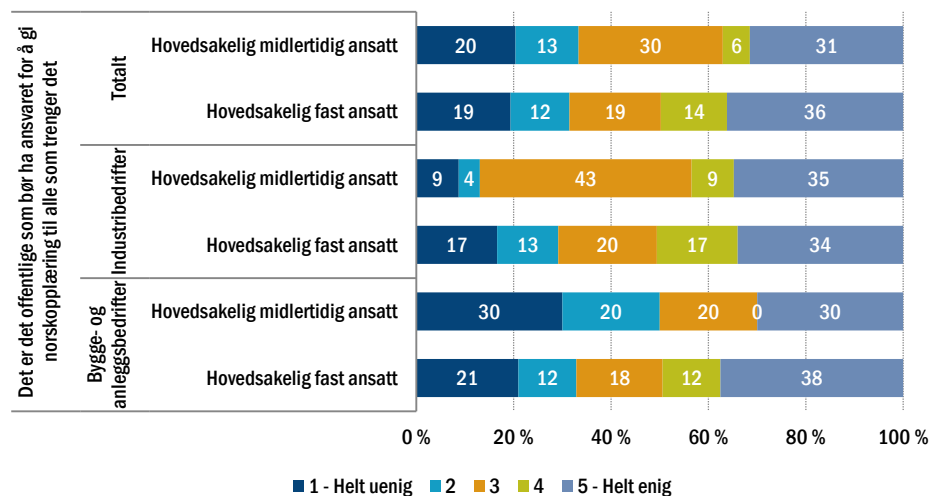
Figur A 37 Bedrifteres holdning til det offentlige ansvar for å gi norskopplæring, fordelt på bransje og bedriftsstørrelse. Prosent.

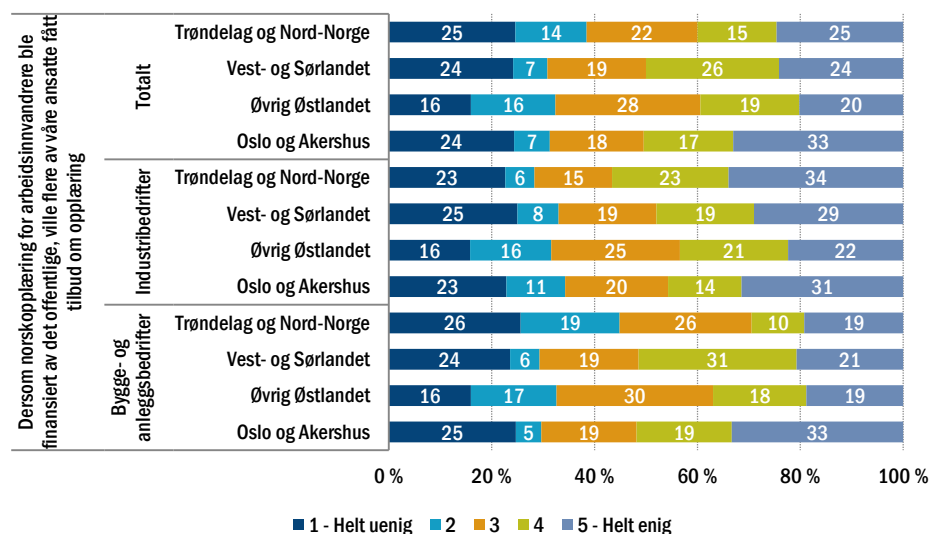
Figur A 38 Bedrifteres holdning til det offentlige ansvar for å gi norskopplæring, fordelt på bransje og bedriftsstørrelse. Prosent.

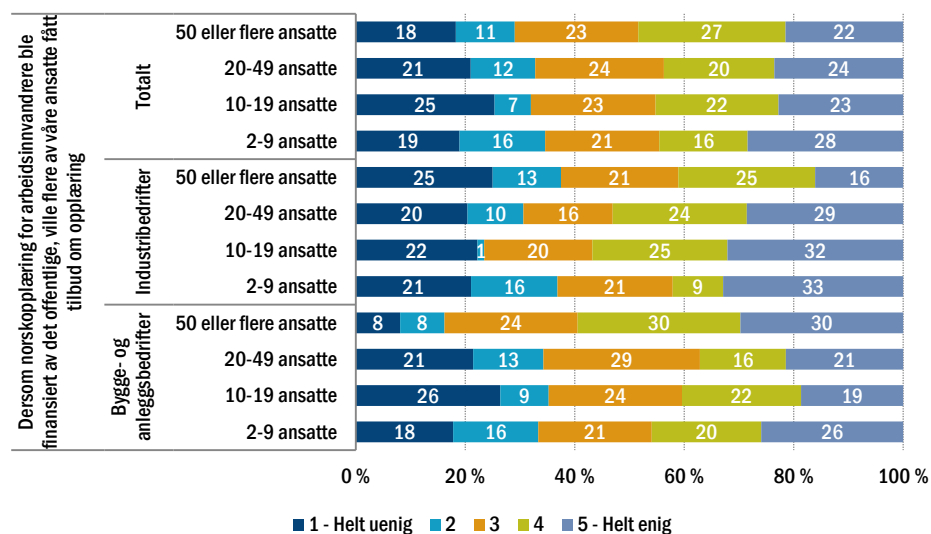
Figur A 39 Bedrifteres holdning til det offentlige ansvar for å gi norskopplæring, fordelt på bransje og arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Prosent.

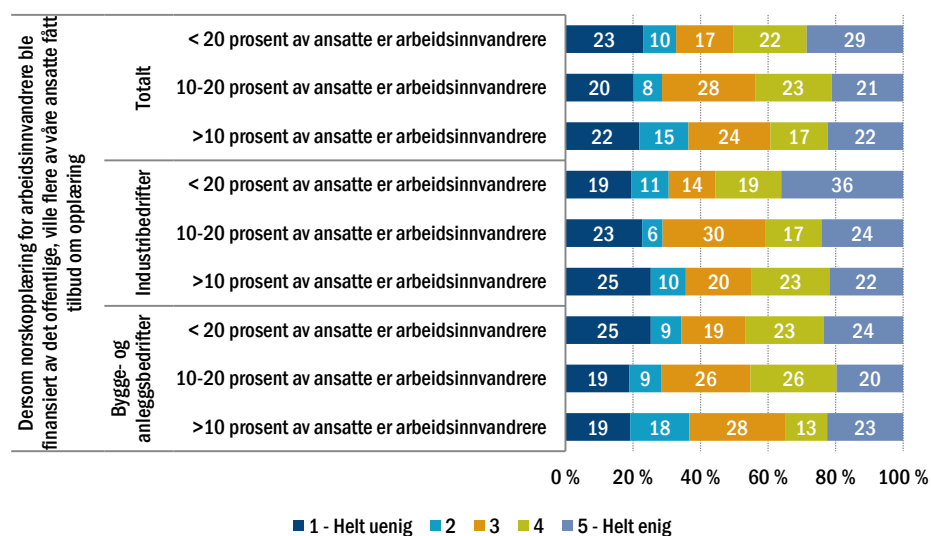
Figur A 40 Bedrifteres holdning til hva offentlig finansiering av opplæring vil gjøre med tilbudet til arbeidsinnvandrerne, fordelt på bransje og region. Prosent.

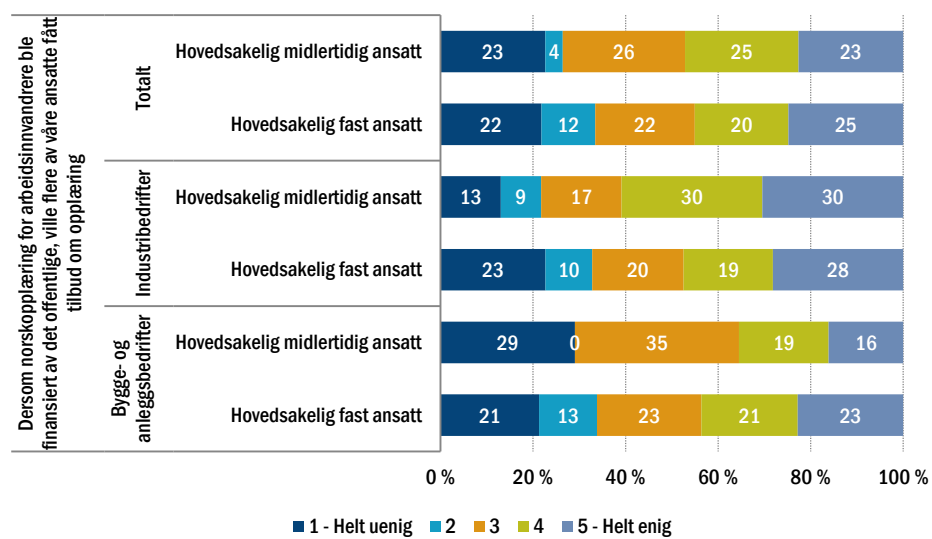
Figur A 41 Bedrifteres holdning til hva offentlig finansiering av opplæring vil gjøre med tilbudet til arbeidsinnvandrerne, fordelt på bransje og bedriftsstørrelse. Prosent.

Figur A 42 Bedrifteres holdning til hva offentlig finansiering av opplæring vil gjøre med tilbudet til arbeidsinnvandrerne, fordelt på bransje og andel arbeidsinnvandrerne. Prosent.

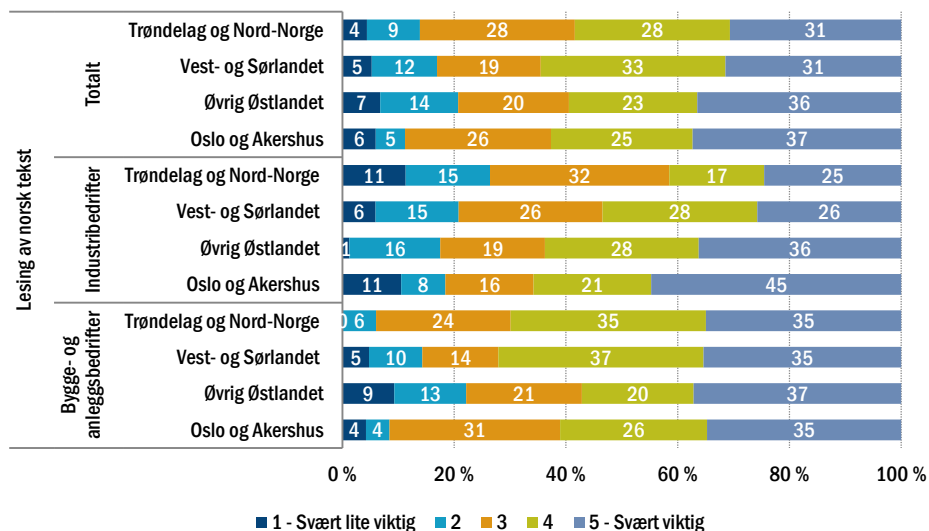

Figur A 43 Bedrifiers holdning til hva offentlig finansiering av opplæring vil gjøre med tilbudet til arbeidsinnvandrerne, fordelt på bransje og arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Prosent.

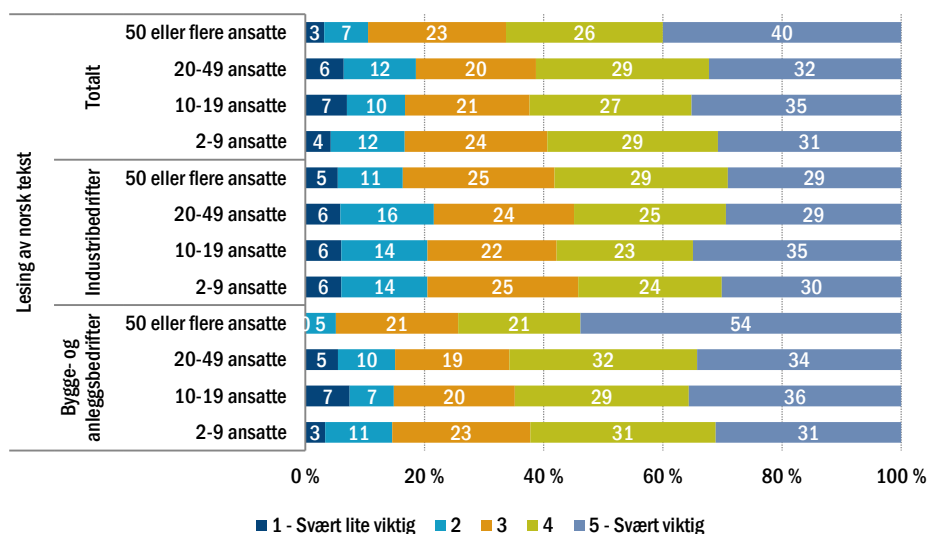

Viktigheten og tilfredsheten av og med ferdighetene til arbeidsinnvandrerne

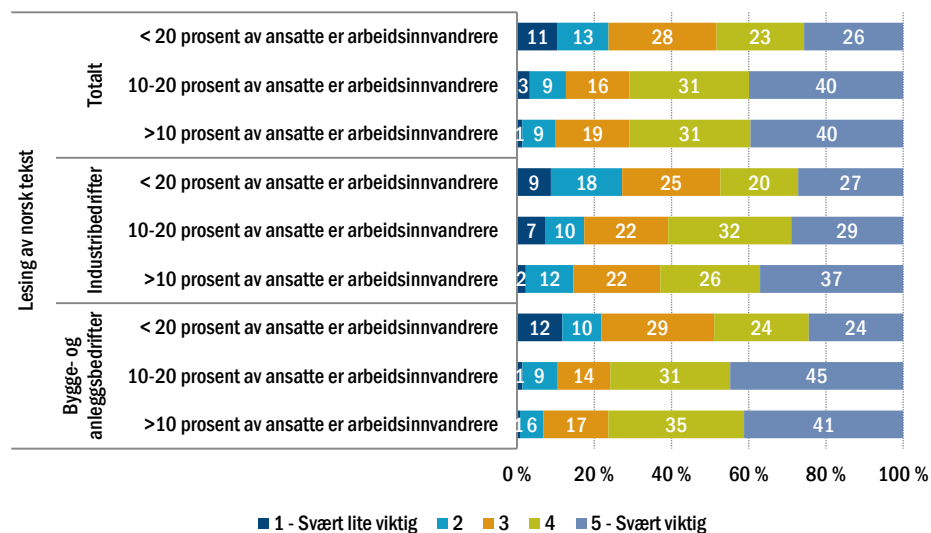
Figur A 44 Bedrifers vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i lesing av norsk tekst, fordelt på bransje og region. Prosent.

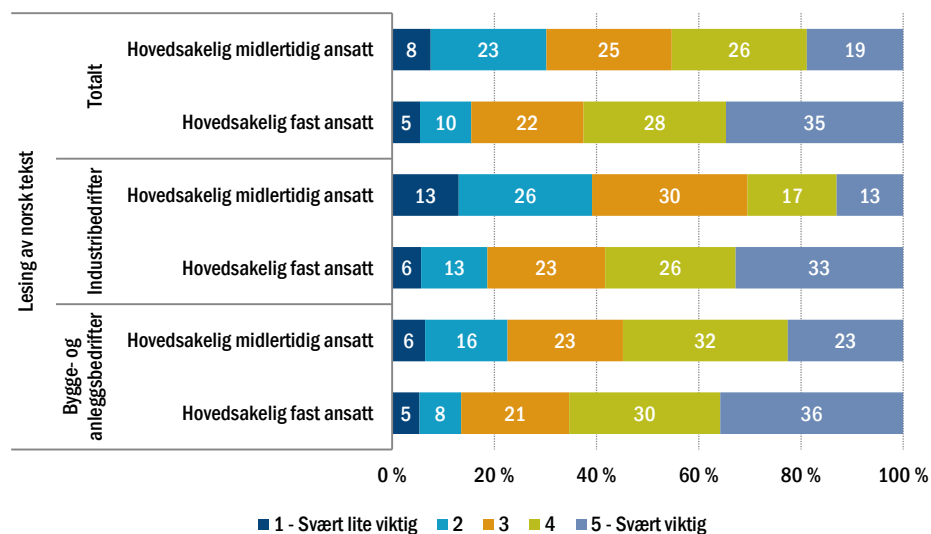
Figur A 45 Bedrifers vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i lesing av norsk tekst, fordelt på bransje og bedriftsstørrelse. Prosent.

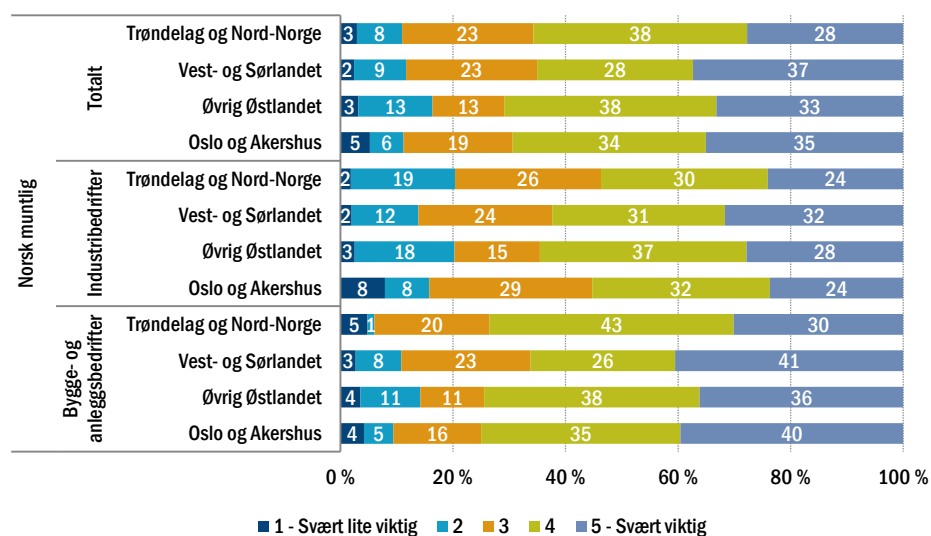
Figur A 46 Bedrifters vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i lesing av norsk tekst, fordelt på bransje og andel arbeidsinnvandrere. Prosent.

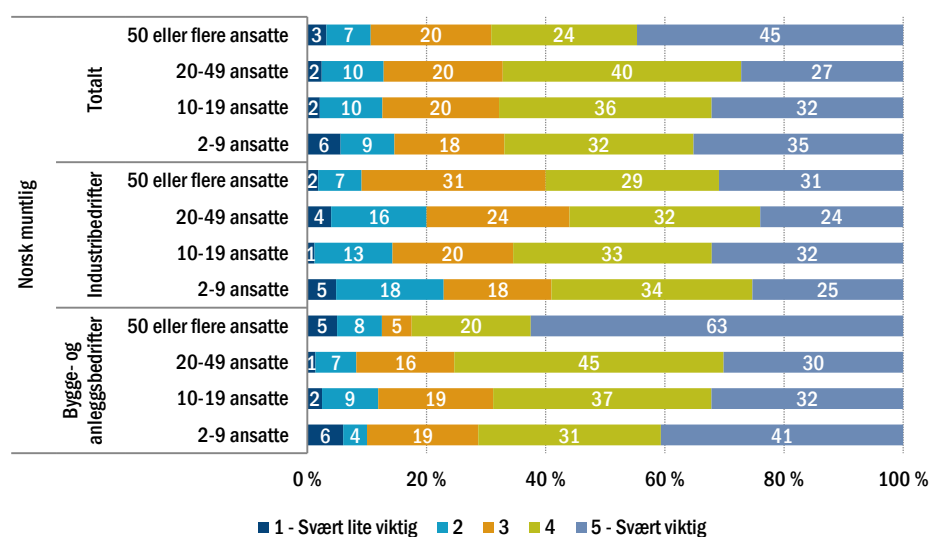
Figur A 47 Bedrifters vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i lesing av norsk tekst, fordelt på bransje og arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Prosent.

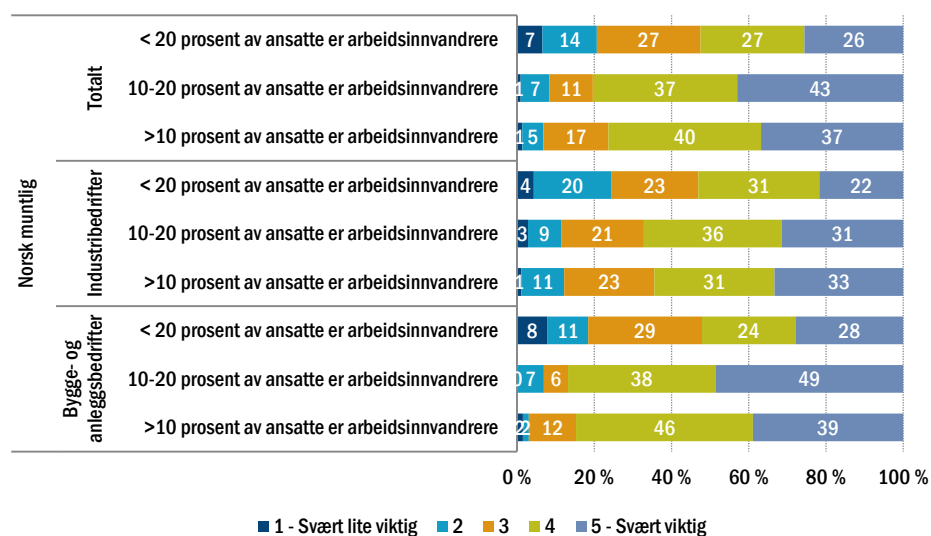
Figur A 48 Bedrifteres vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i norsk muntlig, fordelt på bransje og region. Prosent.

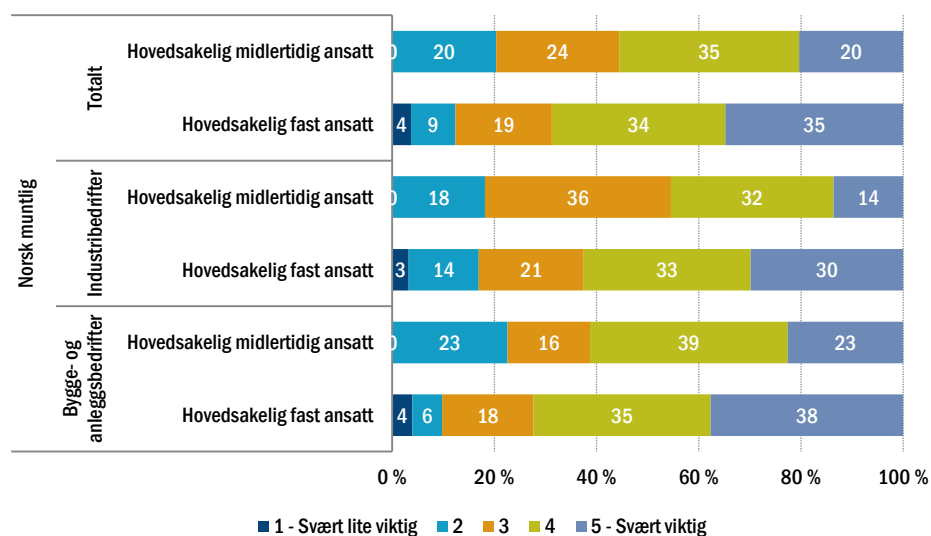
Figur A 49 Bedrifteres vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i norsk muntlig, fordelt på bransje og bedriftsstørrelse. Prosent.

Figur A 50 Bedrifter vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i norsk muntlig, fordelt på bransje og andel arbeidsinnvandrere. Prosent.

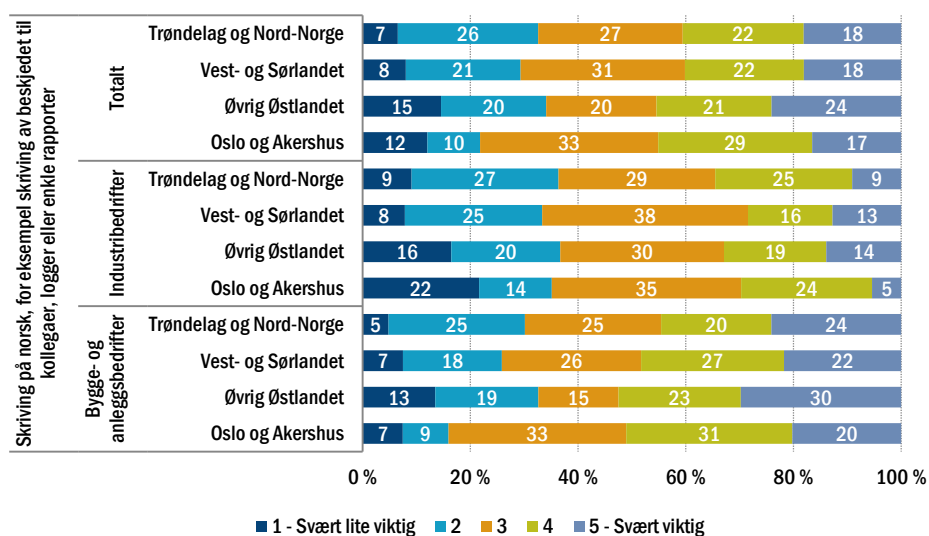

Figur A 51 Bedrifiers vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i norsk muntlig, fordelt på bransje og arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Prosent.

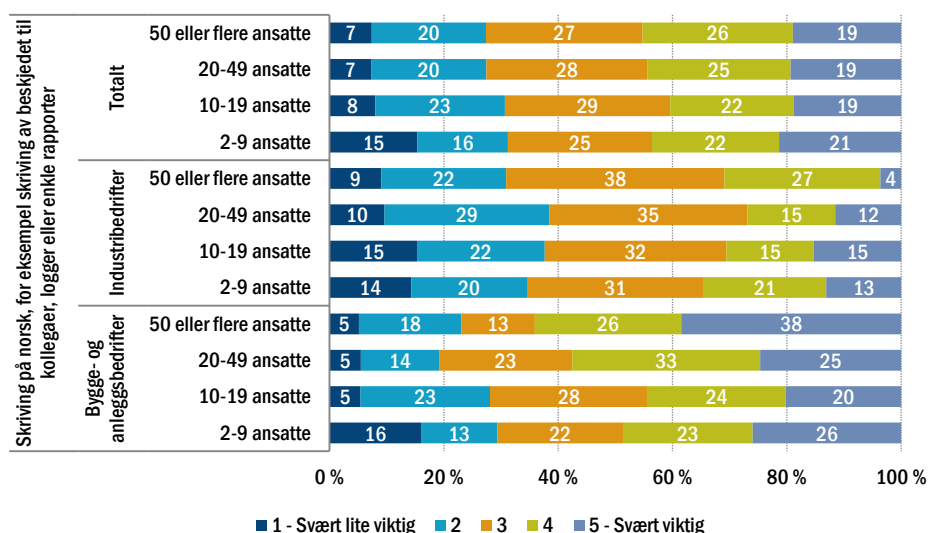

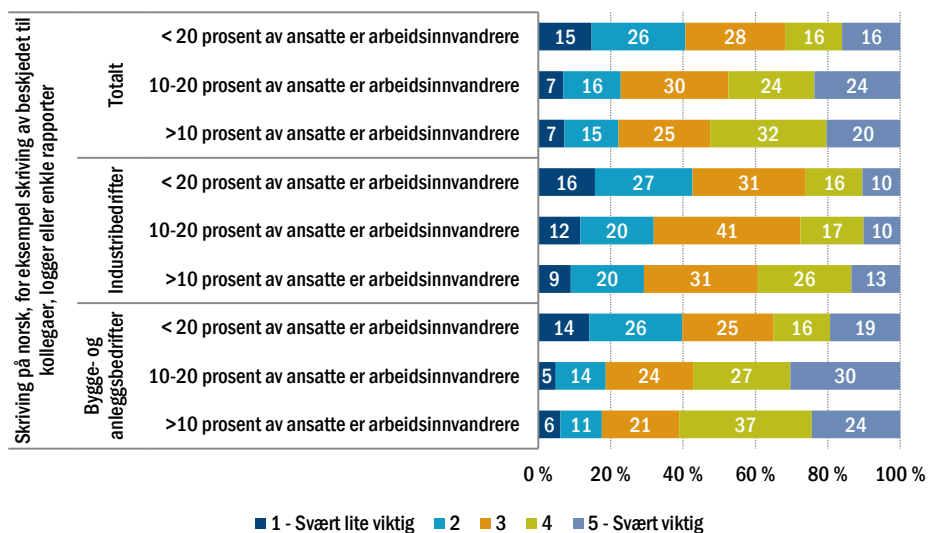
Figur A 52 Bedrifteres vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i skrijving på norsk, fordelt på bransje og region. Prosent.

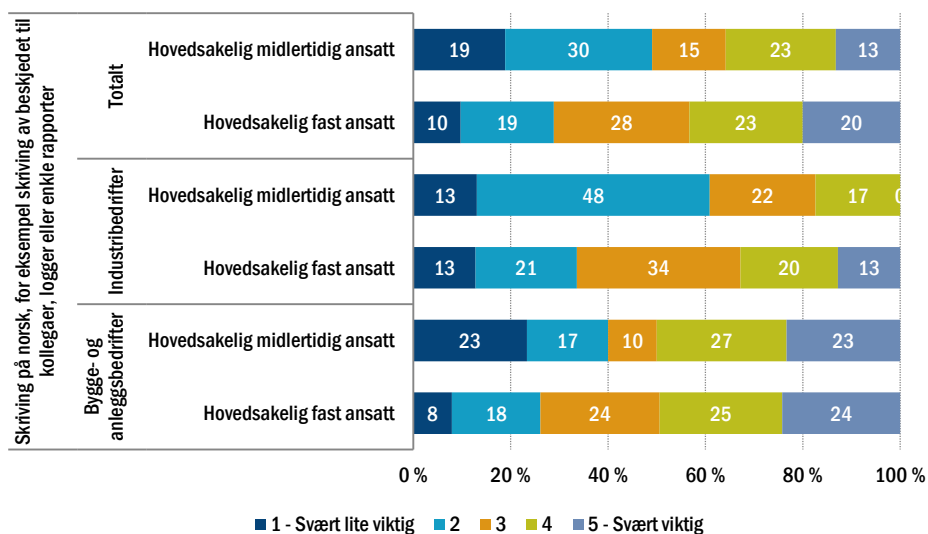
Figur A 53 Bedrifteres vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i skrijving på norsk, fordelt på bransje og bedriftsstørrelse. Prosent.

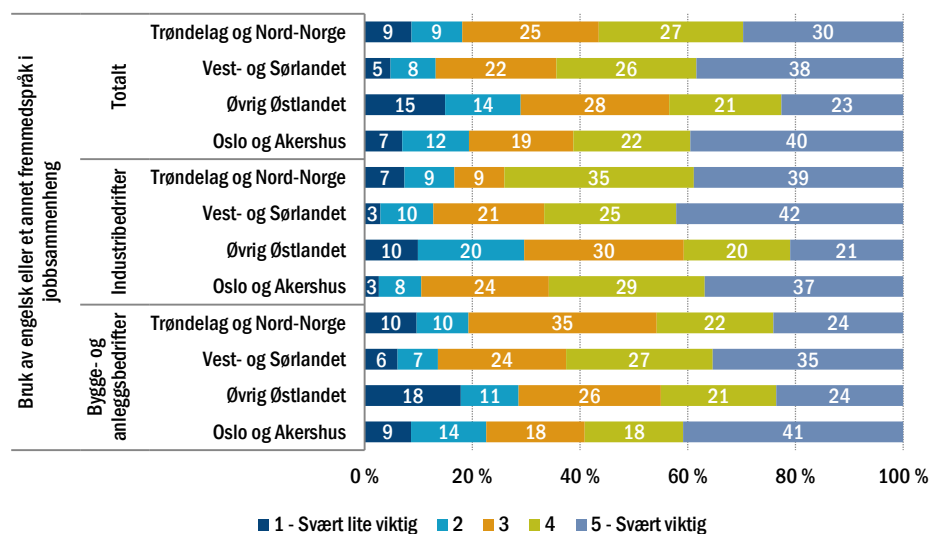
Figur A 54 Bedrifters vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i skrivning på norsk, fordelt på bransje og andel arbeidsinnvandrere. Prosent.

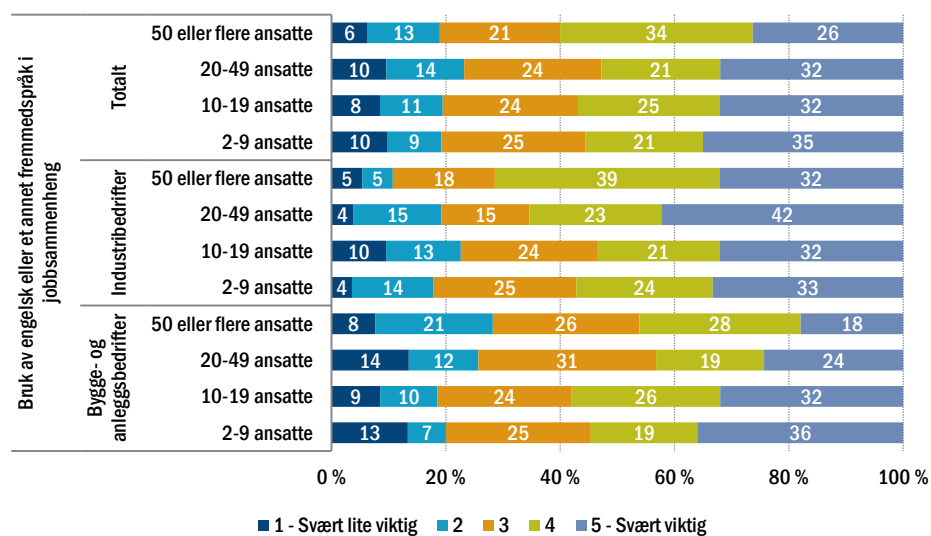
Figur A 55 Bedrifters vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i skrivning på norsk, fordelt på bransje og arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Prosent.

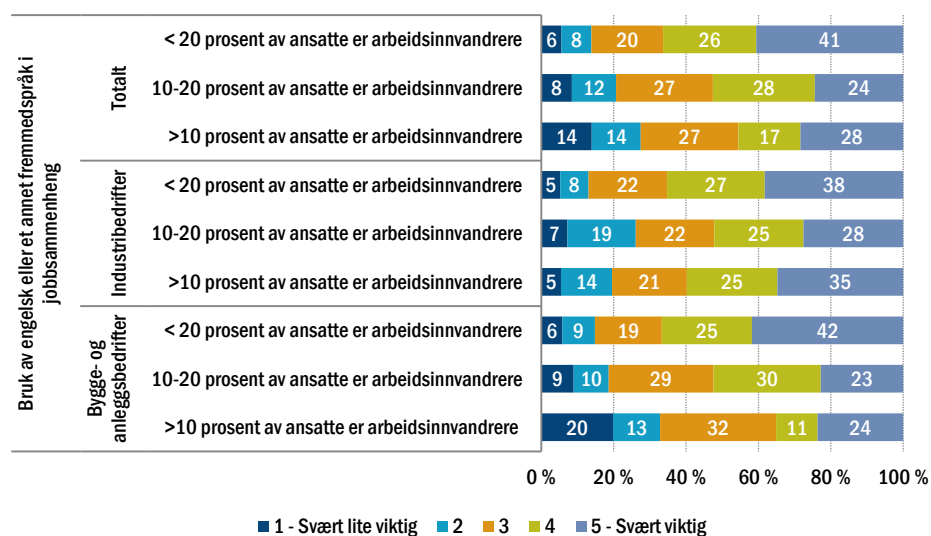
Figur A 56 Bedrifteres vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i bruk av engelsk eller annet fremmedspråk, fordelt på bransje og region. Prosent.

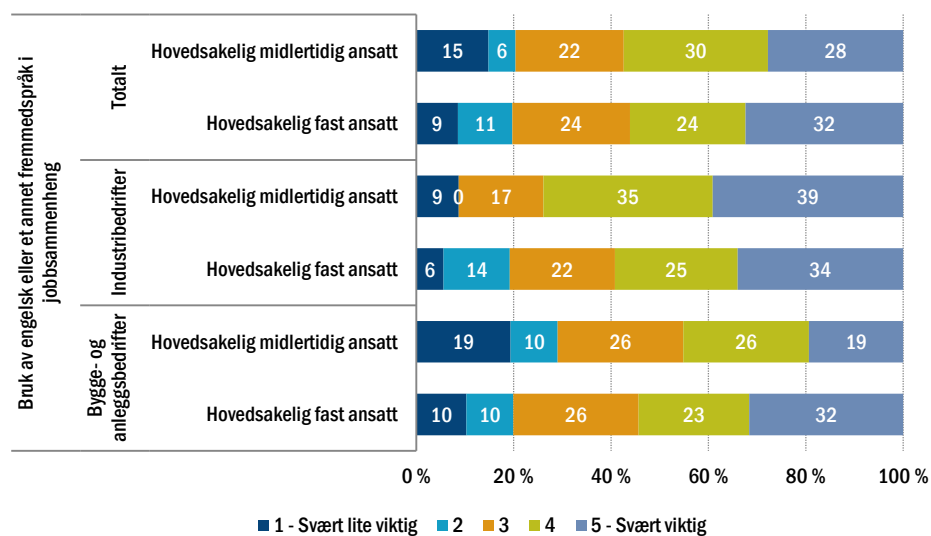
Figur A 57 Bedrifteres vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i bruk av engelsk eller annet fremmedspråk, fordelt på bransje og bedriftsstørrelse. Prosent.

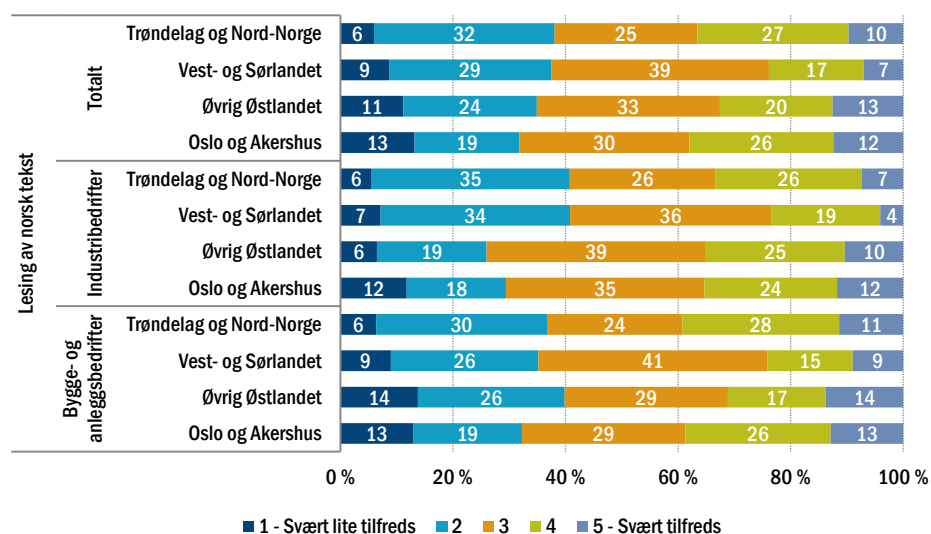
Figur A 58 Bedrifteres vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i bruk av engelsk eller annet fremmedspråk, fordelt på bransje og andel arbeidsinnvandrere. Prosent.

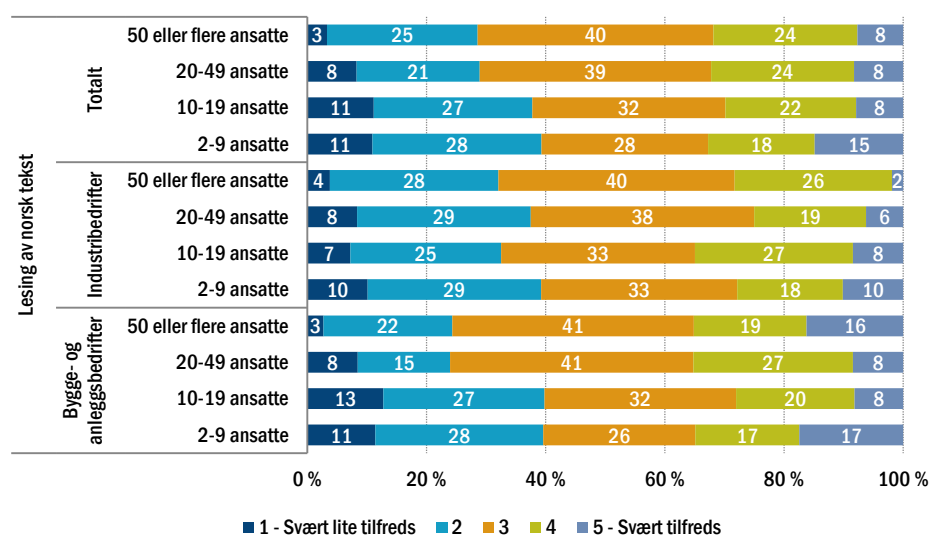
Figur A 59 Bedrifteres vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i bruk av engelsk eller annet fremmedspråk, fordelt på bransje og arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Prosent.

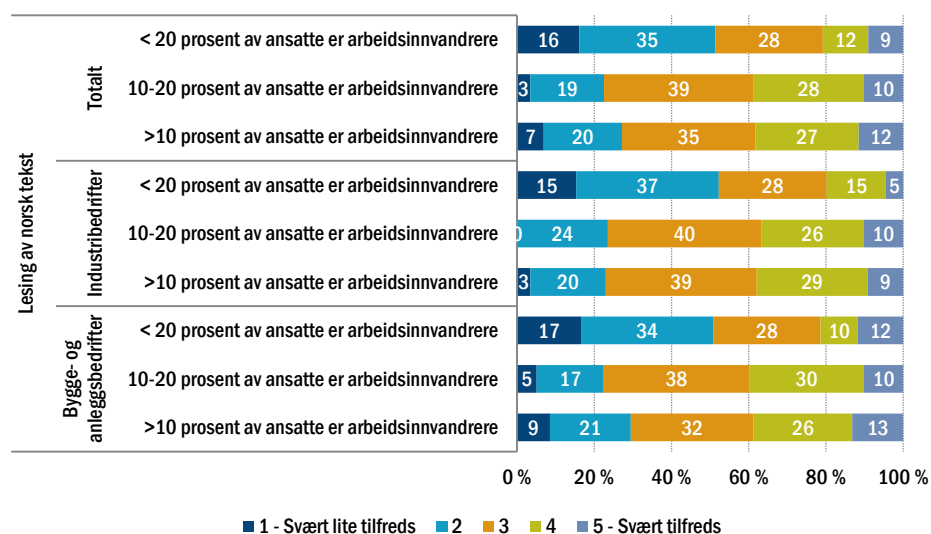
Figur A 60 Bedrifteres tilfredshet med ferdighetene i lesing av norsk tekst, fordelt på bransje og region. Prosent.

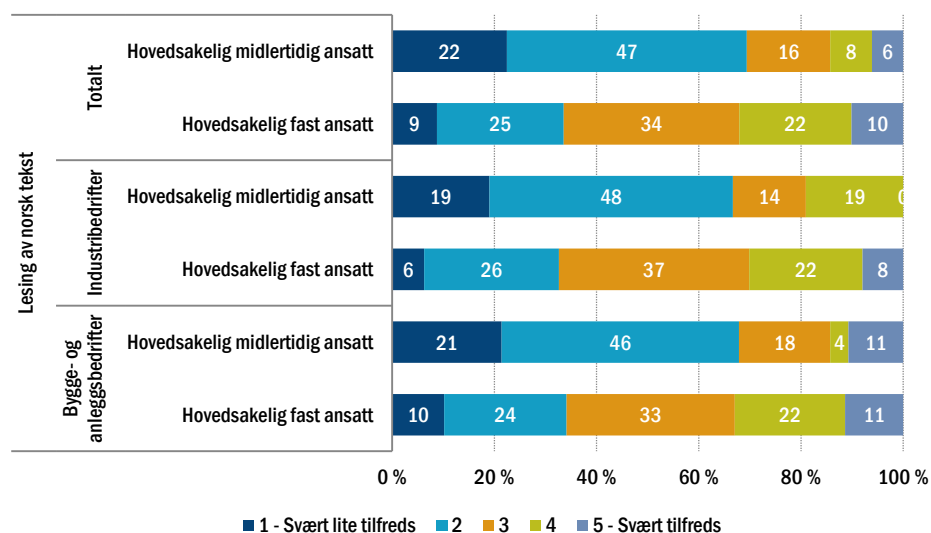
Figur A 61 Bedrifteres tilfredshet med ferdighetene i lesing av norsk tekst, fordelt på bransje og bedriftsstørrelse. Prosent.

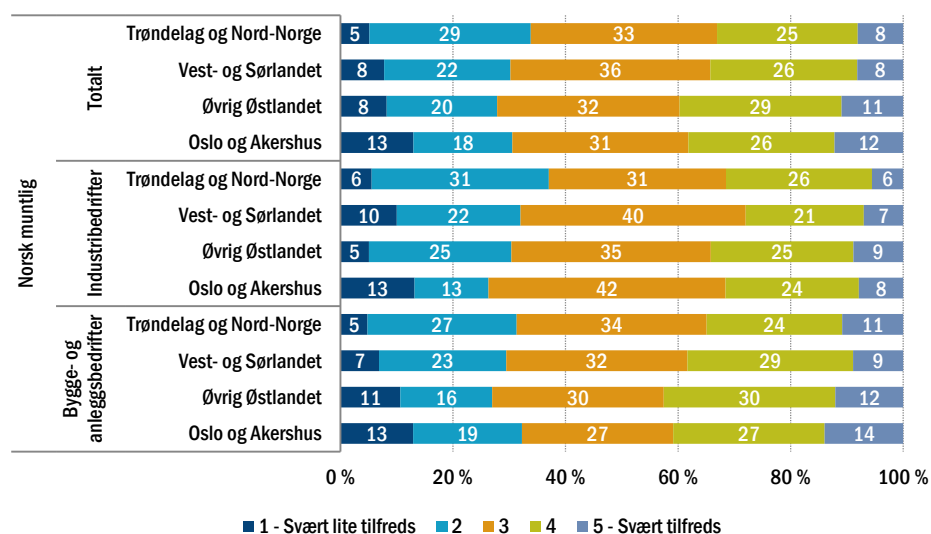
Figur A 62 Bedrifteres tilfredshet med ferdighetene i lesing av norsk tekst, fordelt på bransje og andel arbeidsinnvandrere. Prosent.

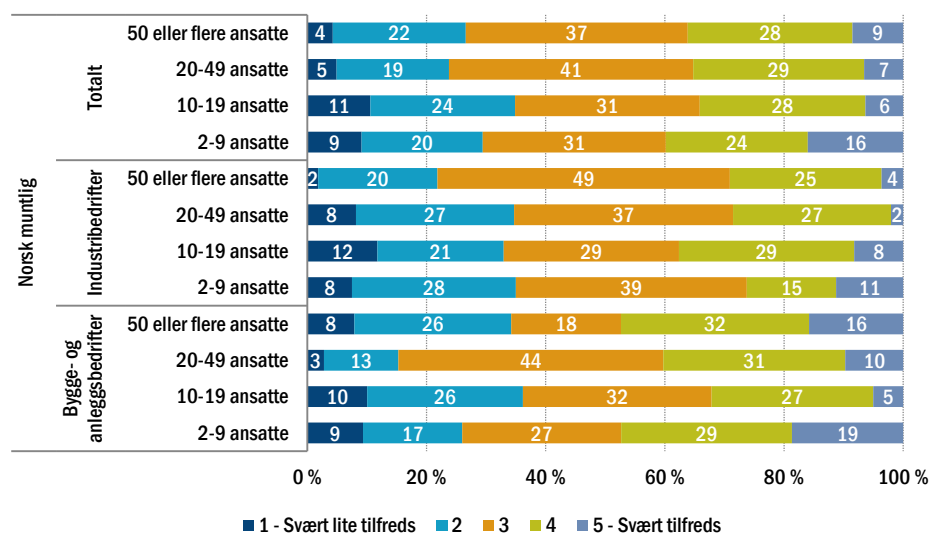
Figur A 63 Bedrifteres tilfredshet med ferdighetene i lesing av norsk tekst, fordelt på bransje og arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Prosent.

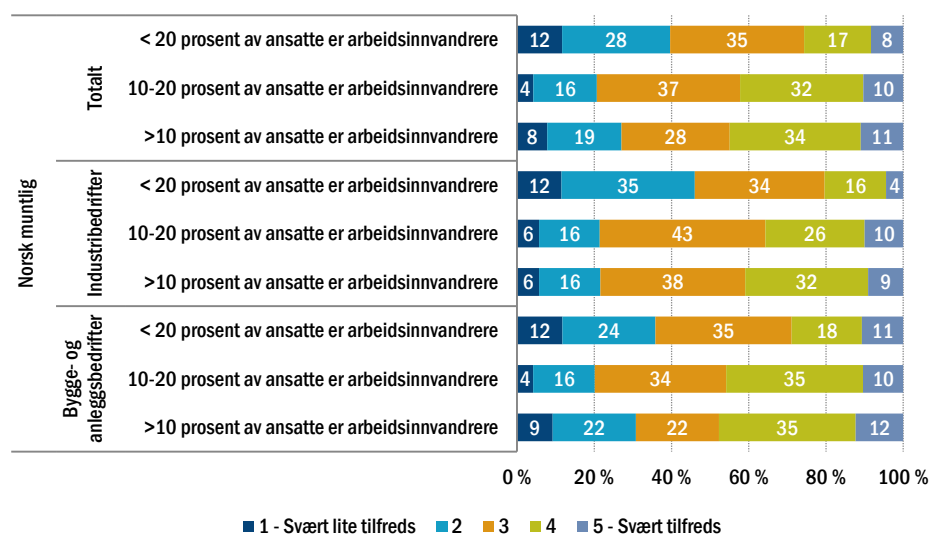
Figur A 64 Bedrifteres tilfredshet med ferdighetene i norsk muntlig, fordelt på bransje og region. Prosent.

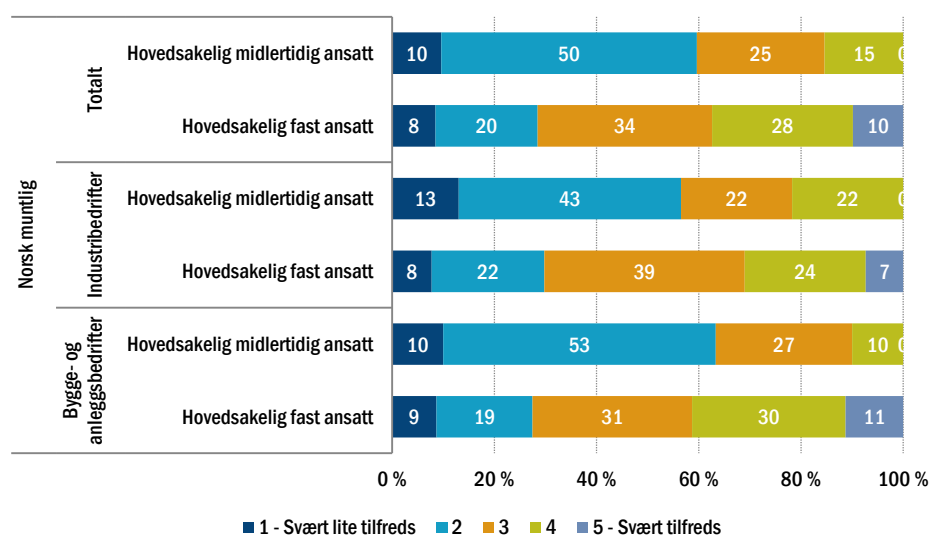
Figur A 65 Bedrifteres tilfredshet med ferdighetene i norsk muntlig, fordelt på bransje og bedriftsstørrelse. Prosent.

Figur A 66 Bedrifter tilfredshet med ferdighetene i norsk muntlig, fordelt på bransje og andel arbeidsinnvandrere. Prosent.

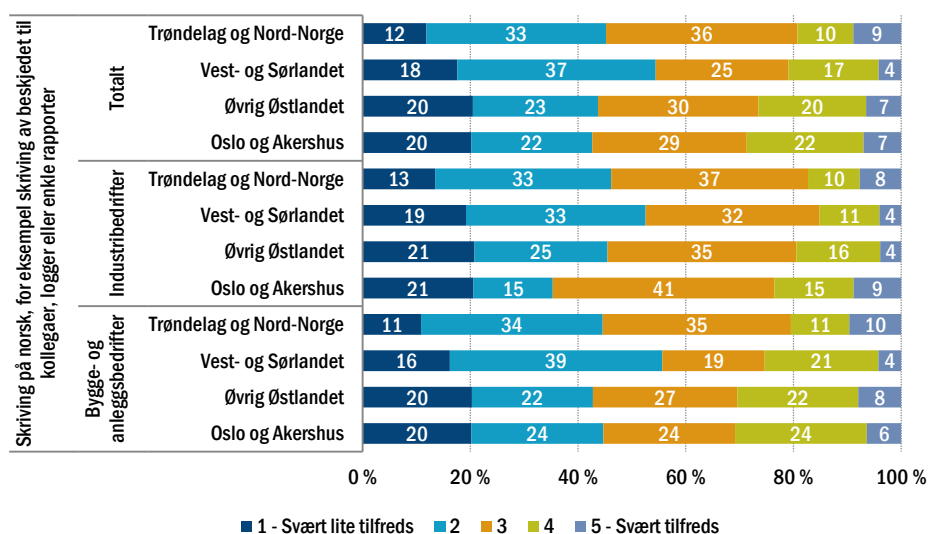

Figur A 67 Bedrifter tilfredshet med ferdighetene i norsk muntlig, fordelt på bransje og arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Prosent.

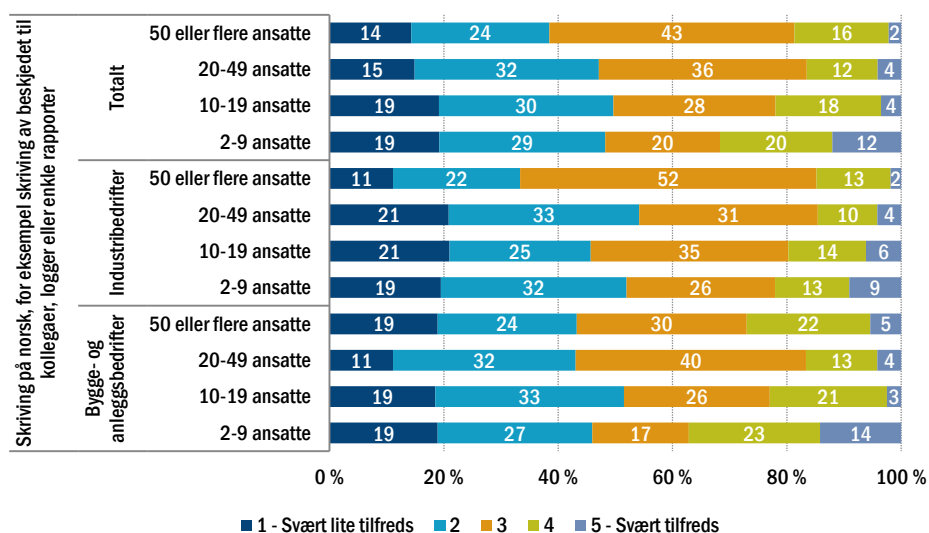

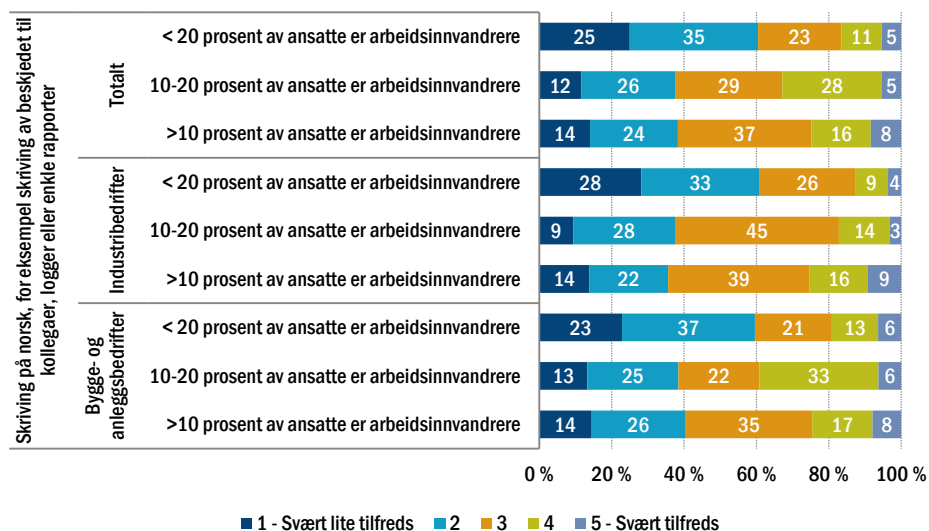
Figur A 68 Bedrifteres tilfredshet med ferdighetene i skrijving på norsk, fordelt på bransje og region. Prosent.

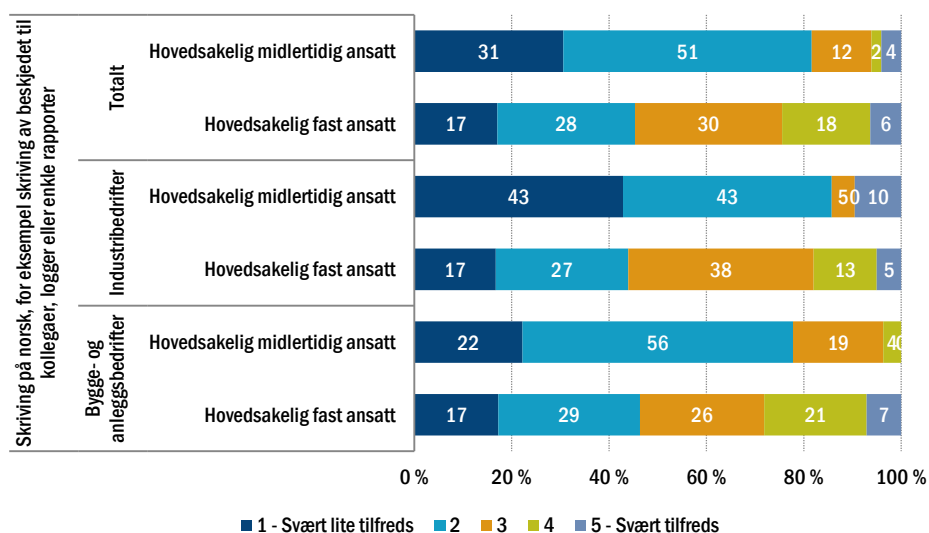
Figur A 69 Bedrifteres tilfredshet med ferdighetene i skrijving på norsk, fordelt på bransje og bedriftsstørrelse. Prosent.

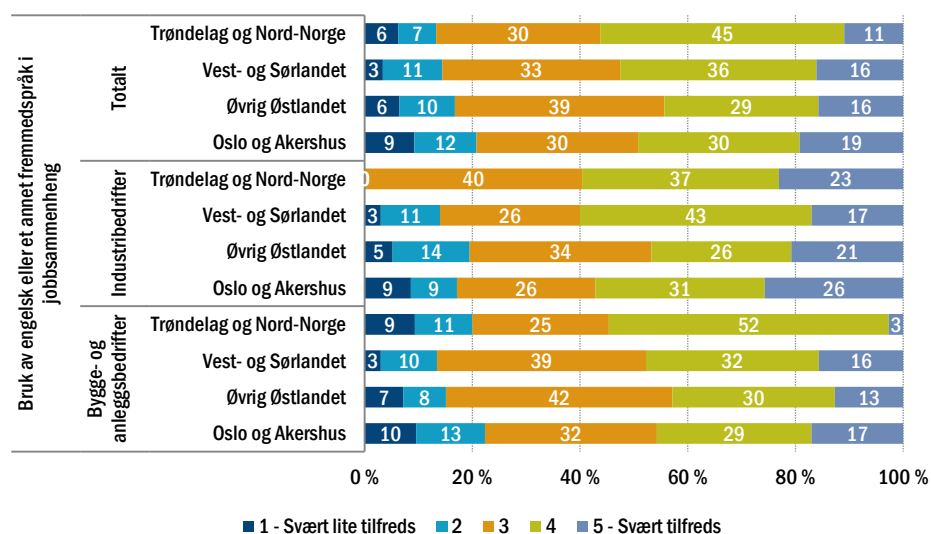
Figur A 70 Bedrifters tilfredshet med ferdighetene i skrijving på norsk, fordelt på bransje og andel arbeidsinnvandrere. Prosent.

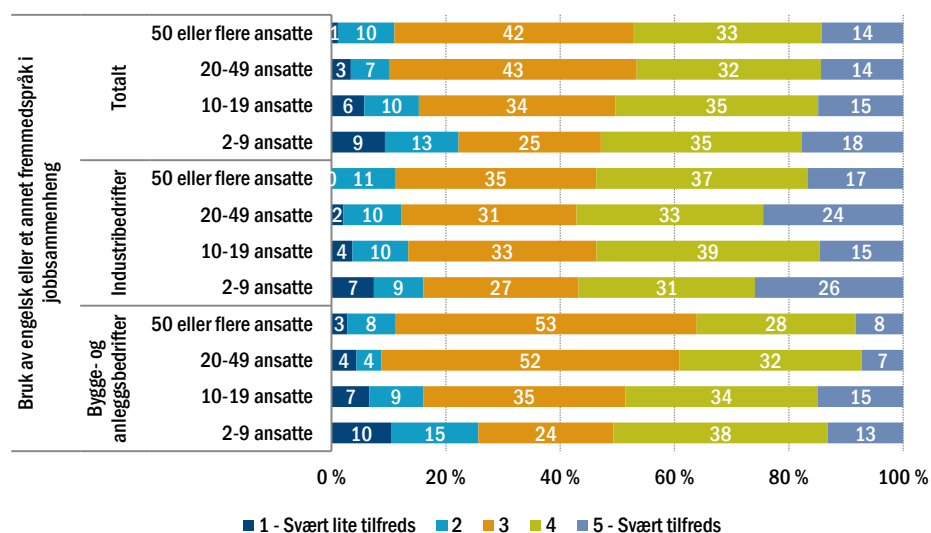
Figur A 71 Bedrifters tilfredshet med ferdighetene i skrijving på norsk, fordelt på bransje og arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Prosent.

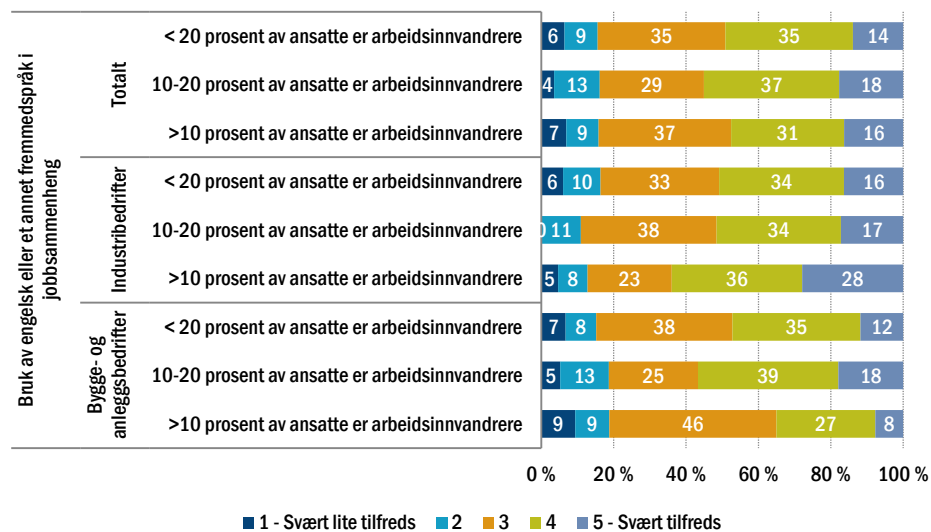
Figur A 72 Bedrifteres tilfredshet med ferdighetene i bruk av engelsk eller et annet fremmedspråk, fordelt på bransje og region. Prosent.

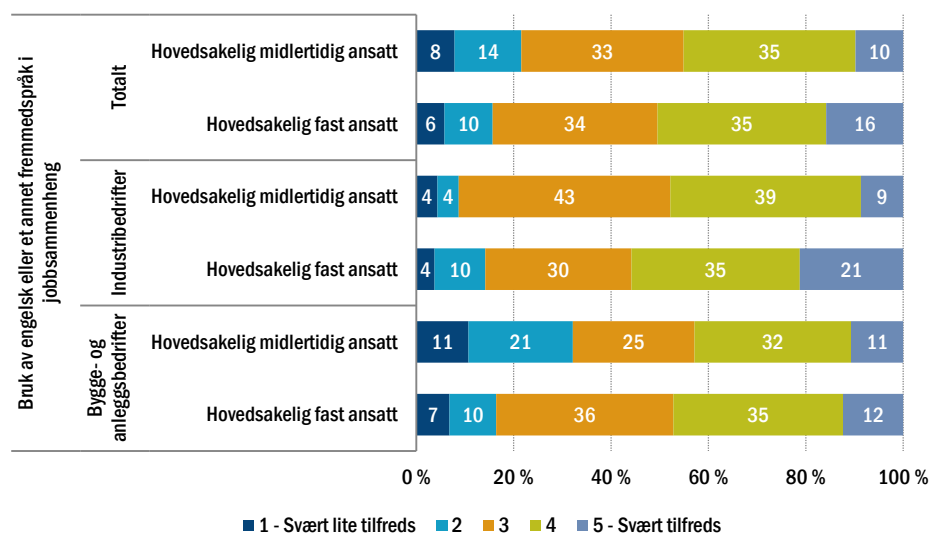
Figur A 73 Bedrifteres tilfredshet med ferdighetene i bruk av engelsk eller et annet fremmedspråk, fordelt på bransje og bedriftsstørrelse. Prosent.

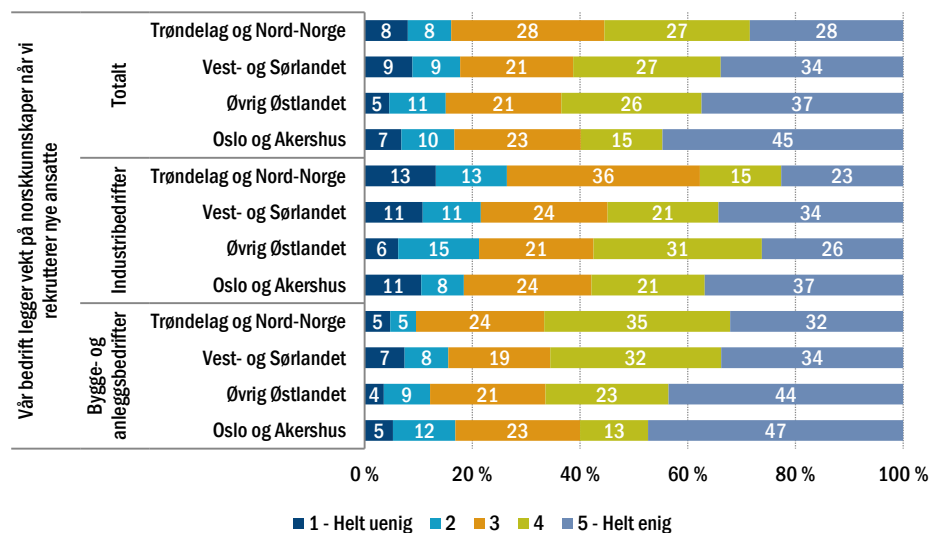
Figur A 74 Bedrifteres tilfredshet med ferdighetene i bruk av engelsk eller et annet fremmedspråk, fordelt på bransje og andel arbeidsinnvandrere. Prosent.

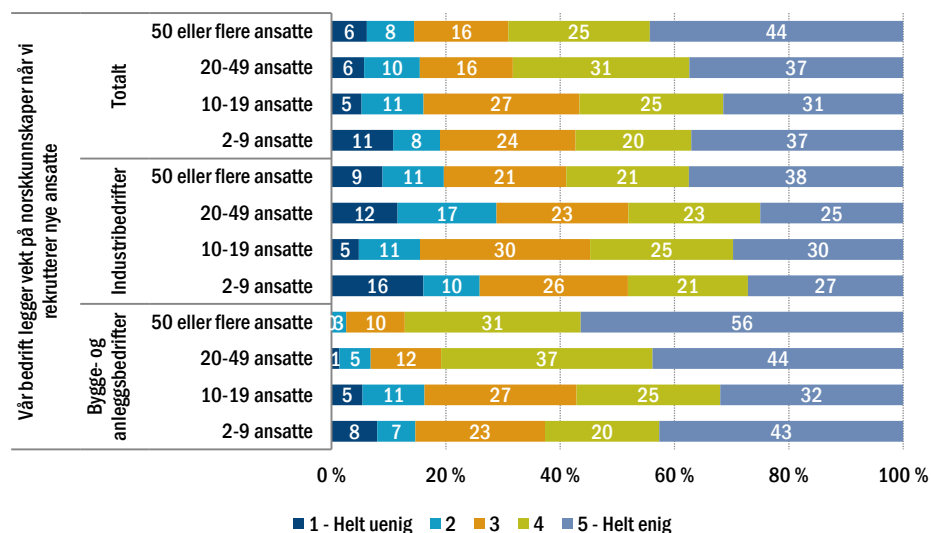
Figur A 75 Bedrifteres tilfredshet med ferdighetene i bruk av engelsk eller et annet fremmedspråk, fordelt på bransje og arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Prosent.

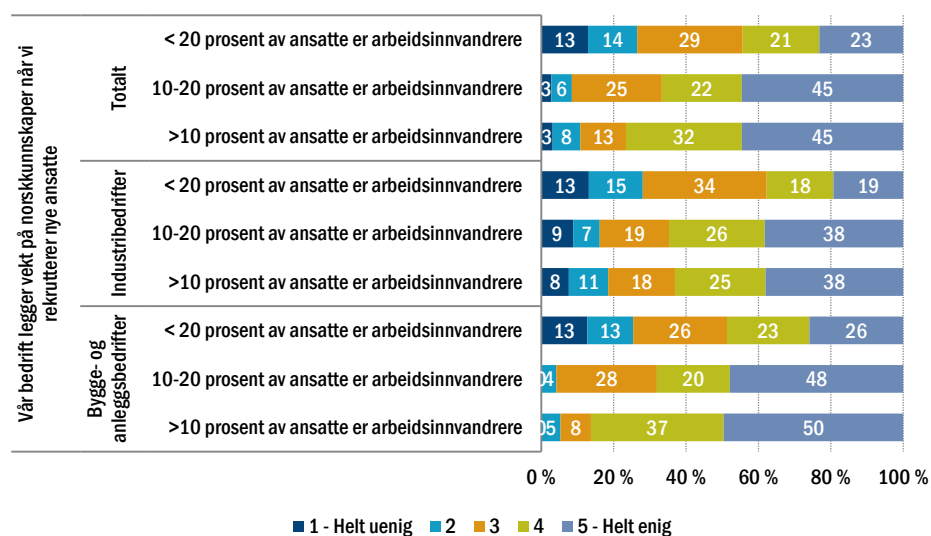
Figur A 76 Bedrifteres vektlegging av norskkunnskaper i rekruttering av nye ansatte, fordelt på bransje og region. Prosent.

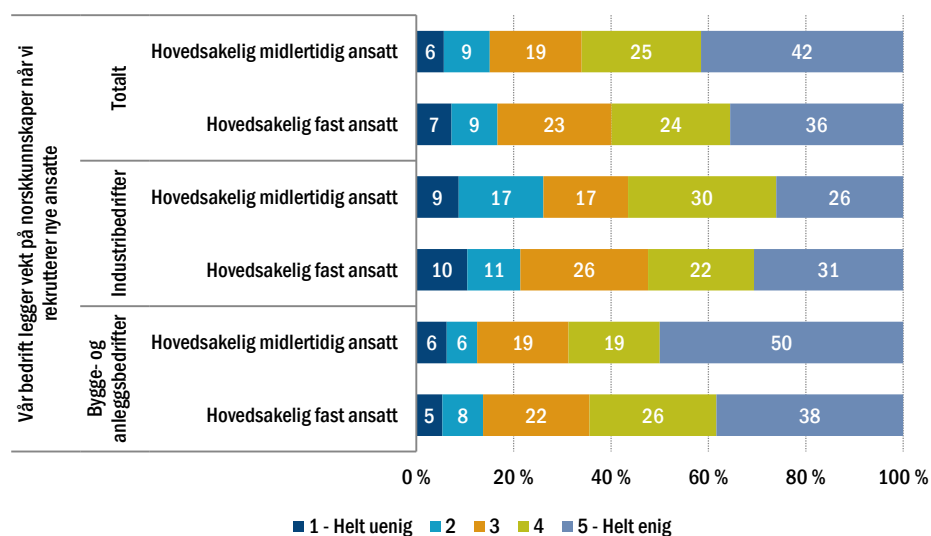
Figur A 77 Bedrifteres vektlegging av norskkunnskaper i rekruttering av nye ansatte, fordelt på bransje og bedriftsstørrelse. Prosent.

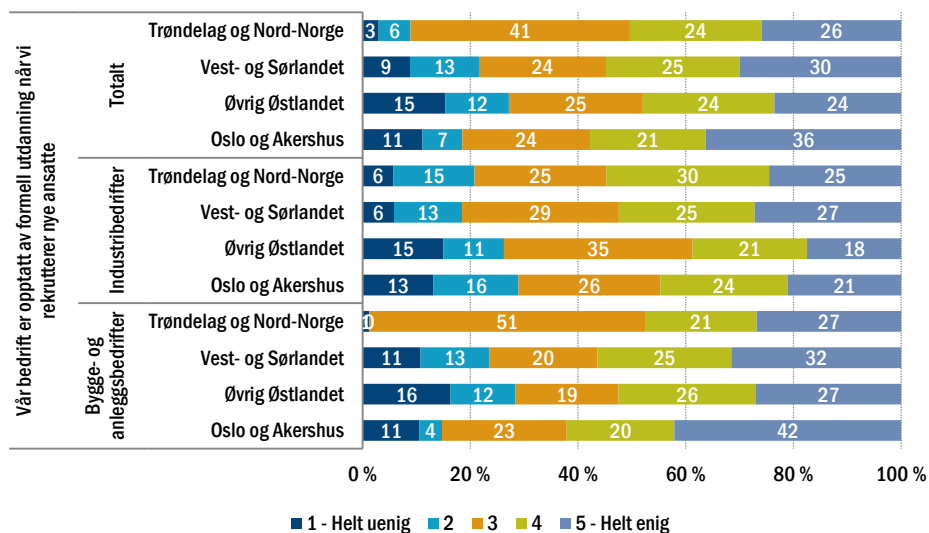
Figur A 78 Bedrifteres vektlegging av norskkunnskaper i rekruttering av nye ansatte, fordelt på bransje og andel arbeidsinnvandrere. Prosent.

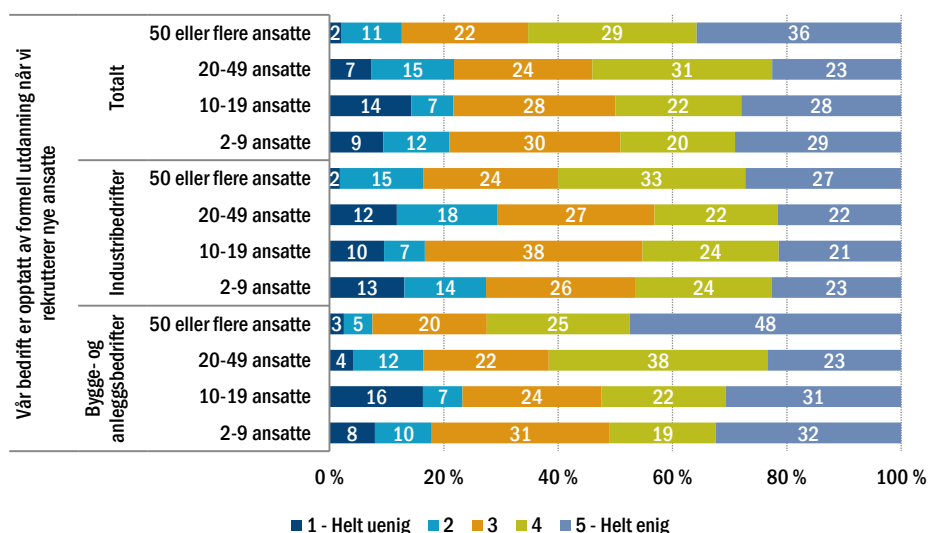
Figur A 79 Bedrifteres vektlegging av norskkunnskaper i rekruttering av nye ansatte, fordelt på bransje og arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Prosent.

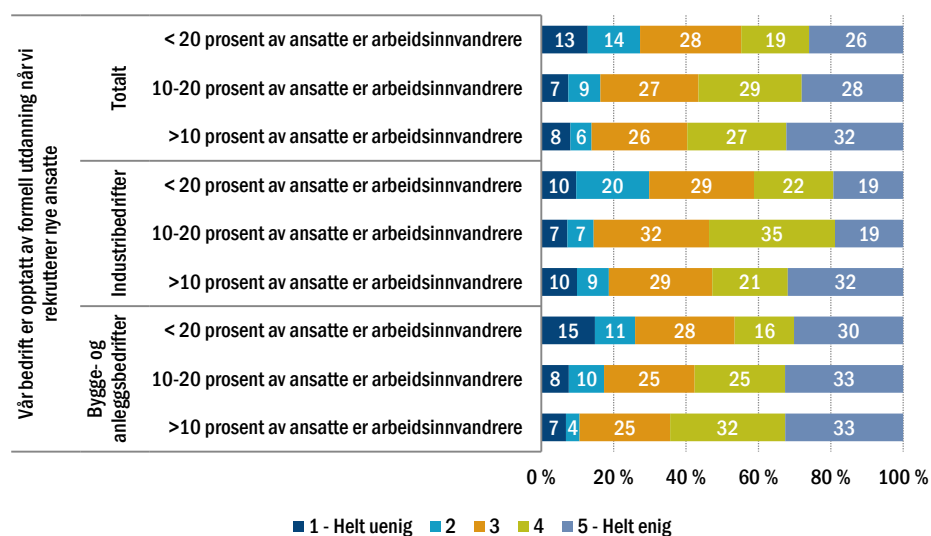
Figur A 80 Bedrifteres vektlegging av formell utdanning i rekruttering av nye ansatte, fordelt på bransje og region. Prosent.

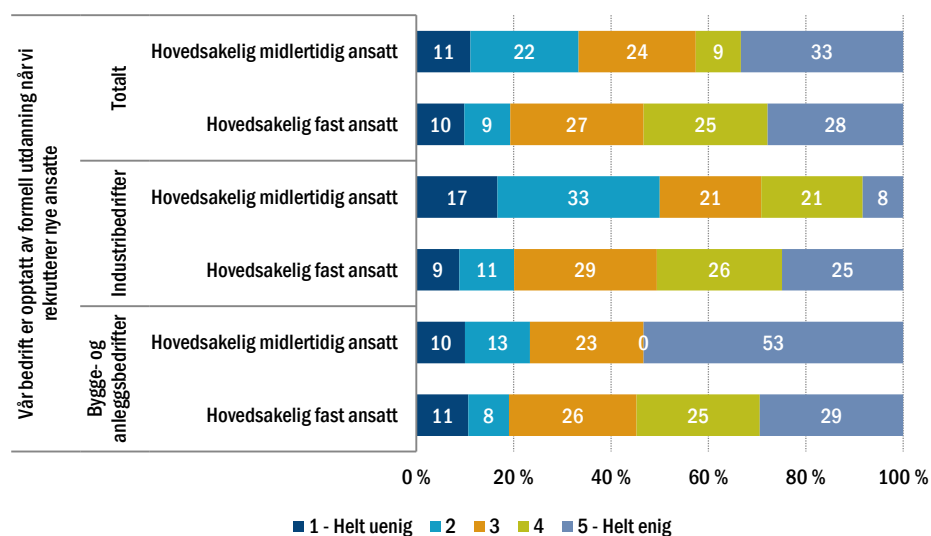
Figur A 81 Bedrifteres vektlegging av formell utdanning i rekruttering av nye ansatte, fordelt på bransje og bedriftsstørrelse. Prosent.

Figur A 82 Bedrifters vektlegging av formell utdanning i rekruttering av nye ansatte, fordelt på bransje og andel arbeidsinnvandrere. Prosent.

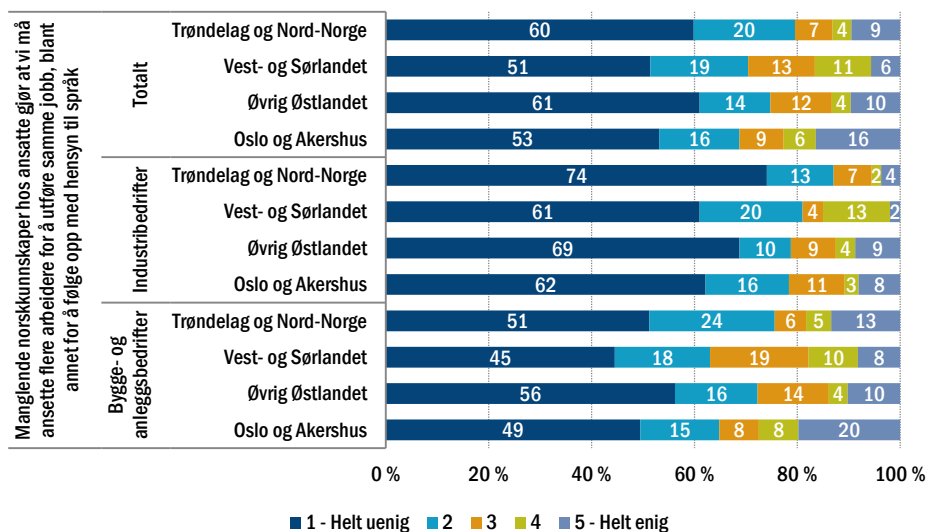

Figur A 83 Bedrifters vektlegging av formell utdanning i rekruttering av nye ansatte, fordelt på bransje og arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Prosent.

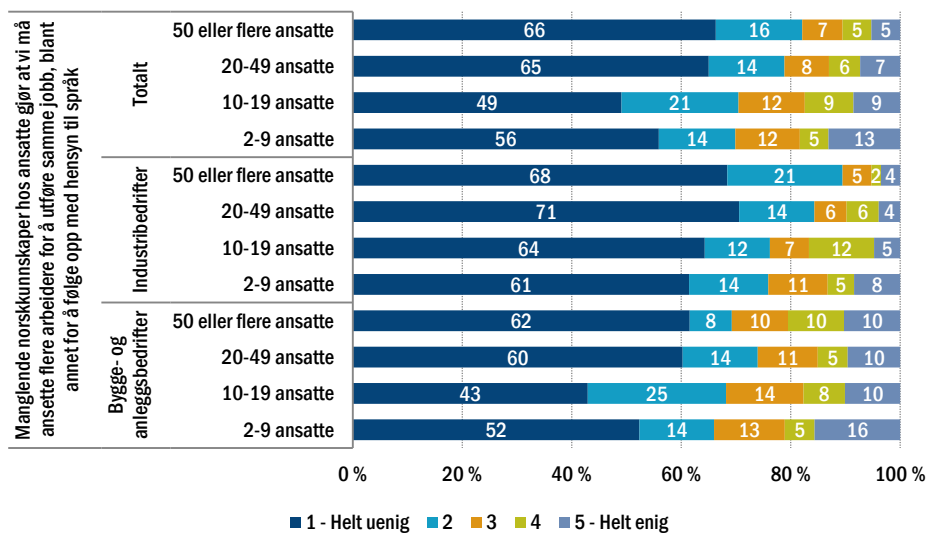

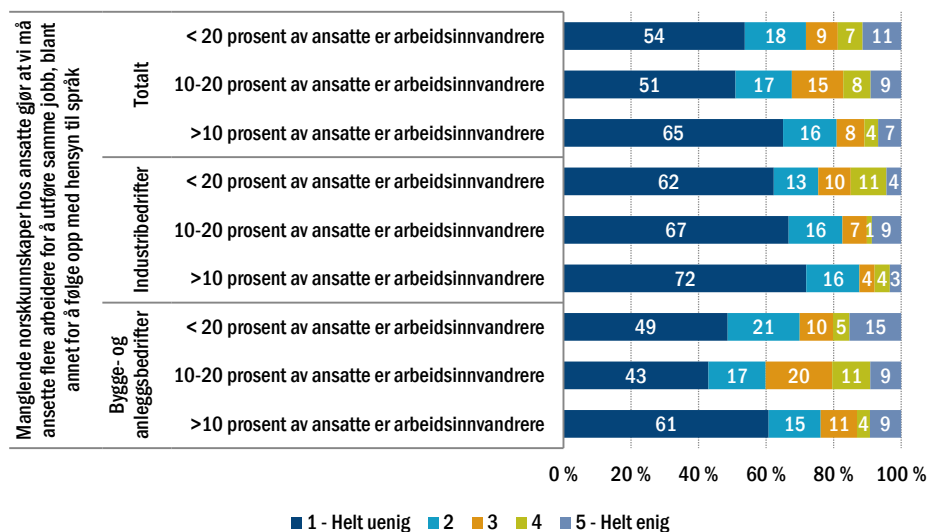
Figur A 84 Bedrifteres vurdering av om flere arbeidere trengs til samme oppgave på grunn av manglende norskkunnskaper, fordelt på bransje og region. Prosent.

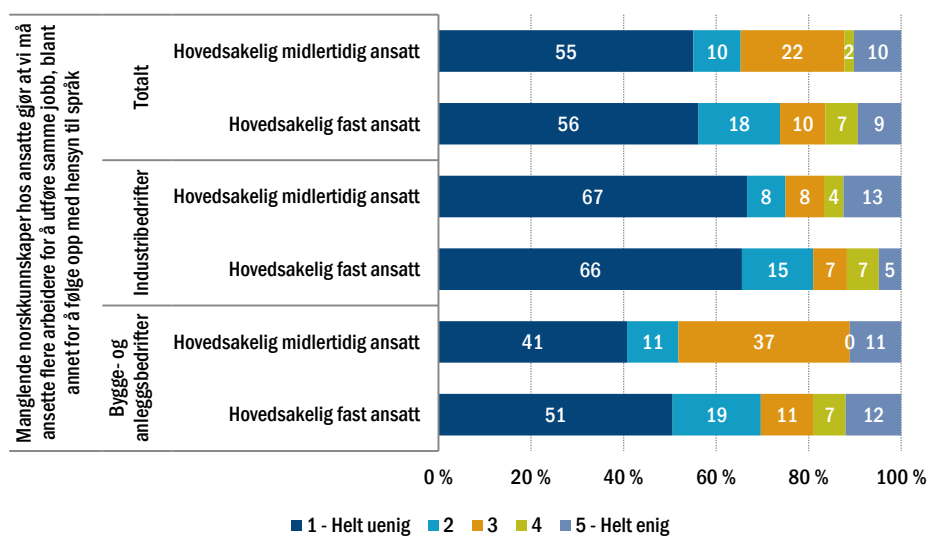
Figur A 85 Bedrifteres vurdering av om flere arbeidere trengs til samme oppgave på grunn av manglende norskkunnskaper, fordelt på bransje og bedriftsstørrelse. Prosent.

Figur A 86 Bedrifter vurdering av om flere arbeidere trengs til samme oppgave på grunn av manglende norskkunnskaper, fordelt på bransje og andel arbeidsinnvandrere. Prosent.

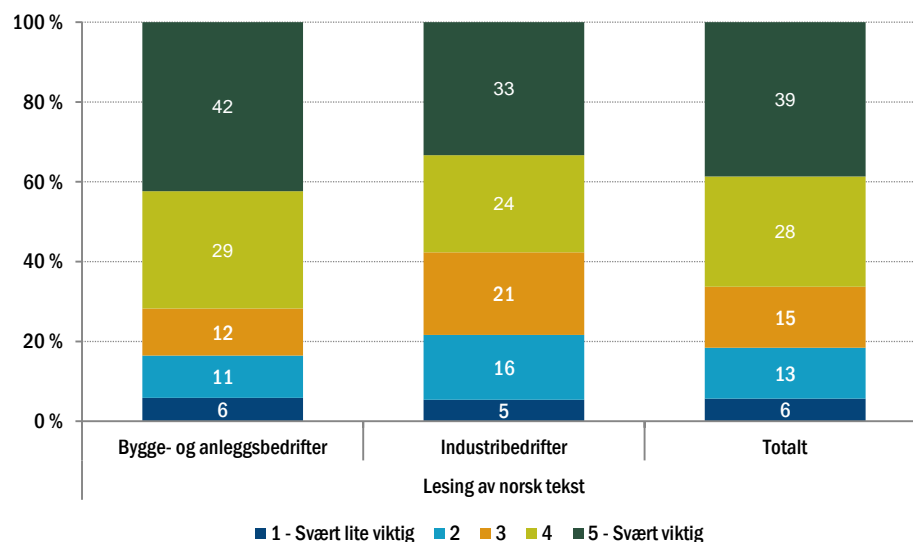

Figur A 87 Bedrifter vurdering av om flere arbeidere trengs til samme oppgave på grunn av manglende norskkunnskaper, fordelt på bransje og arbeidsinnvandrernes ansettelsesforhold. Prosent.

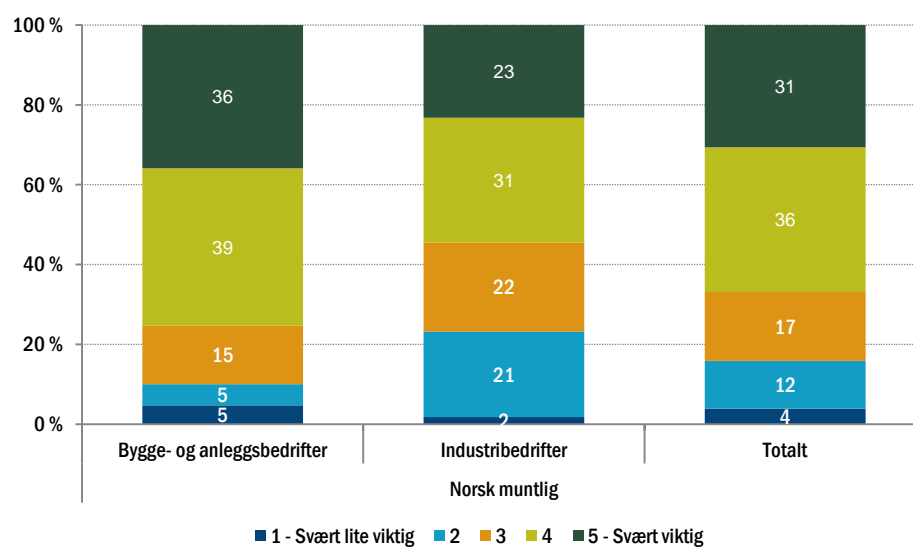

Holdningene til bedriftene som mener norskopplæring ikke er nødvendig

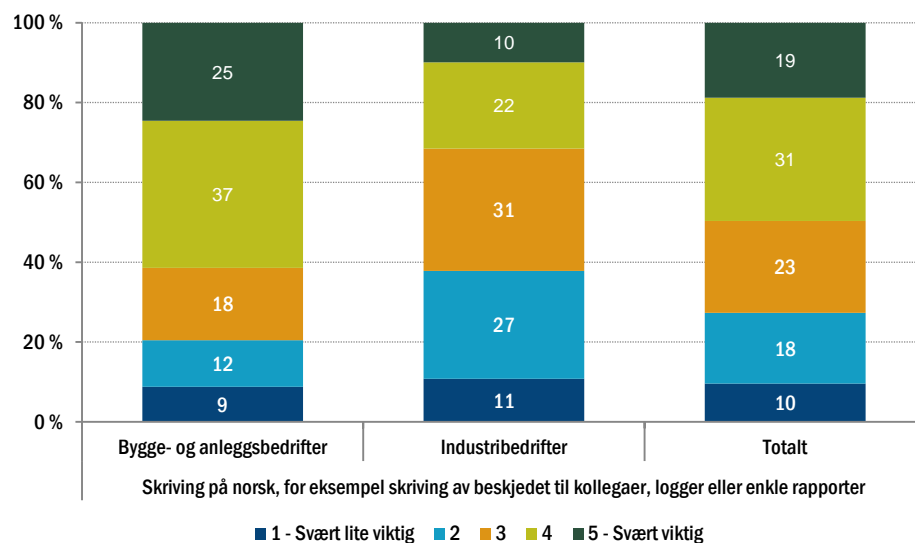
Figur A 88 Bedrifter som mener norskopplæring ikke er nødvendig sin vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i lesing av norsk tekst, fordelt på bransje. Prosent.

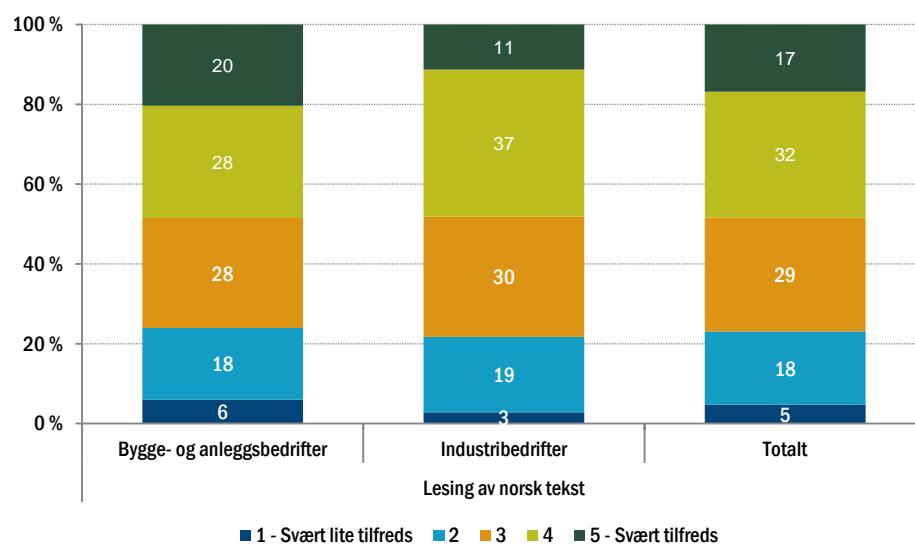
Figur A 89 Bedrifter som mener norskopplæring ikke er nødvendig sin vurdering av viktigheten av gode ferdigheter norsk muntlig, fordelt på bransje. Prosent.

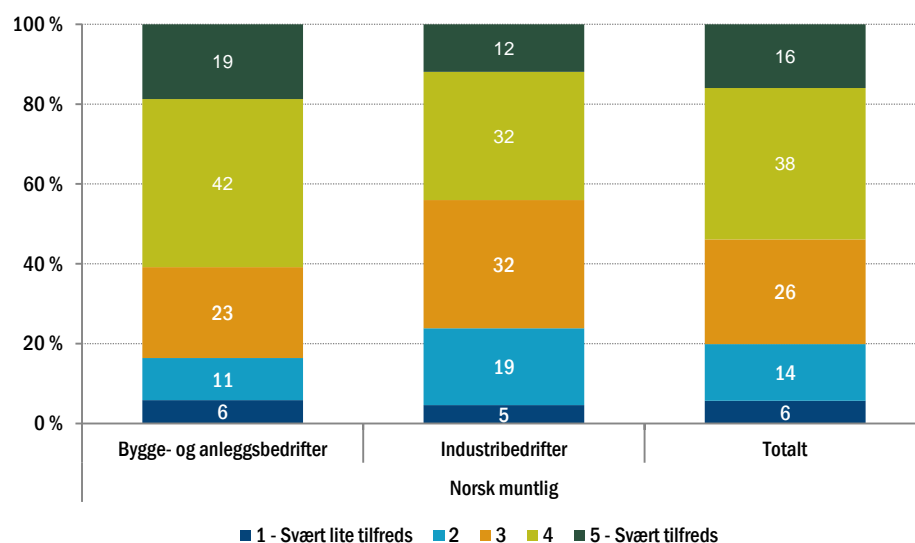
Figur A 90 Bedrifter som mener norskopplæring ikke er nødvendig sin vurdering av viktigheten av gode ferdigheter i skriving på norsk, fordelt på bransje. Prosent.

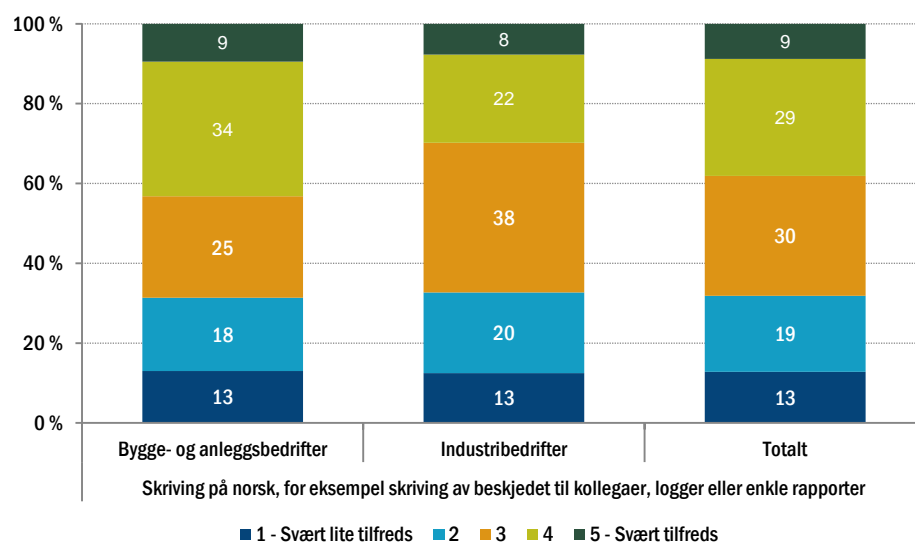
Figur A 91 Bedrifter som mener norskopplæring ikke er nødvendig sin tilfredshet med ferdigheter i lesing av norsk tekst, fordelt på bransje. Prosent.

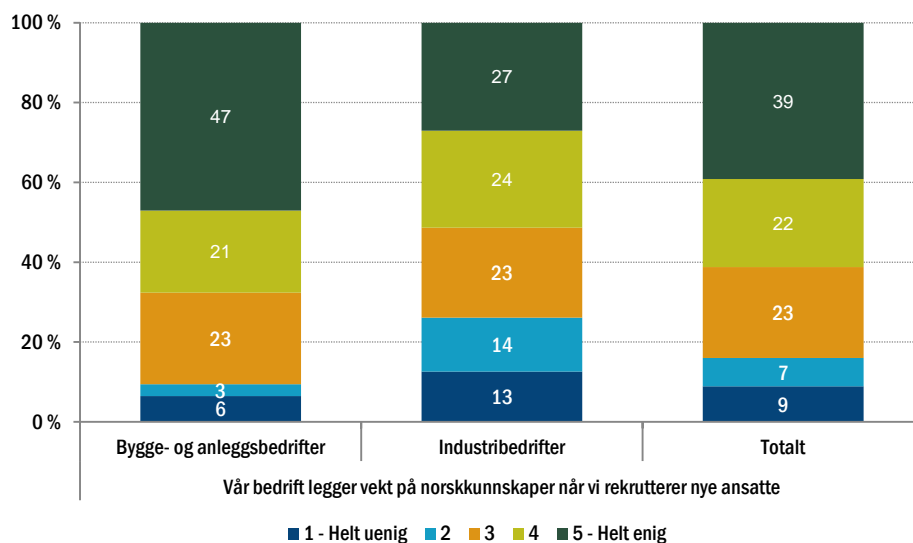
Figur A 92 Bedrifter som mener norskopplæring ikke er nødvendig sin tilfredshet med ferdigheter i norsk muntlig, fordelt på bransje. Prosent.

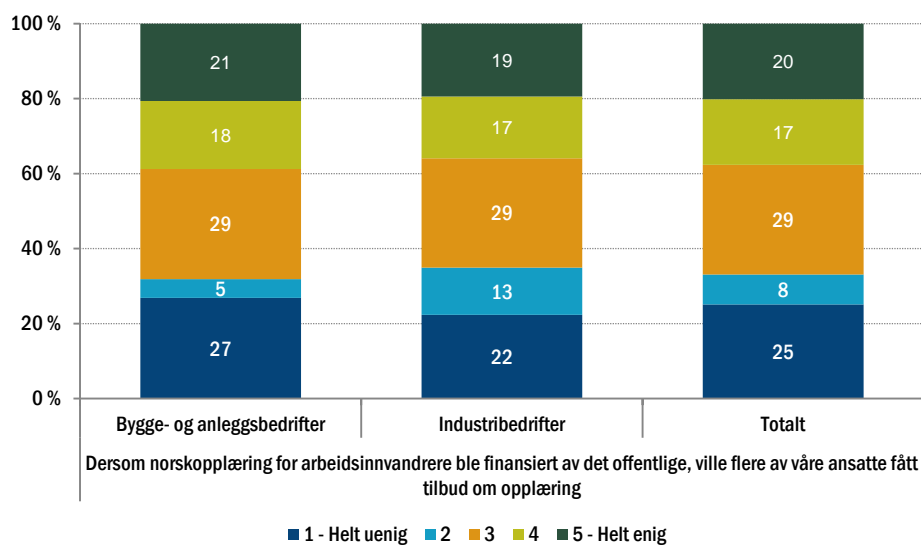
Figur A 93 Bedrifter som mener norskopplæring ikke er nødvendig sin tilfredshet med ferdigheter i skiving på norsk, fordelt på bransje. Prosent.

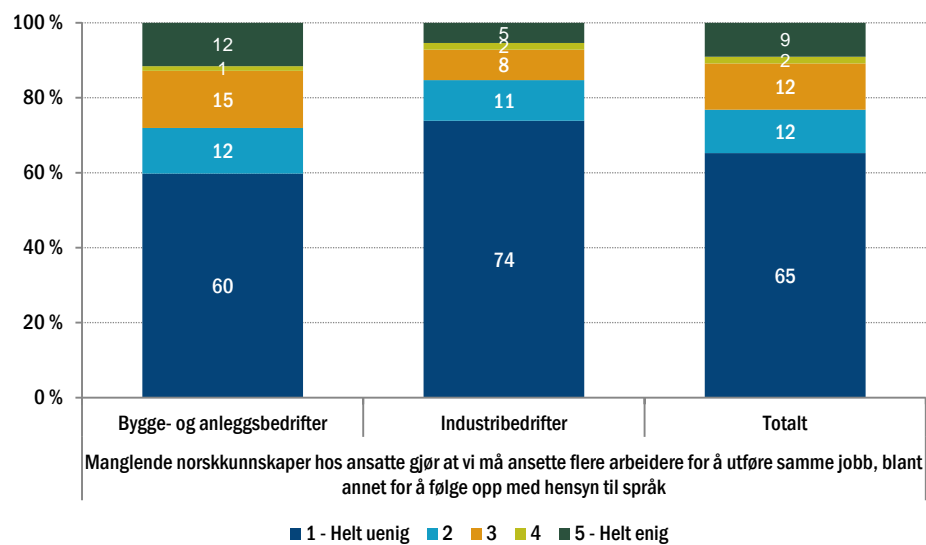
Figur A 94 Bedrifter som mener norskopplæring ikke er nødvendig sin vektlegging av norskkunnskaper i rekruttering av nye ansatte, fordelt på bransje. Prosent.

Figur A 95 Bedrifter som mener norskopplæring ikke er nødvendig sin holdning til hva offentlig finansiering av opplæring vil gjøre med tilbudet til arbeidsinnvandrere, fordelt på bransje. Prosent.

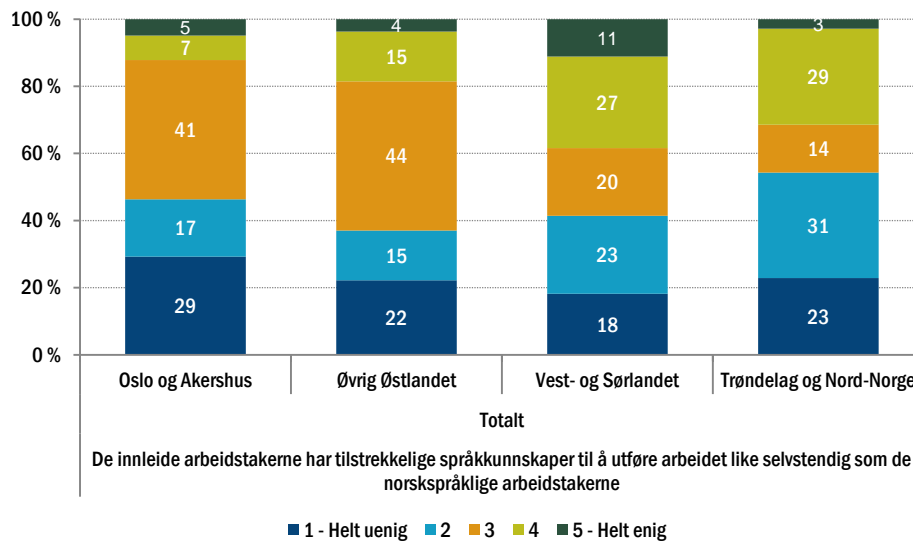

Figur A 96 Bedrifter som mener norskopplæring ikke er nødvendig sin vurdering av om flere arbeidere trengs til samme oppgave på grunn av manglende norskkunnskaper, fordelt på bransje. Prosent.

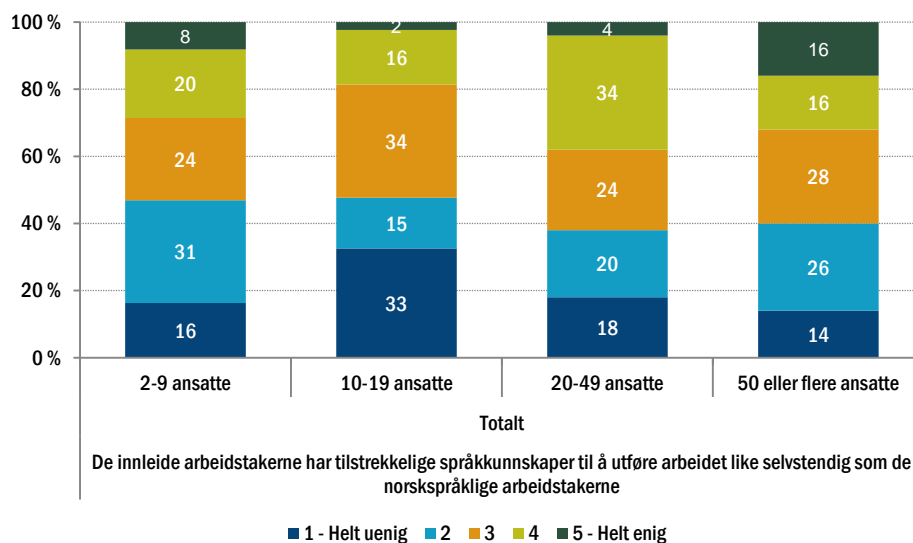

Bedriftenes holdning til innleide arbeidsinnvandrere

Figur A 97 Bedrifters vurdering av innleide arbeidsinnvandreres språkkompetanse sett opp mot arbeidsutførelse, fordelt på region. Prosent.

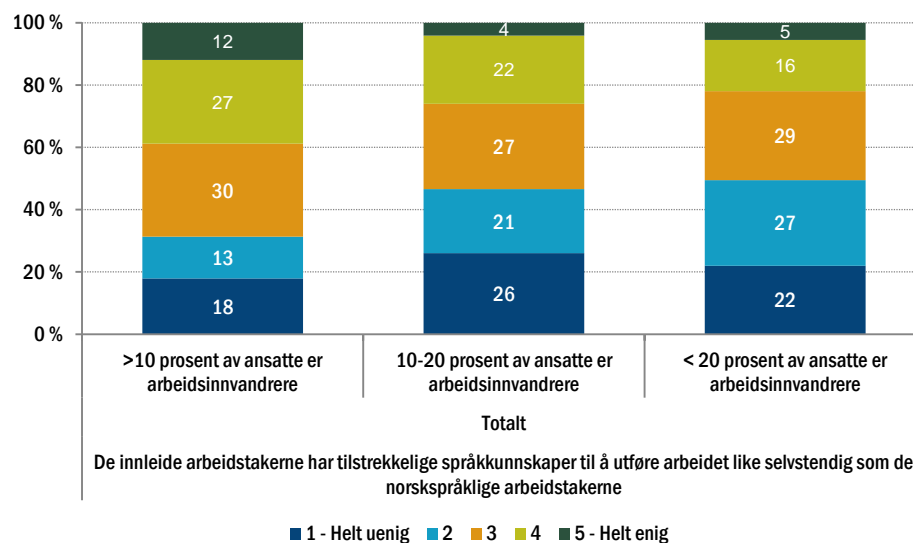

Figur A 98 Bedrifters vurdering av innleide arbeidsinnvandreres språkkompetanse sett opp mot arbeidsutførelse, fordelt på bedriftsstørrelse. Prosent.

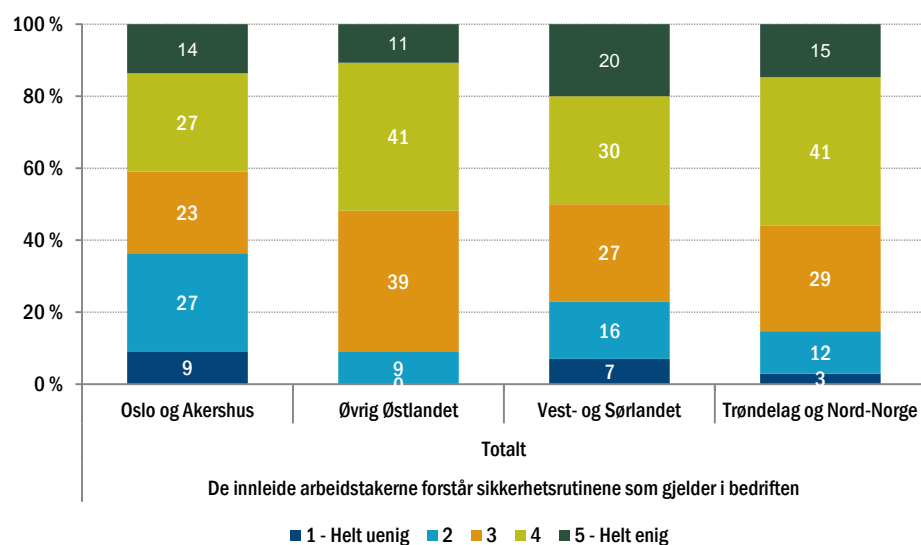

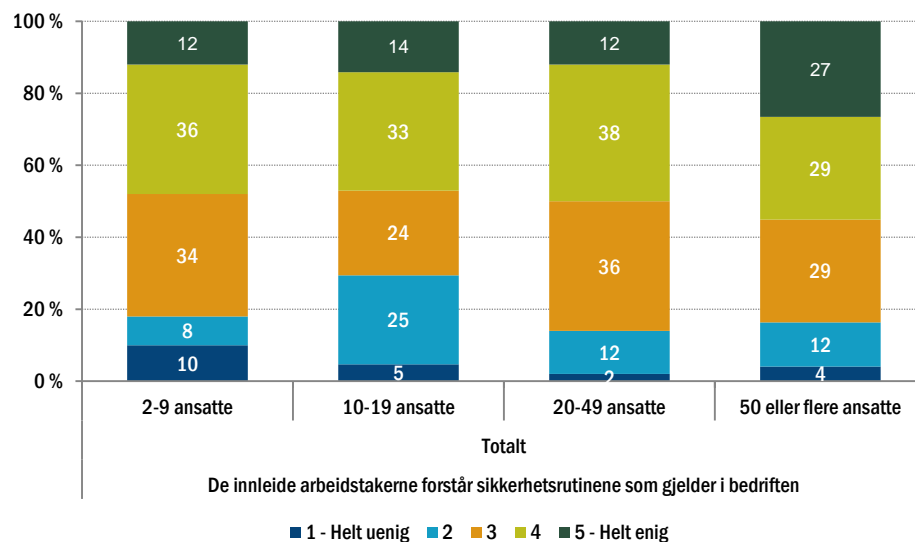
Figur A 99 Bedrifter vurdering av innleide arbeidsinnvandreres språkkompetanse sett opp arbeidsutførelse, fordelt på andel arbeidsinnvandrere. Prosent.

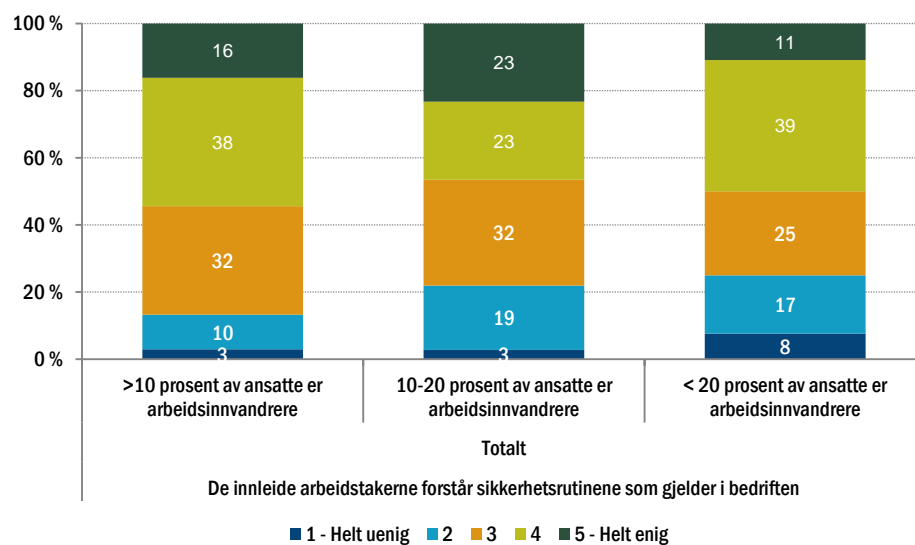
Figur A 100 Bedrifiers vurdering av innleide arbeidsinnvandreres forståelse av sikkerhetsrutiner, fordelt på region. Prosent.

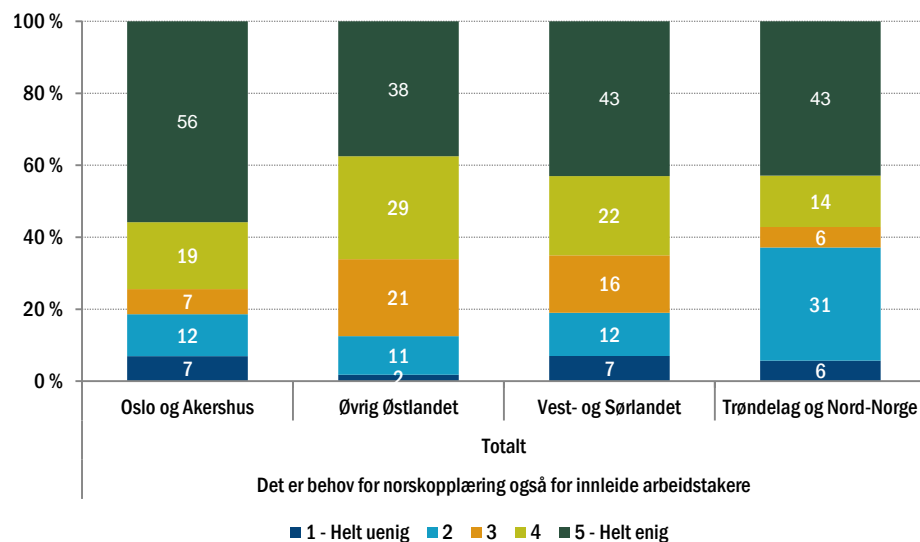
Figur A 101 Bedrifter vurdering av innleide arbeidsinnvandreres forståelse av sikkerhetsrutiner, fordelt på bedriftstørrelse. Prosent.

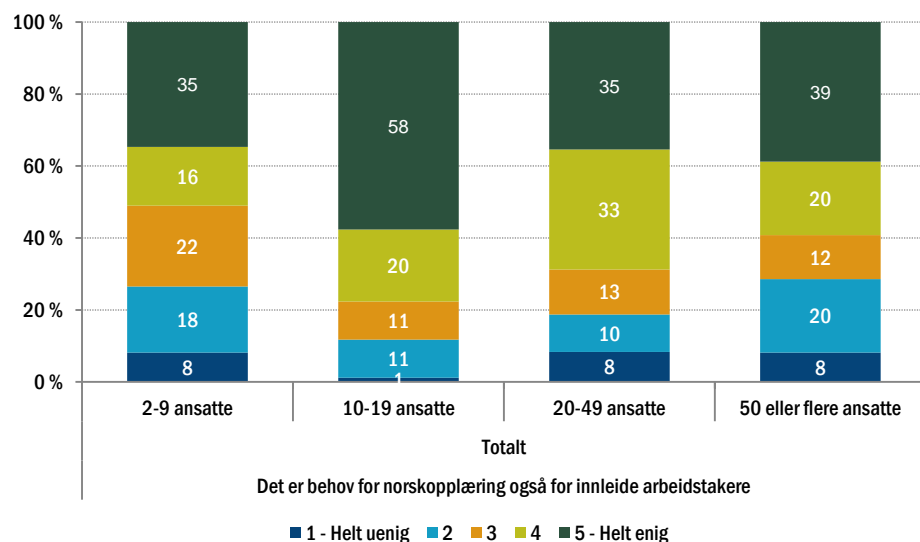
Figur A 102 Bedrifter vurdering av innleide arbeidsinnvandreres forståelse av sikkerhetsrutiner, fordelt på andel arbeidsinnvandrere. Prosent.

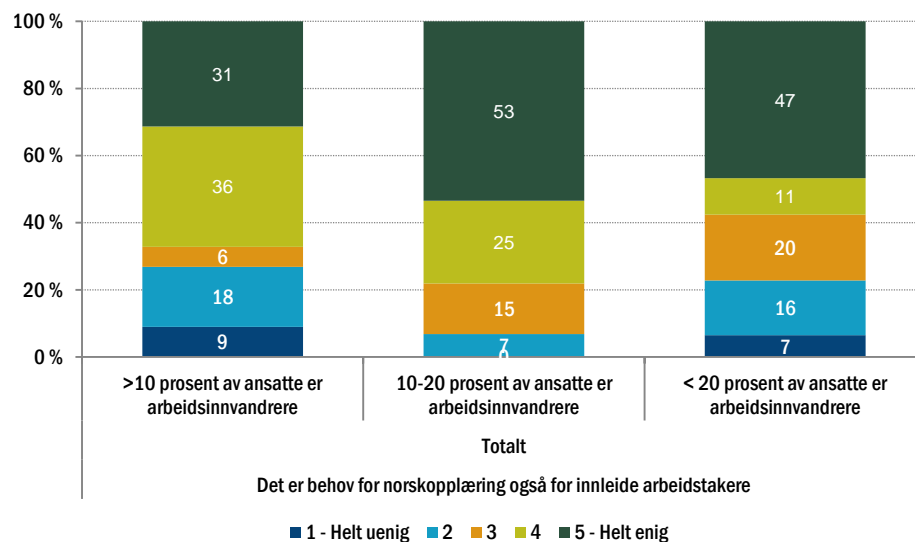
Figur A 103 Bedrifiers vurdering av behovet for norskopplæring for innleide arbeidsinnvandrere, fordelt på region. Prosent.

Figur A 104 Bedrifiers vurdering av behovet for norskopplæring for innleide arbeidsinnvandrere, fordelt på bedriftsstørrelse. Prosent.

Figur A 105 Bedrifteres vurdering av behovet for norskopplæring for innleide arbeidsinnvandrere, fordelt på bedriftsstørrelse. Prosent.

VOX.NO